

17321
17383

การจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมศิลปะเพื่อพัฒนาความสามารถ
ด้านการอ่าน และด้านการเขียนสำหรับเด็กปฐมวัย

นิภาพร จันทร์ศรี

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

สำนักวิทยบริการฯ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
รับที่
วันที่รับ 15 ธ.ค. 2558
เลขทะเบียน..... 241117
เลขเรียกหนังสือ..... 2 378-71 16 362 ก

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
พ.ศ. 2558

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ของ นางสาวนิภาพร จันทร์ศรี แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน ของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....
(ผศ.ดร.ยุพาศรี ไพโรวรรณ)

ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์
(ผู้แทนบัณฑิตวิทยาลัย)

.....
(ผศ.ดร.ประวิทย์ สิมมาทัน)

กรรมการ
(ผู้ทรงคุณวุฒิ)

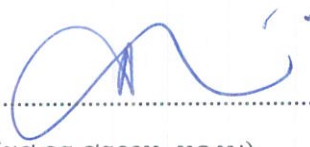

.....
(ผศ.ดร.กฤษณา สมะวรรณนะ)

กรรมการ
(อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก)

.....
(ผศ.ดร.นุชิต บุญทองแดง)

กรรมการ
(อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม)

มหาวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

.....
(ผศ.ดร.สุรวาท ทองบุ)
คณบดีคณะครุศาสตร์

.....
(ผศ.ดร.สนิท ตีเมืองชัย)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
วันที่ เดือน 04 ส.ค. 2558 พ.ศ.

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ชื่อเรื่อง การจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมศิลปะเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่าน
และด้านการเขียนสำหรับเด็กปฐมวัย

ผู้วิจัย นิภาพร จันทร์ศรี **ปริญญา** ค.ม. (หลักสูตรและการเรียนการสอน)

อาจารย์ที่ปรึกษา ผศ.ดร.กฤษณา สมะวรรณนะ **อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก**
ผศ.ดร.ภูษิต ภูทองเถิง **อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม**

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม 2558

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อพัฒนาการจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมศิลปะ
สร้างสรรค์ในการส่งเสริมความสามารถทางการอ่านและการเขียนของเด็กปฐมวัยที่มี
ประสิทธิภาพ 80/80 2) เพื่อศึกษาดัชนีประสิทธิผลด้านการอ่านของเด็กปฐมวัยก่อนกับหลังการ
ใช้กิจกรรมศิลปะ และ 3) เพื่อศึกษาดัชนีประสิทธิผลด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยก่อนกับหลัง
การใช้กิจกรรมศิลปะ กลุ่มเป้าหมาย คือ เด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา
2556 โรงเรียนบ้านคูเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2
จำนวน 9 คน กลุ่มตัวอย่างเลือกมาโดยแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แผนการจัด
กิจกรรมการเรียนรู้ จำนวน 20 แผน แบบทดสอบทักษะการอ่าน จำนวน 20 ข้อ และ
แบบทดสอบทักษะการเขียน จำนวน 20 ข้อ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ
ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยปรากฏว่า

1. การจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมศิลปะเพื่อพัฒนาความสามารถทางการอ่าน
และการเขียนของเด็กปฐมวัยมีประสิทธิภาพเท่ากับ 83.59/84.44
2. ค่าดัชนีประสิทธิผลด้านการอ่านของเด็กปฐมวัยก่อนกับหลังการใช้กิจกรรม
ศิลปะ เท่ากับร้อยละ 80.54
3. ค่าดัชนีประสิทธิผลด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยก่อนกับหลังการใช้กิจกรรม
ศิลปะ เท่ากับร้อยละ 82.00

TITLE : Experience Organization by Using Art Activities to Develop Reading and Writing Ability for Early Childhood Children

AUTHOR : Nipaporn Jansri

DEGREE : M.Ed. (Curriculum and Instruction)

ADVISORS : Asst. Prof. Dr. Kritsana Samawatana

Chairperson

Asst. Prof. Dr. Poosit Boonthongthoeng

Committee Member

RAJABHAT MAHA SARAKHAM UNIVERSITY, 2015

ABSTRACT

The research had the objectives to: 1) develop experience organization plans by using creative art activities to develop reading and writing ability of early childhood children to meet the 80/80 efficiency criterion; 2) study the effectiveness index of reading of early childhood children before and after using the art activities; and 3) study the effectiveness index of writing of early childhood children before and after using the art activities. The target group comprised 9 kindergarten 2 students in the second semester of the academic year 2013 in Bankoomuang School, Roi Et Office of Primary Education Service Area 2. The target group was purposively sampled. The instruments consisted of 20 learning activity organization plans, a test of reading 20 questions and writing skills containing 20 questions. The statistics used were percentage, mean and standard deviation.

The results revealed that:

1. The experience organization by using creative art activities to develop reading and writing ability of the early childhood children had the efficiency of 83.59/84.44.
2. The effectiveness index of reading of the early childhood children before and after using the art activities was 80.54 percent.
3. The effectiveness index of writing of the early childhood children before and after using the art activities was 82.00 percent.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงด้วยดี เพราะผู้วิจัยได้รับความกรุณาและความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กฤษณา สมะวรรณนะ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภูษิต บุญทองถึง อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ในการให้คำปรึกษา คำแนะนำ และแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ จนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จได้ด้วยดี ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์กนกวรรณ ศรีวาปี อาจารย์สาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม นายขวัญชัย ช้วนา นักวิชาการศึกษานางสมพิศ ไชยเสนา ครูวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ นางสาวสวาสดิ์ ลาพันธ์ ครู วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ และนางสาวพิชญญา ยมรัตน์ ครู วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญ ในการตรวจสอบเครื่องมือ ความเหมาะสมของเนื้อหา ภาษา และให้คำแนะนำ แก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ จนได้เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลที่มีคุณภาพ สำหรับการวิจัยในครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณคุณพ่อ คุณแม่ และอาจารย์ตลอดจนญาติพี่น้องที่ให้กำลังใจช่วยเหลือ สนับสนุนมาโดยตลอดคุณค่าและประโยชน์จากการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยขอมอบบูชาพระคุณบิดามารดา ครู อาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่านที่ให้การอบรมสั่งสอน ให้มีความรู้มีสติปัญญาส่งผลให้ผู้วิจัยประสบความสำเร็จในการดำเนินชีวิต และก้าวหน้าในหน้าที่การงาน

นิภาพร จันทร์ศรี

สารบัญ

หัวข้อ	หน้า
บทคัดย่อ	ก
ABSTRACT	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	ช
สารบัญภาพ	ซ
สารบัญตารางภาคผนวก	ณ
บทที่ 1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
คำถามการวิจัย	5
วัตถุประสงค์การวิจัย	5
ขอบเขตการวิจัย	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
ประโยชน์ที่รับจากการวิจัย	7
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
พัฒนาการด้านสติปัญญาของเด็กปฐมวัย	9
การอ่าน	13
การเขียน	26
การจัดกิจกรรมศิลปะ	30
หลักสูตรปฐมวัยพุทธศักราช 2546	37
การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย	43
การประเมินผลพัฒนาการเด็กปฐมวัย	55
ดัชนีประสิทธิผล	58
บริบทของโรงเรียนบ้านคูเมือง	60

หัวเรื่อง	หน้า
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	62
กรอบแนวคิดการวิจัย	68
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	69
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	69
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	69
การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	70
การดำเนินการวิจัย	75
วิธีดำเนินการวิจัย	75
การเก็บรวบรวมข้อมูล	76
สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล	76
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	80
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	80
ลำดับชั้นในนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	80
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	81
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	84
สรุปผลการวิจัย	84
อภิปรายผล	84
ข้อเสนอแนะ	87
บรรณานุกรม	89
ภาคผนวก	98
ภาคผนวก ก แผนการจัดการเรียนรู้	99
ภาคผนวก ข แบบประเมินความสามารถด้านการอ่านและการเขียน	106
ภาคผนวก ค แบบประเมินคุณภาพของเครื่องมือ	126
ภาคผนวก ง คุณภาพของแบบประเมินคุณภาพของเครื่องมือ	135

หัวข้อเรื่อง	หน้า
ภาคผนวก จ คะแนนจากการจัดประสบการณ์การอ่านและการเขียน	142
ภาคผนวก ฉ หนังสืออนุวัติ	146
ประวัติผู้วิจัย	156

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	การจัดประสบการณ์ด้วยกิจกรรมศิลปะเพื่อพัฒนาด้านการอ่านและการเขียน	52
2	จำนวนนักเรียนโรงเรียนบ้านคูเมือง ประจำปีการศึกษา 2556	61
3	แสดงรายละเอียดเกี่ยวกับแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ศิลปะ	72
4	แสดงปฏิทินการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ศิลปะ	73
5	แบบแผนการวิจัยเชิงทดลอง แบบ one group pretest-posttest design	75
6	ประสิทธิภาพของการจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมศิลปะเพื่อพัฒนาความสามารถทางการอ่านและด้านการเขียนสำหรับเด็กปฐมวัย ตามเกณฑ์ 80/80	81
7	ดัชนีประสิทธิผลของกิจกรรมศิลปะเพื่อพัฒนาความสามารถทางการอ่าน	82
8	ดัชนีประสิทธิผลของกิจกรรมศิลปะเพื่อพัฒนาความสามารถทางการเขียน	83

สารบัญภาพ

ภาพที่

หน้า

1	กรอบแนวคิดการวิจัย	68
---	--------------------------	----

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

สารบัญตารางภาคผนวก

ตารางภาคผนวกที่	หน้า
1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานผลประเมินความเหมาะสมแผนการจัด ประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมศิลปะเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่าน และด้านการเขียนสำหรับเด็กปฐมวัย	136
2 ผลการประเมินการประเมินความสอดคล้องของแบบประเมินความสามารถ ด้านการอ่าน สำหรับเด็กปฐมวัย ของผู้เชี่ยวชาญ	138
3 ผลการประเมินการประเมินความสอดคล้องของแบบประเมินความสามารถ ด้านการเขียน สำหรับเด็กปฐมวัย ของผู้เชี่ยวชาญ	140
4 ประสิทธิภาพของการจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมศิลปะเพื่อพัฒนา ความสามารถทางการอ่านและด้านการเขียน สำหรับเด็กปฐมวัย	143

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ปัจจุบันสังคมมีความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีการสื่อสารทำให้ติดต่อสื่อสารกัน ได้สะดวกและรวดเร็ว การติดต่อสื่อสารที่สำคัญและมีบทบาทต่อมนุษย์มากคือภาษา เพราะ ภาษาเป็นเครื่องมือในการสื่อสารและเป็นทักษะที่สำคัญยิ่งในการดำรงชีวิตประจำวัน (हररररर नीलुवुधुधु. 2535 : 7) การพัฒนาทักษะทางภาษาต้องอาศัยศาสตร์และศิลป์ช่วยการพัฒนาทักษะ ด้านการฟัง พูด อ่าน และ เขียน ไปพร้อม ๆ กัน (เขววพพ เดชชुकुปต์. 2528 : 50) โดยเฉพาะ ในช่วงอายุวัยตั้งแต่แรกเกิดถึง 6 ปี เป็นวัยแห่งความเจริญเติบโตในทุก ๆ ด้าน โดยเฉพาะด้าน ภาษา เรียกได้ว่าเป็นวัยทองของภาษา พัฒนาการทางภาษาเจริญอย่างมากและถ้าได้รับการ ส่งเสริมทางด้านภาษาเป็นอย่างดีแล้ว จะทำให้การเรียนรู้ทางภาษาของเด็กพัฒนาไปอย่าง รวดเร็วสอดคล้องกับ (สิริรมา ภูญญอนันตพงษ. 2544 : 19) ที่กล่าวว่า เด็กปฐมวัยเป็นวัยที่ เจริญเติบโตและพัฒนาการทุกด้านทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ซึ่งระยะนี้การ เจริญทางภาษาเป็นไปอย่างรวดเร็ว ถ้าได้รับการส่งเสริมจะทำให้เกิดการเรียนรู้ และพัฒนาอย่าง รวดเร็วนับว่าเป็นช่วงแห่งการเจริญงอกงามของชีวิต ในการพัฒนาทักษะทางภาษาทั้ง 4 ด้าน ดังนั้นเด็กปฐมวัยควรได้รับการพัฒนาทักษะทางด้านภาษา ทั้งการฟัง พูด อ่าน และเขียน

การจัดการศึกษาปฐมวัยตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 มี จุดมุ่งหมายที่จะเตรียมความพร้อมเพื่อให้เด็กมีพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคมและ สติปัญญาที่เหมาะสมกับวัย ซึ่งการเตรียมความพร้อมให้กับเด็กปฐมวัยนั้นจะเป็นการเตรียม ความพร้อมทางด้านภาษาและด้านคณิตศาสตร์ ปัจจุบันเด็กไทยจำนวนมากขาดความรู้และ ทักษะทางภาษาไทย ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของเกือบทุกระดับชั้นอยู่ในเกณฑ์ ต่ำซึ่งจะเป็นอุปสรรคอย่างยิ่งในการเรียนวิชาอื่น ๆ และศึกษาต่อในระดับสูงขึ้น ประจบ บาลทิพย์ (2550 : 7) ได้กล่าวว่ ครูผู้สอนส่วนใหญ่ยังใช้วิธีการสอนแบบบรรยาย เน้นการ ท่องจำแบบเดิม โดยไม่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากเด็ก ไม่ใช่สื่อที่หลากหลาย จึงทำให้เด็กไม่มี โอกาสได้ร่วมคิดและร่วมกิจกรรมเพื่อค้นหาวิธีการเพื่อให้ได้คำตอบที่ชัดเจน และ เขววพพ เดชชुकुปต์ (2542 : 14) ได้กล่าวถึงการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยว่ามีลักษณะพิเศษแตกต่าง

ไปจากระดับชั้นอื่นเพราะเด็กปฐมวัยเป็นวัยที่สำคัญต่อการวางรากฐานบุคลิกภาพและการพัฒนาสมอง ดังนั้น การศึกษาสำหรับเด็กแรกเกิดถึง 6 ปี จึงเป็นในลักษณะของการอบรมเลี้ยงดูและเป็นการให้การศึกษาเพื่อให้เด็กเกิดการพัฒนาทั้ง 4 ด้าน คือร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา รวมถึงความสามารถของเด็กแต่ละบุคคล ทั้งนี้เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมให้เด็กเกิดความพร้อมที่จะเรียนรู้และเป็นจุดเริ่มเรียนรู้ของการศึกษาในระดับต่อไปซึ่งภาษาเป็นเครื่องมือสื่อสารของมนุษย์ ในชีวิตประจำวันเราต้องใช้ภาษาในการรับความคิด ความรู้สึกของผู้อื่นโดยวิธีฟังและอ่าน ใช้ภาษาเพื่อถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดของตนไปยังบุคคลอื่นโดยการพูดและเขียน ไม่ว่าจะชนชาติใด ภาษาใด ต่างก็ใช้ภาษาเป็นเครื่องมือสื่อสาร ภาษาจึงนับว่าเป็นปัจจัยสำคัญอย่างยิ่งต่อการเรียนรู้ในวิชาต่าง ๆ ที่มุ่งให้ผู้เรียนพัฒนาการทางภาษาทั้งในด้านการฟัง การพูด การอ่านและการเขียน

การส่งเสริมทักษะทางภาษาแก่เด็กปฐมวัยเป็นสิ่งจำเป็นเพราะภาษาเป็นเครื่องมือในการแสดงออกของความคิด ความรู้สึกสู่กันและกัน กุลยา ตันติผลาชีวะ (2547 : 143) กล่าวว่าเด็กปฐมวัยเรียนรู้ภาษาจากการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลรอบข้างและสิ่งต่าง ๆ จากการได้ฟัง ได้สัมผัส การทดลองผิดลองถูก การเร้า และการให้แรงเสริม เป็นสิ่งที่ช่วยให้เด็กมีพัฒนาการทางภาษาจนกระทั่งใช้ภาษาในการติดต่อสื่อสารได้ ดังนั้นการที่เด็กสามารถสื่อความหมายให้ผู้อื่นเข้าใจนั้นต้องอาศัยภาษาปัจจุบันการจัดการศึกษาเด็กปฐมวัย พบว่า สถานศึกษาจำนวนไม่น้อยที่มุ่งให้เด็กเรียนเขียนอ่านหนังสืออย่างเด็กในระดับประถมศึกษาที่มีการแข่งขันทางวิชาการในการสอบเข้าโรงเรียนระดับประถมศึกษาที่มีชื่อเสียงอย่างรุนแรงจนเด็กเรียนอย่างไม่มีความสุขเกิดความเครียด ซึ่งเป็นการทำลายความสนใจและทัศนคติของเด็กที่มีต่อภาษาตั้งแต่เขียนไม่ได้ เป็นการสูญเสียศักยภาพและส่งผลกระทบที่จะเกิดขึ้นในการอ่านการเขียนของเด็กและเป็นเหตุผลหนึ่งที่ทำให้เกิดอัตราการไม่รู้หนังสือของคนไทย ซึ่งความพร้อมในการเขียนของเด็กต้องมาจากความพร้อมของเด็กและการให้เด็กได้ทำกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อพัฒนาไปสู่การอ่านและการเขียนต่อไป

การอ่านเป็นพื้นฐานสำคัญสำหรับเด็กปฐมวัย เพราะการอ่านช่วยพัฒนาความรู้ สติปัญญาและความคิด การอ่านเป็นเครื่องมือแสวงหาความรู้ เป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้ผู้เรียนก้าวหน้าประสบความสำเร็จในการเรียนที่จะช่วยพัฒนาความสามารถในการคิดและการอ่านตลอดชีวิตของคนเรานั้นประสบความสำเร็จที่เกิดขึ้นโดยตรงไม่มากนักแต่หากผู้ใดอ่านมากผู้นั้นย่อมมีประสบการณ์กว้างขวางและประสบการณ์จะนำความรู้จากการอ่านไปพัฒนาการฟัง พูด และเขียน บันลือ พุกกะวัน (2532 : 138) นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ ศรีรัตน์ เจริญกลิ่นจันทร์

(2536 : 18) กล่าวว่าการอ่านจะเกิดผลดีได้นั้นต้องมีความสามารถในการจำแนกความแตกต่างด้วยสายตา เป็นการสังเกตเห็นความเหมือนความต่างกันของรูปทรง รูปภาพ และคำที่เขียนเป็นสัญลักษณ์ความสามารถในการอ่านขึ้นอยู่กับความสามารถในการเห็นความแตกต่างระหว่างคำที่อ่านหรือสัญลักษณ์ได้ การที่ได้กจำแนกเสียงที่คล้ายคลึงกันได้ จะช่วยให้เด็กอ่านได้อย่างถูกต้องสามารถในการฟังเรื่องราวต่าง ๆ เป็นการฝึกให้เด็กรู้จักคิดหาเหตุผล ซึ่งสอดคล้องกับประเทิน มหาจันทร์ (2530 : 18) กล่าวว่า การฝึกทักษะในการโยงความหมายสัญลักษณ์ที่เป็นตัวอักษรเข้าด้วยกัน เป็นการเชื่อมโยงความหมายของคำกับสัญลักษณ์หรือตัวอักษรเป็นทักษะเบื้องต้นในการอ่าน

การเขียนเป็นทักษะหนึ่งใน 4 ที่มีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อการดำเนินชีวิต เพราะการเขียนเป็นการถ่ายทอดความเข้าใจ ความคิด ความรู้สึกและความต้องการ โดยผ่านการสื่อสารด้วยเครื่องหมายอันได้แก่ ตัวอักษร ในการพัฒนาภาษาควรเริ่มมาตั้งแต่เด็กปฐมวัย เพราะเด็กในวัย 2-7 ปี เป็นวัยที่มีการพัฒนาทางภาษาอย่างรวดเร็ว (อารี สันหลวี, 2537 : 183) เด็กจะต้องเรียนรู้ว่าเพียงแต่ขีดเขียนยึกยักไม่ทำให้อักษรแตกต่างกันได้แต่เด็กจะต้องเรียนรู้การขีดเขียนขึ้นลงจากซ้ายไปขวาและการเขียนวงกลม หากเด็กมีโอกาสดูเขียนไปตามความสามารถของเขาโดยไม่มีกรบีบบังคับแล้ว เด็กสามารถเขียนอักษรได้เองในที่สุด เหมือนกับการที่เด็กสามารถต่อภาพได้นั้นเอง (นิตยา ประพฤติกิจ, 2538 : 173) การสอนให้เด็กอ่านออกเขียนได้เร็วเกินไปเด็กอาจจะไม่ชอบเรียนภาษาอีกเลย การสอนเขียนควรมีก่อนการสอนอ่านเพราะถ้าเขียนไม่ได้ก็อ่านไม่ได้ (เยาวพา เฉชะคุปต์, 2543 : 11-12) เด็กปฐมวัยมีความสามารถในการเขียนน้อยมากเพราะกล้ามเนื้อยังไม่แข็งแรงการบังคับให้เด็กเขียนจึงเป็นการทำลายมากกว่าการพัฒนา (กุลยา ตันติผลาชีวะ, 2542 : 115-116) และทัศนคติของเด็กที่มีต่อภาษาเสียตั้งแต่เขียนไม่ได้เป็นการสูญเสียศักยภาพในการเขียนได้ของเด็กและเป็นเหตุผลหนึ่งที่ทำให้อัตราการไม่รู้หนังสือของคนไทยในสังคมแห่งข้อมูลข่าวสารในปัจจุบัน (คณะกรรมการพัฒนาและเลี้ยงดูเด็ก, 2533 : 6) การเขียนของเด็กจึงควรให้เด็กมีความสามารถในการเขียนโดยเขียนออกมาในรูปในการสะท้อนความคิดในการสื่อความหมายด้วยการขีดเขียนสัญลักษณ์ต่าง ๆ โดยการวาดภาพและขีดเขียนตัวอักษร โดยไม่รู้ความหมาย

การส่งเสริมทักษะการอ่าน การเขียนควรให้เป็นการเรียนรู้ตามธรรมชาติ (อารี สันหลวี, 2537 : 64) กิจกรรมศิลปะเป็นกิจกรรมเปิดโอกาสให้เด็กได้มีอิสระในการทดลองค้นคว้าและสามารถถ่ายทอดสื่อสารสิ่งที่ทดลองกับผู้อื่น นอกจากนี้ยังได้มีโอกาสพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ กล้ามเนื้อเล็ก และการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างตากับมือ เสริมสร้างความ

เข้าใจเกี่ยวกับสี รูปทรง ซึ่งเป็นพื้นฐานในการเตรียมความพร้อมในการอ่าน การเขียน และได้พัฒนาทางด้านสังคมซึ่งหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546 : 36) กิจกรรมศิลปะเป็นกิจกรรมที่ช่วยเด็กให้แสดงออกทางอารมณ์ ความรู้สึก ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และจินตนาการ โดยใช้ศิลปะ เช่น การเขียนภาพ การปั้น การฉีก-ปะ การตัด-ปะ การพิมพ์ภาพ การร้อย การประดิษฐ์ หรือวิธีการอื่นที่เด็กได้คิดสร้างสรรค์และเหมาะสมกับพัฒนาการ กิจกรรมที่จะช่วยส่งเสริมพัฒนาการด้านการอ่านและเขียนของเด็กปฐมวัยได้เป็นอย่างดีความสำคัญของกิจกรรมศิลปะเป็นการจัดกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กเป็นผู้สร้างความคิดได้ใช้ประสบการณ์เดิมของตนเชื่อมโยงกับจินตนาการที่เกิดขึ้นจากการทำกิจกรรมเกิดการเรียนรู้ที่เป็นประสบการณ์ตรง คือการสัมผัส ทดลองและปฏิบัติจริงมีโอกาสพัฒนาความคิดอย่างอิสระ เกิดความเพลิดเพลิน ช่วยจูงใจและเร้าความสนใจของเด็กซึ่งจะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้เป็นการฝึกให้เด็กคิดฝึกการสังเกตเพื่อพัฒนาสู่การอ่าน และช่วยพัฒนาทุก ๆ ด้าน โดยเฉพาะด้านสติปัญญาการเรียนรู้ คือเด็กได้รับการทำกิจกรรม โดยลงมือปฏิบัติจริงจากประสบการณ์ตรง ซึ่งจะช่วยพัฒนาความพร้อมให้เด็กเกิดเจตคติที่ดีต่อการเรียนส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เป็นการเตรียมความพร้อมไปสู่การอ่านและการเขียน เป็นพื้นฐานทางการเรียนในระดับประถมศึกษา

โรงเรียนบ้านคูเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็น โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาเปิดการเรียนการสอนตั้งแต่ระดับปฐมวัยอายุ 4-6 ปี และการศึกษาขั้นพื้นฐานประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากผลการสอบระดับชาติ O-NET และ NT นอกจากนี้ยังมีการคัดกรองการเรียนรู้ภาษาไทยของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 2. 2554 : 61) ในหลายรอบปีที่ผ่านมาปรากฏว่าภาษาไทยของนักเรียน โรงเรียนบ้านคูเมืองค่อนข้างต่ำโดยเฉพาะการอ่านและการเขียนเด็กขาดทักษะการอ่านและการเขียนค่อนข้างสูง

ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาและพัฒนา เพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับเด็กปฐมวัยด้านการอ่านและเขียนสำหรับเด็กปฐมวัย โรงเรียนบ้านคูเมือง อายุระหว่าง 5-6 ปี ด้วยกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ส่งเสริมด้านการอ่านและการเขียนเพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมและเป็นพื้นฐานทางการเรียนในระดับที่สูงขึ้นต่อไป

ค.ช.๒๖๓.๒๕

คำถามการวิจัย คคก

การใช้กิจกรรมศิลปะจะช่วยพัฒนาความสามารถทางการอ่านและเขียนของเด็กปฐมวัยได้อย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาการจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ในการส่งเสริมความสามารถทางการอ่านและการเขียนของเด็กปฐมวัยที่มีประสิทธิภาพ E_1/E_2 ตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อศึกษาดัชนีประสิทธิผลด้านการอ่านของเด็กปฐมวัยก่อนกับหลังการใช้กิจกรรมศิลปะ
3. เพื่อศึกษาดัชนีประสิทธิผลด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยก่อนกับหลังการใช้กิจกรรมศิลปะ

ขอบเขตการวิจัย

1. กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ เด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 โรงเรียนบ้านคูเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 จำนวน 9 คน โดยเลือกกลุ่มเป้าหมายแบบเจาะจงซึ่งเป็นห้องเรียนที่ผู้วิจัยรับผิดชอบในการสอนและพบว่าในการจัดประสบการณ์ เด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 มีคะแนนการอ่านและการเขียนอยู่ในระดับต่ำกว่าชั้นเรียนอื่น ๆ ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะใช้เป็นกลุ่มเป้าหมายในการวิจัยครั้งนี้

2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ตัวแปรต้น คือ การจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ สาระการเรียนรู้การจัดกิจกรรมที่ใช้เป็นสื่อกลาง คือ การวาดภาพพระบายสี การปั้นดินน้ำมัน และ การฉีกตัดปะ

2.2 ตัวแปรตาม คือ

2.2.1 ความสามารถทางการอ่านของเด็กปฐมวัย ซึ่งมี 4 ด้าน

2.2.2 ความสามารถทางการเขียนของเด็กปฐมวัย ซึ่งมี 4 ด้าน

3. กำหนดระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง 4 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 5 วัน วันจันทร์ วันอังคาร วันพุธ วันพฤหัสบดี และวันศุกร์ วันละ 1 ครั้ง ครั้งละ 1 ชั่วโมง ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. เด็กปฐมวัย หมายถึง นักเรียนชาย-หญิง ที่มีอายุประมาณ 5-6 ปี กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 โรงเรียนบ้านคูเมือง

2. กิจกรรมศิลปะ หมายถึง กิจกรรมที่มุ่งเน้นให้เด็กได้แสดงออกทางอารมณ์ ความรู้สึก ความคิดสร้างสรรค์ และจินตนาการ

2.1 การวาดภาพระบายสี หมายถึง การสร้างภาพที่เด็กเขียนด้วยความรู้สึกของตนเองให้เป็นสัญลักษณ์แทนการใช้คำพูด

2.2 การปั้นดินน้ำมัน หมายถึง การนำดินน้ำมันมาผ่านกระบวนการ โดยวิธี ขยำ บีบ เปาะ พอก กด ปาด คลึงให้เกิดเป็นรูปทรงตามที่ต้องการ

2.3 การฉีก ตัด ปะ หมายถึง กิจกรรมที่นำกระดาษที่ต้องการมา ฉีก ตัดและนำมาติดปะบนกระดาษที่เตรียมไว้ทำให้เกิดเป็นภาพตามที่ต้องการ

2.4 พิมพ์ภาพจากวัสดุ หมายถึง กิจกรรมที่นำวัสดุจุ่มสีน้ำแล้วนำมาวางลงในกระดาษเพื่อสร้างเป็นรูปต่าง ๆ ตามจินตนาการของผู้เรียน

2.5 การต่อจุด หมายถึง กิจกรรมที่นำดินสอลากเส้นจากจุดหนึ่งไปยังอีกจุดหนึ่ง เพื่อให้เกิดรูปภาพตามที่ได้กำหนดไว้

3. การอ่าน หมายถึง กระบวนการที่เด็กใช้ในการถอดรหัสสัญลักษณ์และทำความเข้าใจความหมาย การรับรู้ด้วยประสาททางตาและสามารถแปลความหมายของภาพ เครื่องหมาย สัญลักษณ์ ให้เป็นคำ วลี และประโยค โดยอาศัยประสบการณ์เดิมเป็นพื้นฐานให้เกิดความเข้าใจเรื่องราว

3.1 การอ่านตัวอักษรหรือสัญลักษณ์ หมายถึง การรู้เกี่ยวกับตัวอักษรหรือสัญลักษณ์ที่มองเห็น

3.2 การอ่านคำหรือข้อความที่เห็นบ่อย หมายถึง การอ่านคำหรือข้อความที่ปรากฏเห็นบ่อยในชีวิตประจำวันของเด็ก

3.3 อ่านจากการคาดคะเน หมายถึง การอ่านจากการคาดคะเนจากภาพหรือสัญลักษณ์ที่ปรากฏ

3.4 อ่านจากความสัมพันธ์ของเสียง หมายถึง การอ่านจากการได้ยินได้ฟังและแปลความหมายออกมาเป็นภาพ

4. การเขียน หมายถึง การแสดงออกทางการขีดเขียนของเด็กปฐมวัยซึ่งมีเกณฑ์ 7 ชั้น แต่ผู้วิจัยนำมาประเมินเพียง 4 ชั้น พัฒนาขึ้น โดยอาศัยแนวคิดและทฤษฎีของมอร์โรว์ ดังนี้

4.1 การวาดแทนเขียน หมายถึง การวาดภาพตามที่กำหนดและสามารถบอกความหมายของภาพได้

4.2 การเขียนคัดลอกคำ หมายถึง การเขียน โดยการคัดลอกคำตามแบบที่กำหนดและบอกความหมายได้

4.3 การเขียนโดยสร้างตัวสะกดขึ้นเอง หมายถึง การเขียนชื่อรูปภาพตามที่เด็กคิดสะกดตามวิธีการของตนเองและบอกความหมายได้

4.4 การเขียนคิดสะกดคำ หมายถึง การดูรูปภาพแล้วเขียนคำโดยคิดสะกดคำตามตัวสะกดทีละตัวด้วยตนเอง

5. ประสิทธิภาพของการจัดประสบการณ์ด้วยกิจกรรมศิลปะ หมายถึง ผลการใช้แผนการจัดประสบการณ์ด้วยกิจกรรมศิลปะที่ทำให้เกิดผลกับผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และบรรลุตามเกณฑ์ 80/80 ซึ่งมีความหมาย ดังนี้

80 ตัวแรก หมายถึง ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนทั้งหมดที่ได้จากคะแนนกระบวนการระหว่างเรียนและคะแนนแบบประเมินต่าง ๆ ระหว่างเรียน ได้คะแนนร้อยละ 80 ขึ้นไป

80 ตัวหลัง หมายถึง ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนทั้งหมดที่ได้คะแนนหลังเรียนด้วยแผนการจัดประสบการณ์ด้วยกิจกรรมศิลปะได้คะแนนร้อยละ 80 ขึ้นไป

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. เพื่อเป็นแนวทางสำหรับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูผู้สอน โดยใช้กิจกรรมศิลปะเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านและการเขียนสำหรับเด็กปฐมวัย

2. เพื่อเป็นข้อมูลและเป็นประโยชน์ช่วยให้ครูผู้สอนและผู้ที่เกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัยได้เลือกใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านและการเขียนของเด็กปฐมวัยต่อไป

3. เด็กปฐมวัยได้รับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้กิจกรรมศิลปะเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านและการเขียนทำให้สามารถพัฒนาความรู้ในลำดับขั้นตอนต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บทที่ 2

เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในงานวิจัยเรื่องการใช้กิจกรรมศิลปะเพื่อพัฒนาความสามารถทางการอ่านและการเขียนของเด็กปฐมวัยผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องและเสนอผลการศึกษาค้นคว้าดังต่อไปนี้

1. พัฒนาการด้านสติปัญญาของเด็กปฐมวัย
2. การอ่าน
3. การเขียน
4. การจัดกิจกรรมศิลปะ
5. หลักสูตรปฐมวัยพุทธศักราช 2546
6. การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย
7. การประเมินผลพัฒนาการเด็กปฐมวัย
8. ดัชนีประสิทธิผล
9. บริบทของโรงเรียนบ้านคูเมือง
10. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 10.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 10.2 งานวิจัยต่างประเทศ
11. กรอบแนวคิดการวิจัย

พัฒนาการด้านสติปัญญาของเด็กปฐมวัย

1. พัฒนาการด้านสติปัญญาของเด็กปฐมวัย

ทฤษฎีการพัฒนารทางด้านสติปัญญาทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการด้านสติปัญญาที่จะกล่าวถึง ได้แก่ ทฤษฎีการพัฒนารด้านสติปัญญาของเพียเจท์และบรูเนอร์

ทฤษฎีการพัฒนารทางด้านสติปัญญาของเพียเจท์

เพียเจท์ (Piaget. 1969 : 92-96 ; อ้างถึงใน สิริมา ภิญญอนันตพงษ์. 2545 : 35)

กล่าวว่าเด็กเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ รอบตัวโดยอาศัยกระบวนการทำงานที่สำคัญของโครงสร้างทาง

สติปัญญา 2 กระบวนการ คือ กระบวนการซึมซับประสบการณ์ (Assimilation) คือ กระบวนการที่พยายามจะนำเอาข้อมูลที่ได้รับจากสิ่งแวดล้อมมาปรับเข้ากับความรู้เดิมที่มีตามระดับสติปัญญาที่บุคคลจะสามารถรับรู้ต่อสิ่งนั้น ๆ ได้และกระบวนการปรับขยายโครงสร้าง (Accommodation) คือกระบวนการที่บุคคลปรับโครงสร้างความคิดหรือโครงสร้างทางสติปัญญาของตนเองให้เหมาะสมกับประสบการณ์ที่รับเข้าไป กระบวนการทั้งสองนี้จะทำงานร่วมกันตลอดเวลา เพื่อช่วยรักษาความสมดุลในโครงสร้างทางความคิด (Equilibrium) เพียเจต์ (Piaget) ได้แบ่งพัฒนาการทางสติปัญญาออกเป็น 4 ชั้น ตามลำดับดังต่อไปนี้

1. ชั้นประสาทสัมผัสและการเคลื่อนไหว (Sensorimotor Perion) อายุตั้งแต่แรกเกิดจนถึง 2 ปี เป็นช่วงที่เด็กยังไม่สามารถใช้ภาษาหรือสัญลักษณ์ เด็กเรียนรู้โดยใช้ประสาทสัมผัส เช่น ปาก หู ตา สัมผัสจับต้องสิ่งแวดล้อมรอบตัว

2. ชั้นความคิดก่อนเกิดปฏิบัติการ (Pre-OperrationPerion) อยู่ในช่วง 2-6 ปี เด็กยังไม่เข้าใจสิ่งต่าง ๆ ได้อย่างเต็มที่ เด็กจะเริ่มเรียนรู้ภาษาพูด สัญลักษณ์ เครื่องหมาย ทำทางในการสื่อความหมาย รู้จักสิ่งที่เป็นตัวตน (Representation) โครงสร้างทางสติปัญญาแบบง่าย ๆ สามารถหาเหตุผลอ้างอิงได้ มีความเชื่อในความคิดของตนเองเป็นอย่างมาก ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง (Egocentric) และชอบเลียนแบบผู้ใหญ่

3. ชั้นปฏิบัติการคิดแบบรูปธรรม (Concrete Operational Stage) อายุระหว่าง 7-11 ปี เป็นช่วงที่เด็กคิดอย่างมีระบบ รับรู้รูปธรรมได้ดี สามารถใช้เหตุผลในการตัดสินใจสร้างกฎเกณฑ์และเห็นสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ เป็นนามธรรมได้

4. ชั้นการปฏิบัติการนามธรรม (Formal Operation Stage) อายุ 11-16 ปี เป็นช่วงที่เด็กสามารถเข้าใจสิ่งที่เป็นนามธรรม รู้จักคิดหาเหตุผล มีระบบ คาดคะเนตั้งสมมติฐาน แก้ปัญหา พัฒนาทางสติปัญญาอย่างสมบูรณ์ มีความคิดเท่าผู้ใหญ่ แต่จะแตกต่างด้านคุณภาพ เนื่องจากประสบการณ์ที่แตกต่างกัน

ทฤษฎีการพัฒนาการทางด้านสติปัญญาของบรูเนอร์

Bruner (1966 : 46-48) กล่าวว่า การเรียนรู้ของเด็กเกิดจากกระบวนการภายในอินทรีย์ (Organism) โดยเน้นความสำคัญของสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมที่จะช่วยส่งผลต่อพัฒนาการทางด้านสติปัญญาของเด็ก บรูเนอร์ (Bruner) เชื่อว่าการจัดประสบการณ์ของครูจะช่วยให้เด็กเกิดความพร้อมที่จะเรียนต่อไป โดยการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูนั้น จะต้องสอดคล้องกับพัฒนาการและความสามารถของเด็กสอนให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง

ด้วยการลงมือกระทำด้วยตนเอง เพื่อให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ บรูเนอร์ (Bruner) ได้แบ่งพัฒนาการด้านสติปัญญาออกเป็น 3 ชั้น ดังนี้

1. ชั้นการเรียนรู้ด้วยการกระทำ (Enactive Stage) เปรียบได้กับขั้นประสาทสัมผัสและการเคลื่อนไหว (Sensor motor Stage) ของเพียเจต์เป็นขั้นที่เด็กได้เรียนรู้และเข้าใจสิ่งแวดล้อมจากการกระทำและการใช้ประสาทสัมผัส

2. ชั้นการเรียนรู้ด้วยจินตนาการ (Iconic Stage) เปรียบได้กับขั้นความคิดก่อนการปฏิบัติการ (Pre-Operation Stage) ของเพียเจต์เป็นขั้นที่เด็กเกี่ยวข้องกับความจริงมากขึ้น ความสามารถในการคิดยังไม่ลึกซึ้งและยังไม่สามารถจำแนกสิ่งต่าง ๆ ได้อย่างมีเหตุมีผลการใช้จินตนาการบ้าง

3. ชั้นการเรียนรู้โดยใช้สัญลักษณ์ (Symbolic Stage) เปรียบได้กับขั้นการคิดแบบรูปธรรม (Concrete Operational Stage) และเป็นขั้นการคิดแบบนามธรรม (Formal Operation Stage) ของเพียเจต์เป็นขั้นตอนที่เด็กสามารถคิดได้อย่างอิสระโดยใช้ภาษามือหรือสัญลักษณ์เป็นเครื่องมือในการคิดและถ่ายทอดประสบการณ์ เริ่มมีความเข้าใจสิ่งต่าง ๆ ได้อย่างมีเหตุผล โดยถือว่าเป็นขั้นสูงสุดของพัฒนาการด้านสติปัญญา

จากที่กล่าวมาเกี่ยวกับทฤษฎีพัฒนาการด้านสติปัญญาสรุปได้ว่า เด็กปฐมวัยมีการเรียนรู้อยู่ในขั้นความคิดก่อนการปฏิบัติการ แล้วเด็กเกิดการเรียนรู้เป็นลำดับขั้นโดยอาศัยการเรียนรู้จากการสัมผัส เด็กจะมีความเชื่อจากความคิดของตนเอง ซึ่งจะเริ่มมีพัฒนาการทางภาษาและความคิดยังไม่สามารถใช้เหตุผลได้อย่างสมบูรณ์

องค์ประกอบของพัฒนาการด้านสติปัญญา

ในการพัฒนาสติปัญญาให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้จำเป็นต้องเข้าใจองค์ประกอบของพัฒนาการด้านสติปัญญา โดยมีผู้กล่าวไว้ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2534 : 83) กล่าวถึงองค์ประกอบของพัฒนาการทางสติปัญญาไว้ว่า พัฒนาการทางสติปัญญาประกอบด้วยความสามารถในการสังเกต ความคิด ความเข้าใจ การใช้เหตุผล การเปรียบเทียบ การตัดสินใจ และความรู้พื้นฐานทั่วไปของเด็ก

हररररर नीलवीशेर (2541 : 32) กล่าวว่าองค์ประกอบของการพัฒนาทางสติปัญญาประกอบด้วย ความสนใจในรายละเอียดหรือคุณสมบัติบางส่วนของวัตถุ การลองผิดลองถูกในการจัดเรียงสิ่งของตามลำดับ และการได้รับอิทธิพลจากการเล่นซึ่งจะทำให้เด็กเรียนรู้เกี่ยวกับภาษา คุณธรรม เวลา และจำนวนในขณะนั้น

สิริมา ภิญ โยอนันตพงษ์ (2545 : 39-41) กล่าวถึงสติปัญญาไว้ว่าการ์ดเนอร์ (Gardner) แห่งมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด เป็นผู้เชี่ยวชาญทางสติปัญญาได้ศึกษาเกี่ยวกับความหลากหลายสติปัญญา (Theory of Multiple Intelligence MI) ซึ่งจำแนกความสามารถทางสติปัญญาของคนออกเป็น 9 ด้าน ดังนี้ คือ

1. สติปัญญาทางด้านภาษา (Linguistic Intelligence) หมายถึง ผู้ที่มีความสามารถทางภาษาสูง อาทิ นักเล่านิทาน นักพูดความสามารถในการใช้ภาษาในการหว่านล้อม การอธิบาย กวี นักเขียนนวนิยาย นักหนังสือพิมพ์ นักจิตวิทยา
2. สติปัญญาด้านตรรกและคณิตศาสตร์ (Logical/Mathematics Intelligence) หมายถึง กลุ่มผู้ที่มีความสามารถสูงในการใช้ตัวเลข อาทิ นักบัญชี นักคณิตศาสตร์ นักสถิติ กลุ่มผู้ใช้เหตุที่ดี อาทิ นักวิทยาศาสตร์ นักตรรกศาสตร์ กลุ่มผู้มีความไวในการเห็นความสัมพันธ์แบบตรรกวิทยา การคิดเชิงนามธรรม ที่คิดเป็นเหตุผล และการคิดคาดการณ์
3. สติปัญญาทางด้านดนตรี (Musical/Rhythmic Intelligence) หมายถึง ผู้ที่มีความสามารถทางด้านดนตรี ได้แก่ นักแต่งเพลง นักวิจารณ์ดนตรี
4. สติปัญญาทางด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว (Bodyilt/Kinesthetic Intelligence) หมายถึง ผู้ที่มีความสามารถในการใช้ร่างกายของตนเองในการแสดงออกทางความคิด ความรู้สึก อาทิ นักแสดงท่าเต้น นักกีฬา และผู้ที่มีความสามารถในการใช้เครื่องมือประดิษฐ์ เช่น นักปั้น ช่างซ่อมรถยนต์
5. สติปัญญาด้านมิติสัมพันธ์ (Visal/Spatial Intelligence) หมายถึง ความสามารถในการมองเห็นภาพของทิศทาง แผนที่ อาทิ นายพรานผู้นำทาง พวกเดินทางไกล รวมถึงผู้มองเห็นแสดงออกเป็นภาพในการจัดพื้นที่สี พื้นที่ผิว อาทิ สถาปนิก มัณฑนากร
6. สติปัญญาด้านมนุษย์สัมพันธ์ (Interpersonal Intelligence) หมายถึง ความสามารถด้านการเข้าใจในอารมณ์ ความรู้สึก และเจตคติของผู้อื่น รวมถึงความสามารถในการสังเกตน้ำเสียง ใบหน้า ท่าทาง
7. สติปัญญาด้านการเข้าใจตนเอง (Innerpersonal Intelligence) หมายถึง ผู้ที่มีความสามารถในการรู้จักตนเอง และสามารถประพฤติปฏิบัติตนได้จากความรู้สึกความสามารถในการรู้จักตนเอง อาทิ การรู้จักตนเองตามความเป็นจริง เช่น รู้จักตนมีจุดอ่อนจุดแข็งในเรื่องใด มีความรู้เท่าทันอารมณ์ ความคิด ความปรารถนาของตนเอง มีความสามารถในการฝึกฝนตนเองและเข้าใจตนเอง

8. สติปัญญาด้านการรักธรรมชาติ (Naturalistic Intelligence) หมายถึง ผู้ที่มีความเข้าใจความเปลี่ยนแปลงของธรรมชาติ และปรากฏการณ์ธรรมชาติเข้าใจความสำคัญของตนเองกับสิ่งแวดล้อม และตระหนักถึงความสามารถของตนเองที่มีส่วนในการอนุรักษ์ธรรมชาติเข้าใจถึงพัฒนาการของมนุษย์ และการดำรงชีวิตของมนุษย์ตั้งแต่เกิดจนตาย เข้าใจจำแนกความเหมือนของสิ่งของ ของการหมุนเวียนเปลี่ยนแปลงของสสาร

9. สติปัญญาด้านการดำรงชีวิต (Exisstantial Intelligence) หมายถึงผู้ที่มีความสามารถในการไตร่ตรอง คำนึง สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการมีชีวิตอยู่ใน โลกมนุษย์ เข้าใจการกำหนดของชีวิต การรู้เหตุผลของการดำรงชีวิตอยู่ใน โลก

Downing and Thackray (1971 : 15) กล่าวว่า องค์ประกอบที่สำคัญของพัฒนาการทางด้านสติปัญญาประกอบด้วยความสามารถในการรับรู้ การจำแนกภาพ การคิดอย่างมีเหตุผล และการแก้ปัญหา

จากที่กล่าวมาข้างต้นเกี่ยวกับองค์ประกอบของพัฒนาการด้านสติปัญญา สรุปได้ว่า องค์ประกอบของสติปัญญามีหลายประการ ได้แก่ ความสามารถในการรับรู้ การคิดอย่างมีเหตุผล การจำ การแก้ปัญหา การตัดสินใจ การใช้ถ้อยคำ การจำแนกเปรียบเทียบ การนับ คนตรี การใช้ร่างกาย การสร้างสรรค์สิ่งใหม่ที่แปลกใหม่ การมีมนุษยสัมพันธ์ การเข้าใจตนเองและเข้าใจธรรมชาติ ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะขึ้นเฉพาะแต่ละบุคคลที่ได้รับการพัฒนาและฝึกฝน

การอ่าน

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

1. ความหมายและความสำคัญของการอ่านของเด็กปฐมวัย

1.1 ความหมายของการอ่าน

นักการศึกษาหรือนักวิชาการที่เกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัย ได้กล่าวถึงความหมายของการอ่าน ดังนี้

สมพร มั่นตะสูตร (2534 : 8) ได้กล่าวว่าการอ่านเป็นการรับรู้ความหมายจากถ้อยคำที่ตีพิมพ์ หรือหนังสือ โดยผู้อ่านรู้ว่าผู้เขียน ได้ส่งสารอะไรมายังผู้อ่านทั้งในด้านความคิด ความรู้ ความหมาย ความสัมพันธ์กับสิ่งอื่นว่าผู้เขียนตั้งใจจะแสดงความคิดอย่างไร มีความหมายว่าอะไร เกี่ยวข้องถึงอะไรบ้าง ลำดับขั้นของการอ่านจะเริ่มต้นตั้งแต่การทำความเข้าใจถ้อยคำแต่ละคำ กลุ่มคำ แต่ละกลุ่มคำและเรื่องราวแต่ละเรื่องราวที่เรียงรายต่อเนื่องกันอยู่ในย่อหน้าหนึ่งหรือในตอนหนึ่งหรือในเรื่องหนึ่ง ซึ่งผู้อ่านต้องทำความเข้าใจไปที่ละตอน

หรรษา นิลวิเชียร (2535 : 219) ได้กล่าวว่าการอ่านเป็นกระบวนการค้นหาความหมายตัวอักษร คำที่ถูกจัดรวบรวมอยู่บนหน้ากระดาษไว้เพื่อสื่อความหมายที่ต้องการแสดงออกมา ผู้อ่านจะรับรู้สัญลักษณ์หรือตัวอักษรด้วยสายตาเป็นประการแรกหลังจากนั้นก็ค้นหาความหมายหรือทำความเข้าใจกับสัญลักษณ์นั้น

อนงค์ศิริ วิชาลัย (2536 : 54) ได้กล่าวว่าการอ่านเป็นกระบวนการที่สลับซับซ้อน โดยเริ่มจากการที่ตาเห็นภาพหรืออักษร รับภาพ จำได้ เข้าใจความหมาย เลือกความหมายที่ดีที่สุดแล้วมาประมวลเปรียบเทียบและสรุปอย่างมีเหตุผลทำให้เข้าใจความหมายในสิ่งที่อ่าน

รัตนา ศาสิกร (2536 : 18) ได้กล่าวว่าการอ่านเป็นกระบวนการทางสมองที่ต้องใช้สายตาสัมผัสตัวอักษรหรือสิ่งพิมพ์อื่น ๆ รับรู้ และเข้าใจความหมายของคำหรือสัญลักษณ์ และเครื่องสื่อความหมายต่าง ๆ ที่ปรากฏแก่สายตาโดยเปลือยออกมาเป็นความหมายที่ใช้สื่อความคิด ความรู้ ความเข้าใจ ระหว่างผู้เขียนกับผู้อ่านให้เข้าใจตรงกันและผู้อ่านสามารถนำความหมายนั้น ๆ ไปใช้ประโยชน์ได้

วรรณิ โสมประยูร (2537 : 121) ได้กล่าวว่าการอ่านเป็นกระบวนการทางสมองที่ต้องใช้สายตาสัมผัสตัวอักษรหรือสิ่งพิมพ์อื่น ๆ รับรู้และเข้าใจความหมายของคำ หรือสัญลักษณ์โดยการเปลือยออกมาเป็นความหมายที่ใช้สื่อความคิด และความรู้ระหว่างผู้เขียนกับผู้อ่านไปด้วยตลอดเวลา

นพดล จันท์เพ็ญ (2542 : 73) ได้ให้ความหมายของการอ่าน การอ่าน คือ การแปลความหมายของตัวอักษร เครื่องหมายสัญลักษณ์ เครื่องสื่อความหมายต่าง ๆ ที่ปรากฏแก่สายตาออกมาเป็นความคิด ความเข้าใจเชิงสื่อสาร แล้วผู้อ่านสามารถนำความคิด ความเข้าใจนั้นไปใช้ให้เกิดประโยชน์

✦ จวีรธรรม คูหาภินันท์ (2542 : 1) ได้ให้ความหมายของการอ่านไว้ว่า การอ่านคือ ความสามารถของมนุษย์ที่เข้าใจการสื่อความหมายของสัญลักษณ์ต่าง ๆ เข้าใจในเนื้อเรื่องและแนวความคิดจากสิ่งที่อ่านไม่ว่าจะเป็นจดหมาย หนังสือ บทความต่าง ๆ หรือจากภาพยนตร์ โทรทัศน์ วิทยุ สิ่งปรากฏบนจอคอมพิวเตอร์ สัญลักษณ์ การโบกธงของทหารของนักเดินเรือเครื่องหมายจราจรที่ปรากฏบนท้องถนน รูปภาพ โฆษณาต่าง ๆ ภาพวาด ภาพเขียน แผนที่ แผนภูมิ และการแสดงท่าทางต่าง ๆ เป็นต้น

การอ่าน คือ รูปแบบของการสื่อสารเป็นการแลกเปลี่ยนข้อมูลและความคิดระหว่างผู้เขียนกับผู้อ่าน เป็นการถ่ายทอดความหมายจากอีกคนหนึ่งไปสู่อีกคนหนึ่ง โดยผู้เขียน

จะต้องแสดงความคิดเห็นของตนอ่านผ่านตัวอักษรตามลักษณะการเขียนของตน ผู้อ่านจะต้องตีความหมายจากตัวอักษรให้ถูกต้อง ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับประสบการณ์เดิม ความคุ้นเคยและความรู้ของผู้อ่าน ซึ่งการอ่านเป็นกระบวนการเรียนรู้เช่นเดียวกับการพูด การออกเสียงเป็นคำ ๆ หรือหลายคำรวมกันเข้าเป็นประโยคที่ให้ความหมาย การอ่านจึงต้องอาศัยการพูดเป็นรากฐานด้วย (มยุรี กันทะลือ. 2543 : 11 ; อ้างอิงจาก Batler & Clay. 1993 และ ทัศนัญดาพัชัญ เพ็ชรรัตน์. 2549 : 29 ; อ้างอิงจาก Harris & Smith. 1986 : 55)

การอ่าน หมายถึง กระบวนการทางสมองในการค้นหาความหมายของตัวอักษร เครื่องหมาย หรือสัญลักษณ์ต่าง ๆ ของผู้เขียน ซึ่งเป็นกระบวนการซับซ้อนมีการแปลความหมายออกมาเป็นถ้อยคำและความคิด การอ่านจึงเป็นการรับรู้ข้อมูลและแลกเปลี่ยนข้อมูลผ่านกระบวนการการคิดจนเกิดการเรียนรู้ความหมายได้อย่างถูกต้อง เพราะการอ่านให้ประโยชน์แก่นมนุษย์ทุกด้านที่ผู้อ่านจะเข้าใจสารได้มากน้อยเพียงใดนั้น ต้องอาศัยประสบการณ์เดิมของผู้อ่านเป็นพื้นฐานเพื่อก่อให้เกิดความเข้าใจเรื่องนั้น ๆ และนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อในชีวิตประจำวันได้และสำหรับการอ่านของเด็กปฐมวัยนั้น เด็กจะต้องมีความพร้อมในการกวาดสายตาค่อยไปขวา การอ่านเรื่องราวจากภาพและอ่านคำง่าย ๆ ที่เด็กคุ้นเคยที่มีภาพประกอบ ซึ่งเด็กจะเริ่มคาดเดาภาษาจากภาพที่มีสัญลักษณ์ต่าง ๆ และตัวอักษร รู้จักแก้ไขความผิดในคำและประโยคด้วยตนเอง จนกระทั่งพัฒนาไปสู่การอ่านหนังสือได้เองตามความสนใจ (มยุรี กันทะลือ. 2543 : 12 ; อนงค์ วรรณ. 2546 : 13 ; กรวิภา สรรพกิจงาน. 2548 : 39 ; ทัศนัญดาพัชัญ เพ็ชรรัตน์. 2549 : 21 ; ภัทรศรา พันธุ์เสิดา. 2551 : 16 ; และบุญนีย์ สมญาประเสริฐ. 2551 : 13)

เกรย์ (Gray. 1984 : 10-11 ; อ้างอิงจาก มยุรี กันทะลือ. 2543 : 11) ให้ความหมายของการอ่านไว้ว่า การอ่าน คือ การเข้าใจภาษาของผู้เขียนและของสิ่งพิมพ์นั้น โดยการจับแนวความคิดจากกลุ่มคำและความหมายต่าง ๆ จากสิ่งที่อ่าน การอ่านเป็นประสบการณ์ของผู้อ่านและก่อให้เกิดทักษะ ซึ่งมีกระบวนการ 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. การรับรู้
2. ความเข้าใจและความคิดรวบยอด
3. การตัดสินใจและคิดหาเหตุผล
4. การนำความคิดใหม่ที่ได้รับมาผสมเข้ากับความรู้ที่มีอยู่เดิม

สำออง หิรัญนุระ และคณะ (2544 : 39-41) กล่าวว่า การอ่าน หมายถึง การมองเห็นตัวอักษร ความเข้าใจรหัสที่สร้างความสัมพันธ์ระหว่างเสียงและตัวอักษรที่เห็นทำให้

เกิดความเข้าใจในระดับคำก่อน แล้วจึงเข้าใจความหมายของกลุ่มคำเพราะมีความเข้าใจในหลักของภาษา เมื่อเข้าใจความหมายของประโยค ข้อความ ผู้อ่านจะต้องสร้างความคิด หรือจินตนาการจากสิ่งที่อ่านออกมาเป็นภาพแล้วเรียบเรียงระหว่างความคิดใหม่กับความรู้ที่มีอยู่เดิม แล้วสร้างเป็นความรู้ใหม่ ซึ่งการอ่านจะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อเด็กได้ภาษาพูดแล้ว (ประมาณ 5 ขวบ) เป็นการอ่านคือการถอดรหัสอักษรออกมาว่ามีความหมายอย่างไรในภาษาพูดที่เด็กพูดได้ การอ่านตามธรรมชาติของเด็กนั้น เริ่มจากเด็กเห็นคำทั้งคำแล้วถอดออกมาเป็นความหมาย เช่น เห็นรถยนต์แล้วเห็นคำว่า รถ แล้วคุณแม่บอกว่ารถ เด็กจะได้ความคิดออกมาเป็นความหมาย

รวีลักษณ์ บุญยะกาญจน (2547 : 3-5) การอ่าน คือการบริโภคคำที่ถูกเขียนออกมาเป็นตัวหนังสือหรือสัญลักษณ์ โดยมีกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ที่เริ่มมาจาก “แสง” ที่ถูกสะท้อนมาจากตัวหนังสือ ผ่านเลนส์นัยน์ตาและประสาทตา เข้าสู่เซลล์สมองไปเป็นความคิด (Idea) ความรับรู้ (Perception) และความจำ ทั้งระยะสั้นและระยะยาว (Memory)

* ดังนั้นจากที่กล่าวมาสรุปได้ว่าการอ่านเป็นกระบวนการสื่อความหมายจากผู้เขียนมายังผู้อ่านซึ่งการอ่านเป็นกระบวนการที่ซับซ้อน เป็นการค้นหาความหมายจากภาพตัวอักษร หรือสัญลักษณ์ที่ใช้ในการสื่อสารระหว่างผู้เขียนและผู้อ่าน โดยเริ่มจากผู้อ่านจะรับรู้ภาพ สัญลักษณ์ หรือตัวอักษรด้วยมองเห็นภาพเป็นอันดับแรก แล้วนำมาเปรียบเทียบกับประสบการณ์เดิมเพื่อจะค้นหาความหมายหรือทำความเข้าใจเกี่ยวกับสัญลักษณ์ โดยการเลือกความหมายที่ดีที่สุดนำมาประมวลสรุปอย่างมีเหตุผลทำให้เข้าใจในสิ่งที่อ่าน การอ่านจึงมิใช่การมองไปที่คำหรือสัญลักษณ์และตัวหนังสือเท่านั้น แต่จะประกอบไปด้วยสมาธิ คือ ใจที่สงบนิ่ง การรับรู้ การจัดลำดับ และการประมวลข้อมูลที่ได้จากการรับรู้เพื่อให้ได้สาระมากที่สุด

1.2 ความสำคัญของการอ่าน

รวีวรรณ กุหาภินันท์ (2542 : 11) กล่าวว่า การอ่านมีความสำคัญต่อชีวิตมนุษย์ ตั้งแต่เกิดจนกระทั่งวัยชรา การอ่านทำให้ทราบข่าวสารข้อมูลต่าง ๆ ทั่วโลก ซึ่งปัจจุบันเป็นโลกของข้อมูลข่าวสารทำให้ผู้อ่านมีความสุข มีความหลังและมีความอยากรู้อยากเห็น อันเป็นความต้องการของมนุษย์ทุกคน

ถนอมวงศ์ ถ้ายอดมรรคผล (2543 : 13) กล่าวถึงความสำคัญของการอ่าน ดังนี้

1. การอ่านช่วยป้องกันและแก้ไขปัญหามากมายได้ เช่น การอ่านคำแนะนำการใช้ยา

2. การอ่านช่วยพัฒนาจิตใจให้งดงาม

3. การอ่านช่วยให้เกิดความคิดสร้างสรรค์

4. การอ่านช่วยอำนวยความสะดวกในชีวิต

5. การอ่านช่วยพัฒนาอาชีพ

บุษนิษฐ์ สมญาประเสริฐ (2551 : 15) กล่าวว่า การอ่านเป็นเครื่องมือที่สำคัญยิ่งในการศึกษาเล่าเรียนทุกระดับ ผู้เรียนจำเป็นต้องอาศัยทักษะการอ่าน ทำความเข้าใจเนื้อหาสาระของวิชาต่าง ๆ เพื่อตนจะได้รับความรู้ตลอดจนแนวทางในการดำเนินชีวิตทุกแง่มุมและการอ่านยังทำให้เขียนหนังสือไม่ผิด ช่วยให้อ่านหนังสือได้คล่องแคล่ว และช่วยให้มีนิสัยรักการอ่าน

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การอ่านมีความสำคัญต่อชีวิตมนุษย์ตั้งแต่เกิดจนกระทั่งวัยชราการอ่านจึงเป็นเครื่องมือที่สำคัญยิ่งในการศึกษาเล่าเรียนทุกระดับ ผู้เรียนจำเป็นต้องอาศัยทักษะการอ่านทำความเข้าใจเนื้อหาสาระต่าง ๆ ซึ่งปัจจุบันเป็นโลกของข้อมูลข่าวสาร มนุษย์มีความอยากรู้อยากเห็นจึงเป็นอีกวิธีหนึ่งที่ตอบสนองความต้องการของมนุษย์ได้ นอกจากนี้การอ่านยังช่วยป้องกันและแก้ไขปัญหาบางอย่างต่อตัวเองและสังคมได้

1.3 พัฒนาการด้านการอ่าน

ภิญญาพัชญ์ เพ็ชรรัตน์ (2549 : 21-23 ; อ้างอิงจาก Holdaway. 1979) ได้กล่าวถึงพัฒนาการด้านการอ่านของเด็กปฐมวัยที่สอดคล้องกันไว้ 5 ขั้น ดังนี้

ขั้นที่ 1 แรกเริ่มก่อนการอ่าน (Emergent Reading) แบ่งย่อยออกเป็น 6 ขั้น คือ

1.1 ดูหนังสือเรื่องที่ชอบ พุดข้อความในหนังสือด้วยภาษาของตนเอง ทำท่าเหมือนอ่านหนังสือ

1.2 จับใจความและตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อเรื่อง โดยการใช้ประสบการณ์เดิมของตนเอง

1.3 ไม่สนใจข้อความตามลำดับของเรื่อง

1.4 อ่านเรื่องสั้น ๆ ที่ให้ครุภัณฑ์ให้

1.5 อ่านและเขียนตัวจิกเจี๊ย (Scribbles)

1.6 อ่านตัวอักษรแล้วพยายามลอกหรือเขียนทับ

ขั้นที่ 2 รุดหน้าแรกเริ่มก่อนการอ่าน (Advanced Emergent Reading) แบ่งย่อยออกเป็น 4 ขั้น คือ

2.1 กวาดตามองข้อความตามบรรทัด ดูข้อความที่มีตัวหนังสือและเขียนเว้นคำ

- 2.2 ตรวจสอบความถูกต้อง โดยการเดาจากประสบการณ์เดิมและจากสิ่ง
ชี้แนะ
- 2.3 อ่านข้อความที่มีตัวอักษรและคำที่เห็นกันเป็นประจำ
- 2.4 หาคำที่ตัวอักษรคล้ายคลึงกัน โดยการตรวจสอบจากจุดเริ่มต้นของ
ประโยค
- 5 ชั้น คือ
- ขั้นที่ 3 ก่อนเริ่มต้นการอ่าน (Emergent to Early Reading) แบ่งย่อยออกเป็น
- 3.1 รู้จักคำที่อยู่ในชีวิตประจำวันเมื่อเห็นคำนั้นในบริบทหรือสิ่งแวดล้อม
- 3.2 คาดเดาคำใหม่ โดยดูรูปประโยคและความหมาย
- 3.3 กวาดสายตาถูกทิศทางเมื่อมองข้อความที่คุ้นเคย
- 3.4 ชี้และบอกชื่อตัวอักษรส่วนใหญ่ได้
- 3.5 พิจารณาตัวอักษรบางตัว เพื่อจะบอกว่าคือตัวอะไร แล้วพยายามลอก
หรือตกแต่งตัวอักษร
- ขั้นที่ 4 ริเริ่มการอ่าน (Early Reading) แบ่งย่อยออกเป็น 6 ชั้น คือ
- 4.1 ชี้หรือกวาดตามองจุดเริ่มต้นและจุดจบของคำบางคำ
- 4.2 ใช้เสียงพยัญชนะต้นที่รู้จักในการคาดเดาและตรวจสอบคำที่ถูกต้อง
- 4.3 บอกข้อสังเกตที่แสดงว่า รู้ว่าคำ ๆ เดียวกันสามารถผสมกับคำอื่น
กลายเป็นคำใหม่ได้ เช่น เด็กชาย เด็กหญิง แม่คำ แม่น้ำ เป็นต้น
- 4.4 ลอกหรือเขียนสื่อความหมายโดยใช้ภาษาง่าย ๆ ของตนเองใช้รูป
ประโยคที่ถูกต้องและกลับมาอ่านได้
- 4.5 เล่นเกมโดยใช้บัตรคำที่มีคำคุ้นเคย หรือเรียงบัตรคำให้เป็นประโยค
ได้ถูกต้อง
- 4.6 ชี้หรือกวาดตามองจุดเริ่มต้นและจุดลงท้ายของประโยค
- ขั้นที่ 5 รุดหน้าริเริ่มการอ่าน (Advanced Early Reading) แบ่งย่อยออกเป็น 4
ชั้น คือ
- 5.1 คาดเดาข้อความข้อสิ่งชี้แนะ โดยดูพยัญชนะตัวแรกของคำประกอบ
กับความรู้เดิมเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างรูปตัวอักษรกับเสียงตัวอักษร หรือ การอ่าน
ตัวอักษรหรือสัญลักษณ์ หมายถึง การรู้เกี่ยวกับตัวอักษรหรือสัญลักษณ์ที่มองเห็น

5.2 ตรวจสอบคำที่อ่านด้วยการชี้ตัวอักษรในคำพร้อมกับออกเสียงไปด้วย หรือ การอ่านคำหรือข้อความที่เห็นบ่อย คือ การอ่านคำหรือข้อความที่ปรากฏเห็นบ่อยในชีวิตประจำวันของเด็ก

5.3 ใช้รูปและเสียงตัวอักษรเป็นหลักสะกดคำใหม่ที่ไม่รู้จักหรือคำที่ไม่แน่ใจ หรือเป็นอ่านจากการคาดคะเน คือ การอ่านจากการคาดคะเนจากภาพหรือสัญลักษณ์ที่ปรากฏ

5.4 จำและตรวจสอบตัวอักษรที่สัมพันธ์กับเสียงของคำ การอ่านจากความสัมพันธ์ของเสียง ซึ่งเป็นการอ่านจากการได้ยินได้ฟังและแปลความหมายออกมาเป็นภาพ โทเคน และคณะ (Cochrane. et al. 1984 ; อ้างอิงจาก มยุรี กันทะลือ. 2543 : 16-17) ได้กล่าวถึง พัฒนาการด้านการอ่านของเด็กปฐมวัย ดังนี้

1. ขั้นที่จะสามารถอ่านได้ด้วยตนเองอย่างอิสระ การเรียนรู้การอ่านในขั้นนี้จะเป็นการเรียนรู้เบื้องต้นถึงความสัมพันธ์ของตนเองกับหนังสือว่า หนังสือคืออะไร และควรปฏิบัติต่อหนังสือนั้นอย่างไร ในขั้นนี้เด็กจะไม่สามารถอ่านหรือทำความเข้าใจหนังสือได้ด้วยตนเอง จะต้องมีผู้อื่นเข้ามาช่วย ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็น 3 ระยะ คือ

1.1 ระยะการเริ่มเรียนรู้ เป็นขั้นเริ่มตั้งแต่เกิดซึ่งเด็กหรือผู้อ่านจะไม่รู้จักหนังสือหรือสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ว่าคืออะไร แต่จะเรียนรู้ทีละน้อยจากประสบการณ์ จาก

สภาพแวดล้อม เด็กจะศึกษาว่าจะถือหนังสืออย่างไร แม้จะเริ่มจากการกลับหัวท้ายบ้างก็ตาม

1.2 ช่วงระยะที่เด็กเริ่มมีความรู้สึกเหมือนตนเองเป็นผู้อ่าน ในขั้นนี้โดยทั่วไปเด็กอายุประมาณ 2 ขวบ จะสามารถถือหนังสือได้ถูกทิศทางและทราบว่าควรอ่านจากซ้ายไปขวา จากบนลงล่าง เปิดหนังสือจากหน้าแรกไปหน้าสุดท้าย เด็กเริ่มให้ความสนใจรูปภาพและเกิดความสนใจความหมายของภาพต่าง ๆ

1.3 เป็นช่วงที่เด็กเรียนรู้เกี่ยวกับตัวอักษร เด็กจะเริ่มมีความสามารถในการทำความเข้าใจตัวอักษรและเสียงต่าง ๆ ตลอดจนการนำไปใช้ในการอ่าน เริ่มรู้จักคำและนำไปใช้ได้ จำคำบางคำเป็นพิเศษ เช่น ชื่อตัวเองและคำที่พบบ่อย ๆ เด็กจะเริ่มเรียนรู้และทราบความหมายตลอดจนนำไปใช้ได้ถูกต้องก่อนคำอื่น ๆ

2. ขั้นสามารถอ่านได้ด้วยตนเองอย่างอิสระ ขั้นนี้เด็กจะมีความรู้เกี่ยวกับตัวอักษร เสียงและระบบภาษามากขึ้น ทราบความหมายของคำ และสามารถอ่านคำง่าย ๆ ในหนังสือที่ไม่เคยอ่านมาก่อน เริ่มเกิดความเชื่อมั่นในการอ่านสิ่งที่เด็กอยากอ่าน ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ระยะ คือ

2.1 ระยะเวลาที่มีความมั่นใจในการนำตัวบ่งชี้ในระบบภาษาต่าง ๆ มาใช้ร่วมกันในกระบวนการอ่าน เริ่มมีความอยากอ่านมากขึ้น อยากรับฟังผู้อื่นฟังทุกครั้งที่มีโอกาสมีความสามารถเข้าใจคำ ๆ หนึ่ง ซึ่งใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ ในช่วงนี้จะเกิดระยะเวลาสั้น ๆ จากนั้นเด็กก็สามารถอ่านได้อย่างเป็นธรรมชาติ

2.2 ระยะเวลาที่สองนี้เด็กจะมีความสามารถในการอ่านได้อย่างอิสระมากขึ้น สามารถอ่านได้ด้วยตนเองและสนใจที่จะอ่าน เพื่อความพอใจของตนเองมากกว่าที่จะอ่านให้ผู้อื่นฟังเหมือนในระยะเวลาที่ผ่านมา

2.3 ระยะเวลาที่มียุทธศาสตร์การอ่าน เด็กที่พัฒนามาถึงระยะนี้จะมีความสามารถในการอ่านเลือกสิ่งที่ต้องการอ่านได้ด้วยตนเอง โดยมีพื้นฐานมาจากประสบการณ์ส่วนตัวที่ต้องการจะค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมในสิ่งที่สนใจ

3. ความบกพร่องบางประการในการอ่าน ขั้นตอนในการอ่านจะเป็นไปตามลำดับที่กล่าวมา เด็กบางคนอาจมีการพัฒนาไปตามลำดับขั้นตอนอย่างราบรื่น เด็กบางคนอาจจะต้องใช้เวลายาวนานในบางขั้นตอน แต่ก็สามารถผ่านไปได้ด้วยดีตามลำดับ สำหรับเด็กบางคนอาจเกิดปัญหาไม่สามารถพัฒนาผ่านขั้นตอนการพัฒนาการอ่านไปได้ จะต้องได้รับความช่วยเหลือ ซึ่งเนะจึงจะสามารถประสบความสำเร็จ ซึ่งข้อบกพร่องของเด็กกลุ่มนี้มักจะเกิดจาก

3.1 เด็กกลุ่มนี้ไม่พยายามทำความเข้าใจเนื้อเรื่องตามตัวอักษรที่ปรากฏจะให้ความสนใจรูปภาพประกอบมากกว่าและเล่าเรื่องตามจินตนาการจากภาพ

3.2 เป็นกลุ่มที่มีพฤติกรรมตรงข้ามกับกลุ่มแรก จะเป็นผู้ที่เน้นการอ่านออกเสียงพยัญชนะหรือคำต่าง ๆ ให้ถูกต้องสมบูรณ์ที่สุดทั้งที่บางครั้งก็ไม่ทราบความหมาย

3.3 ไม่เกิดความสนใจ ไม่เห็นความสำคัญของการอ่านว่าจะเป็นบันไดไปสู่ความรู้ต่าง ๆ ของตนในอนาคต จะพยายามหลีกเลี่ยงกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการอ่านทั้งสิ้น

ไบรอัน (Brian. 1992 : 15-19) กล่าวถึงพัฒนาการด้านการอ่านของเด็กปฐมวัย ดังนี้

1. ขั้นตอนการอ่าน เป็นขั้นที่มีความสำคัญในการเรียนอ่านของเด็กปฐมวัยอย่างมากแบ่งออกเป็น 2 ช่วง คือ

1.1 ก่อนการอ่าน (Early Emergent) เด็กเรียนรู้การอ่านโดยใช้หนังสือเป็นแนวทางในการอ่านโดยสำรวจเรื่องราว รูปภาพในแต่ละบท การเปิดหนังสือจากซ้ายไปขวา

1.2 การแรกเริ่มอ่าน (Emergent Reading) เด็กเริ่มเรียนรู้ในการแยกแยะเรื่องราว โคลงกลอน และร้องเพลง เริ่มเรียนรู้ในการอ่านและตอบสนองต่อเรื่องราวในหนังสือ

2. ขั้นการเริ่มอ่าน (Early Reading) เด็กเริ่มเรียนอ่าน ต้องการสื่อและหนังสือหลากหลายในการสนับสนุนทักษะการอ่านอย่างมีระบบ เรียนรู้เรื่องราวในหนังสือและเรื่องราวในชีวิตประจำวัน เรียนรู้และเข้าใจถ้อยคำที่เป็นประโยชน์กว่าเป็นประเด็นสำคัญหรือเรื่องที่สำคัญสามารถโยงภาพเข้ากับคำหรือตัวหนังสือและเริ่มใส่ใจกับการอ่านออกเสียงตามคำ

3. ขั้นการอ่าน (Fluency Reading) เด็กเรียนอ่านและเพิ่มพูนคำศัพท์ที่ต้องการเวลาในการอ่านอย่างอิสระ ฝึกหัดและจัดระบบด้วยตนเอง เด็กอาจจะไม่มั่นใจแต่พยายามที่จะจำคำ สังเกต และใช้ตัวบ่งชี้ เช่น ภาพ การออกเสียงเริ่มมีประสิทธิภาพมากขึ้น

เบรเวอร์ (Brewer. 1995 : 93) ได้กล่าวถึงพัฒนาการด้านการอ่านของเด็กไว้ 5 ขั้น ดังนี้

1. ขั้นเกิดความสงสัย (Magical Stage) เด็กจะเรียนรู้ว่าวัตถุประสงค์ของหนังสือต่าง ๆ เริ่มคิดว่าหนังสือเหล่านั้นมีความสำคัญ จ้องมองที่หนังสือ หยิบหนังสือขึ้นมาถือไว้บ่อยครั้งจะเป็นหนังสือที่เด็กชอบ

2. ขั้นเกิดแนวคิด (Self-Concept Stage) เด็กพิจารณาตัวเองว่าเป็นผู้อ่านเริ่มเข้าไปผูกพันกับกิจกรรมการอ่าน อาจจะแสวงอ่าน ให้ความหมายของหนังสือจากรูปภาพต่าง ๆ หรือประสบการณ์เดิม ใช้ภาษากลายหนังสือแม้ว่าจะไม่เข้ากับเนื้อเรื่อง

3. ขั้นเชื่อมต่อการเป็นผู้อ่าน (Bridging Reade Stage) เด็กให้ความสำคัญกับตัวอักษรสามารถเลือกคำที่คุ้นเคย สังเกตคำต่าง ๆ อ่านเรื่องที่เขียนเองได้ อ่านตัวหนังสือจากบทกวี เพลง กลอนกล่อมเด็ก เด็กจะเชื่อว่าพยางค์แต่ละพยางค์ คือคำหนึ่งคำ เกิดการขัดแย้ง ในการจับคู่ตัวอักษรและเสียง การอ่านเริ่มระลึกถึงตัวอักษรได้

4. ขั้นทะยานสู่ผู้อ่าน (Take-Off Reader Stage) เด็กเริ่มใช้ 3 ระบบชี้แนะเข้าด้วยกัน คือ เสียง ความหมาย โครงสร้างประโยค เด็กตื่นตัวกับการอ่าน เริ่มคุ้นเคยกับบริบท ใฝ่ใจต่อตัวหนังสือที่อยู่รอบตัว และอ่านทุกอย่างที่เด็กพบเห็น อันตรายในขั้นนี้ คือ เด็กจะให้ความสำคัญกับตัวอักษรแต่ละตัวมากเกินไป

5. ชั้นสามารถอ่านหนังสือได้โดยไม่พึ่งพาผู้อื่น (Independent Reader Stage) เด็กสามารถอ่านหนังสือต่าง ๆ ที่ไม่เคยอ่านได้ สามารถเข้าใจความหมายจากตัวหนังสือจากประสบการณ์เดิม และจากตัวชี้แนะของผู้เขียนได้ สามารถเข้าใจเรื่องที่เกี่ยวข้องกับประสบการณ์ได้ง่าย ๆ แต่จะเป็นโครงสร้างและเนื้อเรื่องสั้น ๆ เท่านั้น

พัชรี ผลโยธิน และ วรนาท รักสกุลไทย (2543 : 20-21) ได้กล่าวถึงพัฒนาการด้านการอ่านของเด็กปฐมวัย ดังนี้

ขั้นที่ 1

- 1.1 คาดเดาภาษาหนังสือ
- 1.2 แก้ไขความผิดพลาดของความหมายด้วยตนเอง
- 1.3 พยายามใช้ประสบการณ์จากการพูดคุยกลับมาเป็นภาษาที่ใช้อ่าน

ขั้นที่ 2

- 2.1 แก้ไขความผิดในประโยคด้วยตนเอง
- 2.2 ตระหนักว่าตัวหนังสือมีรูปร่างคงที่
- 2.3 สามารถชี้บอกคำที่เหมือนกันซึ่งอยู่ในหน้าเดียวกัน

ขั้นที่ 3

- 3.1 จำคำที่คุ้นเคยได้
- 3.2 ใช้วิธีการอ่านไปในทิศทางเดียวกันจนเป็นนิสัย
- 3.3 สามารถระบุและบอกชื่อตัวอักษรได้เกือบหมด

ขั้นที่ 4

- 4.1 เข้าใจเกี่ยวกับการเริ่มต้นและการลงโทษเมื่อนำมาใช้ในการเดาคำ
- 4.2 ใช้เสียงช่วงต้นของคำในการเดา คำใหม่ ๆ ในบริบท
- 4.3 สามารถใช้คำที่รู้จักมาแต่งประโยคได้

ขั้นที่ 5

5.1 ในการแก้ปัญหาการอ่านคำ ใช้เสียงเริ่มต้นและเสียงควบกล้ำไปพร้อม กับคำบอกไปของบริบท

- 5.2 สามารถรู้ว่าเสียงที่ได้ยินประกอบด้วยตัวอักษรอะไร
- 5.3 สร้างคำศัพท์จากสิ่งที่พบเห็นได้มากขึ้น

จากที่ได้กล่าวมาสรุปได้ว่า พัฒนาการด้านการอ่านของเด็กปฐมวัยประกอบด้วยขั้นหลัก ๆ คือ ขั้นก่อนเริ่มอ่านได้ ขั้นเริ่มอ่านได้ และขั้นอ่านได้ ซึ่งแต่ละขั้นเด็กจะมีพัฒนาการ

เป็นไปตามลำดับขั้นไม่มีการข้ามขั้น เพียงแต่เด็กบางคนอาจมีการพัฒนาการเร็ว บางคนอาจมีพัฒนาการช้า การอ่านของเด็กปฐมวัยจะเชื่อมโยงกับภาพ สัญลักษณ์ต่าง ๆ ด้วยการค้นหาความหมายจากตัวอักษรเพื่อสื่อสารความหมายออกมา โดยธรรมชาติของเด็กปฐมวัยจะเรียนรู้การอ่านด้วยตนเองและเรียนรู้ได้ดีที่สุด ถ้าอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่มีภาษาเขียนที่มีความหมายต่อตัวเด็ก ผ่านการมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม ดังนั้น การที่จะให้เด็กมีโอกาสอ่านมากจะนำไปสู่พัฒนาการเขียนได้รวดเร็ว ครูปฐมวัยจะต้องศึกษารายละเอียดของพัฒนาการอ่านและพัฒนาการเขียน รวมทั้งศึกษาความสัมพันธ์การอ่านการเขียน เพื่อจะได้จัดกิจกรรมการอ่านที่สนับสนุนไปสู่การเขียนของเด็กด้วย

2. แนวคิดของนักจิตวิทยาต่อการอ่าน

กาเย่ (Gagne. 1987 ; อ้างอิงจาก ฉวีวรรณ คูหาภินันท์. 2542 : 77) ได้ให้พฤติกรรมกรรมการเรียนรู้ซึ่งเป็นแนวทางอันหนึ่งที่จะนำไปสู่การอ่านได้ 8 ระดับ คือ

1. Signal Learning อาการตอบสนองที่เกิดขึ้นโดยธรรมชาติหรือโดยอัตโนมัติที่มิได้เรียนรู้เรื่องความหมาย เมื่อกัณฑ์ของเปรี้ยวจะมีน้ำลายไหลออกมา จะเกิดน้ำตามไหลเมื่อไอระเหยหัวหอมเข้าตา ก็จะเกิดการเคืองและมันตาจะหริ่งลง ไอระเหยของหัวหอมคือ Signal

2. Stimulus-Response Learning การเรียนรู้ของเด็กเริ่มต้นด้วยการเร้าและการตอบสนองกับเงื่อนไขเฉพาะคือ ถ้าต้องการให้ผู้เรียนตอบสนองอย่างไรก็กำหนดเงื่อนไขในการเร้าให้เฉพาะเจาะจงลงไปเฉพาะเรื่อง

3. Motor Chaining เป็นการเรียนรู้ที่ขยายขึ้นต่อจาก S-R คือ มีการเร้าที่ต้องการให้ตอบสนองเป็นอนุกรมติดต่อกันไป โดยเฉพาะในด้าน Motor skill เช่นการขับรถยนต์ เริ่มต้นด้วยขั้นตอนต่าง ๆ จนกระทั่งขับรถได้

4. Verbal Chaining เป็นการเรียนรู้ชนิดตอบสนองด้วยคำพูดที่ติดต่อกันไป เช่น การเรียนเกี่ยวกับโคลงกลอนหรือเรื่องราวปะติดปะต่อกัน

5. Multiple Discrimination เป็นการเรียนรู้ในขั้นอนุกรมของ Chaining เช่น สามารถจำแนกพืชพรรณ โดยบอกชื่อของต้นไม้ได้อย่างถูกต้อง หรือสามารถแยกรายละเอียดของเนื้อหาที่อ่าน โดยบอกถึงความสำคัญในเนื้อเรื่องแต่ละตอนได้ถูกต้อง

6. Concept Formation หรือ Classifying เริ่มต้นต่อการที่ตอบสนองต่อสิ่งเร้าการแยกความแตกต่างของสิ่งเร้าจนกระทั่งเกิดความคิดรวบยอด เช่น ในการเรียนภาษาเริ่มแต่คำที่ง่าย ๆ สามารถจำแนกคำที่อ่านออกจากคำอื่น จนกระทั่งเข้าใจและเกิดความคิดรวบยอดในคำนั้น ๆ

7. Principle Formation หรือ Rule Using เป็นการเรียนรู้ ถือหลักการต่าง ๆ ที่อาจจะโยงความสัมพันธ์ของสิ่งที่เรียนรู้ระหว่างของตั้งแต่ 2 สิ่งขึ้นไป เป็นกฎหรือหลักการ เช่น วัตถุที่เป็นวงกลมกับการเคลื่อนไหว นักเรียนจะทราบได้ว่าของกลมนั้นกลิ้งได้ เป็นต้น

8. Problem Solving เป็นขั้นที่นำหลักการใช้ คือ ผู้เรียนต้องใช้ความคิดเพื่อให้ได้สิ่งใหม่ออกมา เช่น ในการตัดสินใจ หรือการแก้ปัญหา พฤติกรรมการแก้ปัญหานั้น กานเย่ (Gagne) ถือว่าเป็นพฤติกรรมสูงสุดในการเรียนรู้ขั้นต่าง ๆ ของการเรียนรู้มีชื่อว่า Gagne Scenic Route

บลูม (Bloom, 2000 : 98 ; อ้างอิงมาจาก ฉวีลักษณ์ บุญยะกาญจน, 2547 : 31-32) ที่เป็นแนวคิดในการอ่าน บลูมได้กำหนดพฤติกรรมไว้ในรูปของ Taxonomy แยกเป็น 3 Domain ดังนี้

1. Cognitive Domain เป็นพฤติกรรมในด้านกิจกรรมของสมอง จำแนกได้เป็นส่วนย่อย 6 ระดับ คือ

1.1 ความรู้ คือ รู้ในข้อเท็จจริงต่าง ๆ รู้สิ่งที่เฉพาะแนวทาง เงื่อนไข แนวโน้ม โครงการ หลักการและกระบวนการ

1.2 ความเข้าใจ มีความสามารถในการแปลความ ตีความ โยงความสัมพันธ์ อธิบาย แนะนำ บอกแนวโน้มได้

1.3 การประยุกต์ เป็นความสามารถที่นำหลักการต่าง ๆ มาใช้ได้อย่างถูกต้อง คือ แก้ปัญหาได้ สรุปความคิดรวบยอดได้

1.4 วิเคราะห์ สามารถจำแนกจากส่วนรวมมาได้เป็นส่วนย่อย พิจารณาเหตุผลหาความสัมพันธ์ของส่วนย่อยต่าง ๆ นั้นได้และมองเห็นโครงสร้างของส่วนต่าง ๆ ที่ประกอบกันเป็นส่วนใหญ่

1.5 สังเคราะห์ ความสามารถในการรวบรวมประเด็นย่อยต่าง ๆ ส่วนย่อย อาจมาจากแหล่งต่าง ๆ กัน เมื่อสังเคราะห์แล้วจะเป็นรูปแบบหรือโครงสร้างใหม่ การสังเคราะห์เป็นพฤติกรรม

1.6 การประเมินผล เป็นความสามารถในการตัดสินใจคุณค่า เกณฑ์การตัดสินใจ อาจขึ้นอยู่กับเงื่อนไขภายใน หรือภายนอกตัวบุคคล แล้วแต่จุดหมายปลายทางที่ต้องการ

2. Affective Domain เป็นพฤติกรรมในด้านความรู้สึก อารมณ์ ทศนคติที่เป็นผลจากการเรียนรู้ แยกเป็นส่วนย่อยได้ ดังนี้

2.1 การยอมรับ เป็นความรู้สึกที่มีต่อสิ่งเร้า เช่น ความพอใจ การยอมรับ การรับฟัง หรือความตั้งใจ

2.2 การตอบสนอง คือการมีปฏิกิริยาต่อสิ่งเร้า เช่น พยายามในสิ่งที่จะเรียน ความเต็มใจที่จะร่วมในกิจกรรม

2.3 คุณค่า มีความรู้สึกชื่นชม มีความเชื่อและเห็นคุณค่า

2.4 การรวบรวม จากการที่พอใจหรือยอมรับ หรือมีทัศนคติที่ดีต่อสิ่งที่เรียน จะเกิดความคิดรวบยอดเฉพาะตน สามารถจะรวบรวม จัดระบบ ซึ่งตรงกับอุดมคติหรือความต้องการของตน

2.5 คุณลักษณะเฉพาะตัว เมื่อเกิดความพอใจในการเรียน จะยอมรับเอามา เป็นความคิด ความเชื่อ ซึ่งเป็นคุณลักษณะเฉพาะตัวของแต่ละบุคคล

3. Psychomotor Domain เป็นพฤติกรรมที่แสดงออกที่เห็น ได้จากการกระทำ เช่น การรับรู้ (Perception) การเลียนแบบ และสามารถริเริ่มกระทำด้วยตนเองหรือเกิดแนวคิดใหม่ปฏิบัติพลิกแพลงไปจากหลักการเดิม

เมื่อได้ทราบถึงพฤติกรรมต่าง ๆ ในการเรียนรู้ ดังนั้น ในการอ่านหรือการแนะนำอ่านจึงต้องตั้งวัตถุประสงค์ไว้ในรูปที่สามารถสังเกตและจัดพฤติกรรมได้ จึงเรียกว่า วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม (Behavioral or Performance Objectives) เพราะเป็นวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนและรัดกุมสามารถระบุสิ่งที่ต้องการจะประเมินผลการกระทำของผู้เรียนได้ (ฉวีลักษณ์ บุญยะกาญจน์, 2547 : 28-32)

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่าพัฒนาการด้านการอ่านของเด็กปฐมวัยนั้นจะก่อให้เกิดระบบพฤติกรรมต่าง ๆ คือ ความรู้ ความเข้าใจ การประยุกต์ วิเคราะห์ และการประเมินผล ซึ่งเป็นความสามารถและพัฒนาการของเด็กที่เกิดขึ้น ซึ่งในทางปฏิบัติเด็กปฐมวัยจะมีการพัฒนาไปตามลำดับขั้นไม่มีการข้ามขั้น เพียงมีความแตกต่างระหว่างบุคคลของเด็กในการพัฒนาการอ่านว่าจะช้าหรือเร็ว สำหรับผู้วิจัยมีความสนใจในการพัฒนาการอ่านของ Holdaway ซึ่งมีการพัฒนาการอ่านมี 5 ขั้น คือ การอ่านขั้นเริ่มแรก การอ่านขั้นแรกเริ่มในระยะก้าวหน้า การอ่านในระยะก้าวสู่ขั้นต้น การอ่านขั้นต้นและการอ่านขั้นต้นในระยะก้าวหน้า

การเขียน

1. ความหมายของการเขียน

จอห์นและแมรี่ (John & Mary. 1995 : 232) ; เพ็ทตี้ (Petty. 1985 : 182 ; อ้างอิงจาก นฤมล เนิบแหลม. 2545 : 20-21) ได้ให้ความหมายสอดคล้องกันไว้ ดังนี้

การเขียน เป็นทักษะทางภาษาที่มีความยุ่งยาก เพราะต้องใช้ความคิด ความรู้สึก ประสบการณ์และความสามารถเฉพาะตัวของแต่ละคนในการเขียนเพื่อสื่อสารให้ผู้อื่นรับรู้ สำหรับการเขียนของเด็กปฐมวัยนั้นจะเป็นรอยขีด ๆ เขียน ๆ ก็มีความหมาย เด็กจะเขียนเหมือนตัวอักษรจริงหรือไม่ก็ได้ การเขียนจะมีความก้าวหน้าเป็นขั้น ๆ กระบวนการที่ใช้ในการเขียนของเด็กปฐมวัยมีความหมายมาก โดยเด็กจะใช้การเขียนเป็นสื่อในการเสนอความคิดออกมา

อร่าพอฟท์ (Arapoft. 1967 : 119-120 ; อ้างอิงจาก นฤมล เนิบแหลม. 2545 : 20-21) ; บัตเลอร์ และ ทเวย์ (Butler. 1991 ; & Tway. 1984 ; อ้างอิงจาก พิญญาดาพัชญ์ เพ็ชรรัตน์. 2549 : 23) ได้ให้ความหมายของการเขียนที่สอดคล้องกันไว้ดังนี้

การเขียน หมายถึง การสื่อสารที่สำคัญในการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย เป็นกระบวนการทางความคิดที่แสดงออกมาจากเด็ก เพื่อสื่อความหมายด้านข้อมูลและบันทึกความจำโดยผ่านการสื่อสารด้วยระบบเครื่องหมายที่เด็กสร้างขึ้นและเข้าใจด้วยตนเอง

กรวิภา สรรพกิจจานง (2548 : 44) ; อุทัย ค้วงใหญ่ (2549 : 15) ; และ (นิตยา ประพฤติกิจ. 2539 : 172 ; อ้างอิงจาก ภัทธรา พันธุ์สีดา. 2551 : 18) ได้ให้ความหมายของการเขียนสอดคล้องกันไว้ว่า

การเขียนในเด็กปฐมวัย หมายถึง การที่เด็กสามารถใช้กล้ามเนื้อมือจับปากกาหรือดินสอลากไปมาบนกระดาษ ขีดเขียนภาพ ตัวอักษรหรือเขียนภาพเรื่องราวที่เด็กต้องการจะถ่ายทอดความคิด ความรู้สึก ความต้องการของตนเอง ออกมาอย่างมีความหมายให้ผู้อื่นทราบ โดยจะสื่อสารผ่านระบบเครื่องหมายหรือสัญลักษณ์ ตัวอักษร แล้วสามารถบอกได้ว่ารอยขีดนั้นคืออะไร การเขียนของเด็กอาจจะไม่สวยงามหรือถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ของการเขียน แต่การเขียนของเด็กจะเป็นไปตามพัฒนาการและความสามารถเฉพาะของแต่ละคน ครูจึงควรให้ความสำคัญกับกระบวนการเขียนและการถ่ายทอดความคิดของเด็กมากกว่าผลผลิตหรือลายมือที่สวยงาม หรือความถูกต้องของการเขียนเพื่ให้เด็กมีความมั่นใจและกล้าแสดงออก ซึ่งการเขียนของเด็กแต่ละคนแม้ว่าจะ เป็นไปตามขั้นตอนของพัฒนาการแต่เด็กจะมีความสามารถในการเขียนที่แตกต่างกัน

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การเขียน หมายถึง การสื่อสารผ่านระบบเครื่องมือหรือสัญลักษณ์ ได้แก่ ตัวอักษร เพื่อแสดงความคิด ความรู้สึกและความต้องการของตนเองออกมา ในขณะที่เขียนหนังสือจะต้องตั้งจุดมุ่งหมายเอาไว้และพยายามเรียงลำดับความสำคัญให้เป็นไปตามขั้นตอนให้ผู้อื่นได้รับรู้ สำหรับการเขียนของเด็กปฐมวัย หมายถึง การที่เด็กสามารถใช้กล้ำมเนื้อมือและสายตาในการเขียนที่เป็นรอยขีด ๆ เขียน ๆ เพื่อถ่ายทอดความคิดออกมาอย่างมีความหมาย เด็กสามารถบอกได้ว่าเขาเขียนอะไร โดยจะเขียนเหมือนตัวอักษรจริงก็ได้ การเขียนจะมีความก้าวหน้าเป็นขั้น ๆ และเด็กจะใช้การเขียนเป็นสื่อในการเสนอความคิดให้ผู้อื่นได้รับทราบอย่างมีความหมาย

2. ความสำคัญของการเขียน

กรณีการ์ พวงเกษม (2532 : 31) กล่าวถึงความสำคัญของการเขียนไว้ว่า การเขียนเป็นวิธีการหนึ่งที่ได้แสดงออกเป็นพัฒนาการทางภาษาอีกด้านหนึ่งที่มีความสำคัญ เช่นเดียวกับการพูด การเขียนเป็นเครื่องมือที่จะพัฒนาความมีเหตุผลในเด็ก เป็นการแสดงออกซึ่งสุนทรียะและตามความคิดสร้างสรรค์ของเด็ก เป็นทางที่จะระบายอารมณ์ เป็นการเพิ่มความเชื่อมั่นให้มีขึ้นในตนเอง ครูจึงต้องแนะนำให้เด็กรู้จักการเขียนโดยใช้ความคิด ใช้ประสบการณ์ ความพอใจตลอดจนทักษะทางภาษาในระดับของเด็กเอง

นพดล จันทรเพ็ญ (2531 : 9) ; ถวัลย์ มาศจรรย์ (2545 : 1) ; และ สุชานันท์ สันติจิตรุ่งเรือง (2548 : 8) กล่าวถึง ความสำคัญของการเขียนสอดคล้องกันว่า การเขียนเป็นเครื่องมือสำคัญในการสื่อสาร ซึ่งประกอบด้วยสุนทรียะและความคิดสร้างสรรค์ ถือเป็นการถ่ายทอดทางวัฒนธรรมระหว่างผู้เขียนกับผู้อ่าน ที่ผู้เขียนได้ถ่ายทอดความรู้ ทรรศนะ อารมณ์ จินตนาการ และสิ่งที่ต้องการของตนเองผ่านงานเขียน โดยใช้สัญลักษณ์ที่กำหนดครู่ร่วมกันเป็นสื่อกลางของการสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องตรงกันสำหรับเด็กปฐมวัย ครูควรพัฒนาทักษะด้านการเขียนตามศักยภาพของแต่ละคน

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า ความสำคัญของการเขียนเป็นการสื่อสารที่เด็กได้แสดงออกถึงสุนทรียะและความคิดสร้างสรรค์ของเด็ก เป็นพัฒนาการทางภาษาอีกด้านหนึ่งที่มีความสำคัญเช่นเดียวกับการพูด การเขียนเป็นเครื่องมือที่จะพัฒนาความมีเหตุผลในเด็ก เป็นเครื่องมือในการถ่ายทอดความคิด ความรู้ ความต้องการของเด็กให้ผู้อื่นได้รับรู้

3. พัฒนาการด้านการเขียน

พัชรี ผลโยธิน และ วรนาท รักสกุลไทย (2543 : 22-25) ได้กล่าวถึงพัฒนาการด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยสามารถแบ่งได้ ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นขีดเขียน เป็นการขีดเขียนของเด็กเป็นรูปอะไรก็ได้ อาจจะมีหรือไม่มี

ความหมาย

ขั้นที่ 2 เขียนเส้นตรงตามยาวซ้ำ ๆ กัน ในการขีดเขียนจะมีจังหวะหยุดมีการยกมือเลียนแบบการเขียนของผู้ใหญ่และมีความตั้งใจที่จะเขียน

ขั้นที่ 3 เริ่มเขียนมีรูปร่างคล้ายตัวอักษร แต่ยังไม่ใช่ตัวอักษร

ขั้นที่ 4 เขียนตัวอักษรและสัญลักษณ์ของคำเริ่มต้นได้สัมพันธ์กัน เริ่มเขียนคำที่มีความหมาย ซึ่งเด็กสามารถบอกได้ว่า ตรงนี้หมายความว่าอย่างไร

ขั้นที่ 5 สร้างตัวสะกดเองหรือการสะกดตามกฎเกณฑ์ของตัวเองเด็กคิดขึ้นเองว่าสะกดอย่างไร ทั้งที่จริงเด็กไม่รู้คำนั้นว่าเขียนอย่างไร แต่เด็กจะคิดว่าสะกดอย่างไร และเขียนอย่างไร

ขั้นที่ 6 สามารถเขียนได้ถูกต้องตามแบบแผนหรือสะกดคำที่ถูกต้องตามหลักภาษา

มอร์โรว์ (Morrow, 1993a : 241) ได้กล่าวถึงพัฒนาการด้านการเขียนของเด็กปฐมวัย ดังนี้

1. การวาดแทนเขียน หมายถึง การวาดภาพตามที่กำหนดและสามารถบอกความหมายของภาพได้
2. การเขียนคัดลอกคำ หมายถึง การเขียนโดยการคัดลอกคำตามแบบที่กำหนดและบอกความหมายได้
3. การเขียนโดยสร้างตัวสะกดขึ้นเอง หมายถึง การเขียนซึ่งรูปภาพตามที่เด็กคิดสะกดตามวิธีการของตนเองและบอกความหมายได้
4. การเขียนคิดสะกดคำ หมายถึง การดูรูปภาพแล้วเขียนคำโดยคิดสะกดคำตามตัวสะกดที่ละตัวด้วยตนเอง
5. การเขียนโดยทำเครื่องหมายคล้ายตัวอักษร หมายถึง การทำเครื่องหมายคล้ายตัวหนังสือ เด็กพยายามเขียนตัวหนังสือบางตัวคล้ายตัวอักษรจริงแต่ไม่สมบูรณ์ บางตัวก็ไม่คล้ายแต่เป็นรูปร่างตัวอักษรที่เด็กคิดขึ้นเอง
6. ขีดเขียนแทนเขียน หมายถึง เด็กพยายามที่จะเขียนหนังสือแบบผู้ใหญ่ แต่การเขียนของเด็กคือ การขีดเขียน ในระยะแรกเด็กอาจขีดเขียนไปทั่วหน้ากระดาษอย่างไม่ระบอบ ต่อมาเด็กจะรู้จักขีดเขียนจากซ้ายไปขวา สิ่งที่ขีดเขียนคล้ายตัวหนังสือมากกว่าภาพ

7. เขียนตัวอักษรที่รู้จักด้วยวิธีคิดขึ้นเอง หมายถึง เด็กอาจเขียนคำที่เขียนได้แล้ว เช่น ชื่อของตัวเองด้วยการสลับที่ตัวอักษร หรืออาจเขียนตัวอักษรกลับ

ภิญญาพัชญ์ เพ็ชรรัตน์ (2549 : 23 ; อ้างอิงจาก Lowenfeld & Britain. 1982) ได้แบ่งพัฒนาการการเขียนของเด็กปฐมวัยไว้ 2 ช่วง คือ

ช่วงที่ 1 อายุ 2-4 ปี ในช่วงนี้ความสามารถในการเขียนของเด็กจะเป็นลักษณะ การหยิบ จับ ชีดเขียน อย่างสะเปะสะปะ เพราะยังไม่สามารถบังคับมือได้ จนกระทั่งประสาทมือเริ่มสัมพันธ์กับตา เด็กจะเริ่มเขียนลากเส้นที่ปะปะไปสู่อันโค้ง มีการวาดซ้ำเส้นเดิมมีมีทั้งเส้นในแนวตั้งแนวนอน และจะลากเป็นวงกลม จากนั้นเริ่มเล้าถึงการขีดเขียนของตนเอง สนใจสำรวจสิ่งต่าง ๆ รอบตัว สามารถแสดงออกมาในเส้นที่ตนขีดเขียน

ช่วงที่ 2 อายุระหว่าง 4-7 ปี เด็กจะมีพัฒนาการในการเขียนเริ่มมีความหมายชัดเจนยิ่งขึ้นเป็นการเริ่มต้นสื่อสารด้วยภาพ เด็กเริ่มสร้างแบบในการวาดของตน ซึ่งแบบแผนหรือสัญลักษณ์ที่เด็กทำขึ้น คือ คน เพราะเป็นสิ่งที่ใกล้ตัวเด็กมากที่สุด

นิตยา ประพุดติกิจ (2536 : 178-179 ; อ้างอิงจาก อุทัย ดั่งใหญ่. 2534) ได้แบ่งพัฒนาการด้านการเขียนตามอายุ ดังนี้

เด็กอายุ 2 ขวบ จะสามารถลากเส้นขยุกขยิก ลากเส้นตามรูปร่างกลมได้จับดินสอหรือปากกาโดยใช้ทั้งมือจับและทั้งแขนขยับเขยื้อน จะขีดเขียนจนเต็มหน้ากระดาษ พอใจกับรอยขีดเขียนของตนเอง

เด็กอายุ 3 ขวบ ชอบเขียนตัวอักษรตัวใหญ่ ทุกหนทุกแห่ง ชอบวาดและระบายสี

เด็กอายุ 4 ขวบ จดจำตัวอักษรบางตัวได้ รวมทั้งจำชื่อตนเองได้ อาจเขียนชื่อตนเองได้หรือเขียนได้เป็นบางตัว ชอบวาดภาพระบายสี การวาดรูปจะวาดรูปคนแก่เพียงเส้นตรงแนวตั้งและร่างแบบหยาบ ๆ และสามารถวาดรูปวงกลมและสี่เหลี่ยมได้

เด็กอายุ 5 ขวบ เขียนชื่อตนเองได้ การเขียนพยัญชนะ ตัวเลข อาจเขียนไม่เรียงลำดับและบางทีอาจเขียนกับหัวก็มี สามารถเขียนตัวเลขได้แต่ตัวไม่เท่ากันและมีขนาดพอดี การจับดินสอปากกาหรือพู่กันได้ดีขึ้น ชอบวาดและระบายสี สามารถวาดภาพที่ยากขึ้นได้และภาพมีความสมบูรณ์มากขึ้น ชอบเลียนแบบ สามารถวาดรูปสี่เหลี่ยมและวงกลมเข้าด้วยกัน ชอบถามถึงตัวละครของคำ

อิทธิสิทธิ์ (Ellis. 1994 : 277 ; อ้างอิงจาก อริยพร คงนาวัง. 2542 : 32) ได้กล่าวถึงพัฒนาการด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นก่อนเริ่มการเรียนรู้ (Prewriting) ขั้นนี้เป็นการเตรียมความพร้อมในการเขียนคิดเกี่ยวกับหัวเรื่องที่จะเขียน ครูสังเกตได้จากสิ่งที่เด็กมักชอบพูดถึง
2. ขั้นร่าง (Drafting) ขั้นนี้มีความสำคัญมาก คือ การเปิดโอกาสให้เด็กพูดเกี่ยวกับสิ่งที่เขาคิดออกแบบที่จะเขียนและร่างงานเขียน
3. ขั้นแก้ไข (Revising) เป็นขั้นให้เวลาเด็กตัดสินใจแก้ไขงานเขียนของตน ครูอาจให้คำแนะนำ โดยกระตุ้นให้เด็กได้คิดหลายแง่มุม
4. ขั้นปรับปรุง (Editing) เป็นขั้นสุดท้าย เด็กต้องอ่านทบทวน ตรวจสอบตัวสะกด รูปแบบการเขียนเครื่องหมายต่าง ๆ เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจงานเขียนยิ่งขึ้น

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า พัฒนาการด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยเป็นไปตามลำดับขั้น โดยเริ่มจากการวาดรูป เพื่อสื่อความคิด พัฒนาไปสู่การขีด ๆ เขียน ๆ การคิดแบบการเขียนของตนเอง การเขียนตัวอักษรจากแบบ การเขียนโดยการคิดสะกดขึ้นเอง จนกระทั่งสามารถเขียนสะกดให้ถูกต้องตามแบบการเขียนจริง ซึ่งจะเหมือนการเขียนของผู้ใหญ่ สำหรับการวิจัยผู้วิจัยได้นำแนวคิดและทฤษฎีของมอร์โรซึ่งมีเกณฑ์ 7 ขั้น ได้นำมาวิจัยเพียง 4 ขั้น คือ การวาดแทนเขียน การเขียนคัดลอกคำ การเขียนโดยสร้างตัวสะกดขึ้นเอง และการเขียนคิดสะกดคำ

การจัดกิจกรรมศิลปะ

1. ความหมายการจัดกิจกรรมศิลปะ

กิจกรรมศิลปะ เป็นสื่อการแสดงผลออกที่มีคุณค่าก่อเกิดพลังสร้างสรรค์ต่อมนุษย์ทุกเพศทุกวัย โดยเฉพาะในเด็กปฐมวัยศิลปะช่วยให้เด็กเข้าใจตนเอง เข้าใจสิ่งแวดล้อม ตลอดจนส่งเสริมพัฒนาการในทุกด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ จิตใจ ด้านสังคม และสติปัญญา ซึ่งมีผู้ได้ให้ความหมายของกิจกรรมศิลปะดังนี้

มะลิฉัตร เอื้ออานนท์ (2543 : 173) กล่าวว่าศิลปะจะช่วยพัฒนาความพร้อมในตัวเด็ก ความคล่องในการใช้ความคิด สายตา และมือให้ประสานสัมพันธ์กัน ความพร้อมนี้จะเป็นพื้นฐานขั้นต้นให้เด็กสามารถพัฒนาได้อย่างสูงสุดตามศักยภาพของเขา

นภเนตร ธรรมบวร (2544 : 110) มีความเห็นเพิ่มเติมว่าศิลปะถือเป็นกิจกรรมการแก้ปัญหาอีกด้วย เพราะกิจกรรมศิลปะเปิดโอกาสให้เด็กได้สำรวจและแก้ปัญหาผ่านผลงานต่าง ๆ วิธีการใหม่ ๆ ในการใช้อุปกรณ์ทางศิลปะ เด็กได้รวบรวมและจัดระเบียบความคิดของตน ตลอดจนพยายามที่จะแสดงความคิดดังกล่าวผ่านงานศิลปะ ซึ่งต้องใช้ทักษะต่าง ๆ อาทิ การตัดสินใจ ความรับผิดชอบ เป็นต้น

กระทรวงศึกษาธิการ (2546 : 49) กล่าวว่า กิจกรรมศิลปะสำหรับเด็กปฐมวัยมีความหมายเดียวกันกับ กิจกรรมสร้างสรรค์ กิจกรรมสร้างสรรค์ หมายถึง กิจกรรมที่让孩子แสดงออกทางอารมณ์ ความรู้สึก ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และจินตนาการ โดยใช้ศิลปะ เช่น การเขียนภาพ การปั้น การฉีก-ปะ การตัด-ปะ การพิมพ์ภาพ การร้อย การประดิษฐ์ หรือวิธีการอื่นที่เด็กได้คิดสร้างสรรค์และเหมาะสมกับพัฒนาการ

สุวรรณ ก้อนทอง (2547 : 8) กล่าวว่า กิจกรรมศิลปะ หมายถึง กิจกรรมที่มุ่งกระตุ้นให้เด็กคิดจินตนาการตัดสินใจกิจกรรมด้วยตัวเอง ตลอดจนฝึกให้เด็กรู้จักการสังเกต หาเหตุผลซึ่งเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาความคิดสร้างสรรค์เพื่อเตรียมความพร้อมในการดำรงชีวิตต่อไป

จากความหมายของกิจกรรมศิลปะหรือกิจกรรมสร้างสรรค์ที่กล่าวมา ผู้วิจัยจะใช้คำว่ากิจกรรมศิลปะในการทดลอง เป็นกิจกรรมที่หมายถึง กระบวนการที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้แสดงออกทางอารมณ์ ความรู้สึก ความคิดสร้างสรรค์ และจินตนาการ แล้วถ่ายทอดออกมาเป็นชิ้นงาน ซึ่งได้แก่การวาดภาพ การปั้น การประดิษฐ์ การพับ ฉีกปะ ตัดกระดาษ พิมพ์ภาพ เป็นต้น

2. ความสำคัญของการจัดกิจกรรมศิลปะ

กิจกรรมศิลปะ มีความสำคัญต่อเด็กปฐมวัยที่จะช่วยส่งเสริมพัฒนาการด้านต่าง ๆ และสอดคล้องกับความต้องการธรรมชาติของเด็ก ซึ่งนักการศึกษาหลายท่านให้ทัศนะเกี่ยวกับความสำคัญของกิจกรรมศิลปะไว้ ดังนี้

พีรพงษ์ กุลพิศาล (2545 : 36) กล่าวเพิ่มเติมเกี่ยวกับกิจกรรมศิลปะว่า การเรียนรู้โลกภายนอกด้วยประสาทสัมผัส (Senses perception) เป็นธรรมชาติการเรียนรู้ของเด็กอยู่แล้ว และกิจกรรมศิลปะเป็นกิจกรรมหนึ่ง ที่ฝึกให้เด็กรู้จักนำเอาธรรมชาติของตนเองที่มีอยู่ มาใช้เก็บเกี่ยวความรู้ต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัว โดยเฉพาะความรู้อันจะเป็นพื้นฐานพัฒนาคุณภาพทางสุนทรียภาพให้แก่ตน นอกจากนั้น ยังเป็นประสบการณ์หรือความรู้ทางอ้อมที่ได้จากงานศิลปะ ได้แก่ ประสบการณ์สังคม ประสบการณ์ในการใช้เครื่องมือต่าง ๆ รู้จักวัสดุต่าง ๆ เป็นต้น ซึ่งมีส่วนช่วยพัฒนาการเจริญเติบโตทางร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคมของเด็ก

ดวงพร พิทักษ์วงศ์ (2546 : 32) ได้กล่าวว่า การสอนศิลปะช่วยส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย ซึ่งต้องการ โอกาสที่จะช่วยให้เด็กมีความสุข ความพอใจ และเกิดความนับถือตนเอง โดยผู้สอนต้องมีความคิดสร้างสรรค์ก่อน จึงจะทำให้การจัดการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนมีความคิดสร้างสรรค์ ประสบความสำเร็จตามความมุ่งหมาย

สุวรรณ ก้อนทอง (2547 : 9) ได้กล่าวว่า ศิลปะสำหรับเด็กปฐมวัยเป็นกิจกรรมที่มีความสำคัญต่อเด็กปฐมวัยแสดงออกถึงความสนใจ ความต้องการ และประสบการณ์เดิมของเด็กจะได้แสดงออกผ่านงานศิลปะ ซึ่งส่งเสริมให้เด็กได้พัฒนาความคิดสร้างสรรค์อย่างเสรี มีความกล้าคิด กล้าทำ มีความเชื่อมั่นในตนเอง สามารถแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม มีความรับผิดชอบรู้จักการทำงานร่วมกับผู้อื่น รวมทั้งการมีจิตใจที่อ่อนโยน ขณะที่เด็กทำกิจกรรม เด็กต้องใช้สมาธิอารมณ์ และจิตขณะนั้นจึงมีความสงบ กิจกรรมศิลปะสำหรับเด็กมิได้มีจุดมุ่งหมาย ให้เด็กทำงานเพื่อความสวยงามเหมือนจริง แต่เป็นการช่วยพัฒนาความคิดและจินตนาการให้มีความพร้อมในการเรียนในขั้นต่อไป ซึ่งแสดงให้เห็นว่า กิจกรรมศิลปะจึงมีคุณค่าและความสำคัญของเด็กปฐมวัยเป็นอย่างยิ่ง

สรุปได้ว่า ความสำคัญของกิจกรรมศิลปะ คือ เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสรับรู้ เรียนรู้ และตอบสนองความต้องการธรรมชาติของเด็ก ให้เด็กแสดงออกถึงความรู้สึก ความคิด จินตนาการกระบวนการศิลปะที่แสดงออกในลักษณะรูปร่างรูปทรงของศิลปะ จะส่งเสริมให้เด็กครบทุกด้าน คือ ร่างกาย ด้านอารมณ์ จิตใจ ด้านสังคม และสติปัญญา เสริมสร้างลักษณะนิสัยบุคลิกภาพที่เหมาะสม ทำให้กล้าคิด กล้าทำกล้าแสดงออกและที่สำคัญ กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์พัฒนาการด้านความรู้ที่มีการรับรู้ด้วยประสาทสัมผัสและประสิทธิภาพในการรับรู้และการแสดงออกของพื้นฐานทางศิลปะ เป็นวิถีทางที่ดีที่สุดทางหนึ่งในการที่เด็กจะเรียนรู้โลก เพราะความรู้ทั้งหลายมาจากสิ่งแวดล้อมรอบตัวเด็กนั่นเอง

3. จุดมุ่งหมายการจัดกิจกรรมศิลปะ

ประมวล ดิคคินสัน (2536 : 116-117) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายในการสอนศิลปะสำหรับเด็กปฐมวัยมีดังต่อไปนี้

1. มิใช่มุ่งสอนเด็กให้เป็นศิลปิน หรือช่างฝีมือเป็นสำคัญ หากมุ่งที่จะใช้ศิลปะหัตถกรรมเป็นทางไปสู่การศึกษางานศิลปะของเด็ก คือ ยานพาหนะอันนำไปสู่ความเจริญเติบโตทางการศึกษา
2. งานศิลปะเป็นทางหนึ่งซึ่งเด็กได้แสดงออก ใช้ในการสื่อความหมายและในการจารึกประสบการณ์ของตน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กที่เขียนอะไรไม่ค่อยออก อาจจะใช้การวาดภาพ การปั้นหรือการระบายสี แสดงออกได้ดีกว่าการเรียน
3. งานศิลปะช่วยให้เด็กพัฒนาความตระหนักรู้ในสิ่งแวดล้อมได้ลึกซึ้งขึ้นและเข้าใจสัมพันธ์ภาพแห่งตนเองกับสิ่งแวดล้อมได้แจ่มชัดขึ้น
4. ศิลปะทำให้เรารู้คุณค่าของสุนทรียภาพ

5. ศิลปหัตถกรรมช่วยให้มีทักษะในการใช้มือ

6. ศิลปหัตถกรรมเป็นวัฒนธรรมของมนุษย์แต่เด็กคำบรรพ์

สิริพรรณ ตันศิริตันไพศาล (2545 : 31-32) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของศิลปะสำหรับเด็กปฐมวัยไว้ ดังนี้

1. เพื่อฝึกและเตรียมความพร้อมด้านต่าง ๆ ให้เด็กรู้จักใช้ประสาทสัมผัสให้สัมพันธ์กันได้อย่างเหมาะสม
2. เพื่อส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การรู้จักสังเกต การมีไหวพริบสามารถแสดงออกตามความถนัด ความสามารถของแต่ละคน และชื่นชมต่อสิ่งที่สวยงามต่าง ๆ
3. เพื่อการพัฒนาทางกาย อารมณ์ จิตใจ สติปัญญา และบุคลิกภาพ
4. เพื่อปลูกฝังค่านิยม เจตคติ และคุณสมบัติที่ดีของศิลปะและวัฒนธรรมไทย
5. เพื่อให้เด็กเริ่มต้นรู้จักการใช้เครื่องมือ เครื่องใช้ต่าง ๆ ในการทำงานศิลปะ รู้จักการเก็บรักษาและการทำความสะอาดอย่างถูกต้อง
6. เพื่อฝึกให้เด็กรู้จักการทำงานเป็นกลุ่ม เป็นคนมีระเบียบ ประณีต
7. เพื่อให้เด็กมีโอกาสดังกล่าวอย่างอิสระ สนุกสนานเพลิดเพลิน และใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์
8. เพื่อนำไปใช้ให้สัมพันธ์กับการจัดประสบการณ์ด้านอื่น ๆ

จากจุดมุ่งหมายดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า ศิลปะสำหรับเด็กปฐมวัย ช่วยให้เด็กได้รับประสาทสัมผัสระหว่างมือกับตาให้ได้สัมพันธ์กัน เพื่อพัฒนาทางกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม สติปัญญาและบุคลิกภาพ ส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ช่วยปลูกฝังค่านิยม เจตคติ และคุณสมบัติที่ดีต่อศิลปะ และวัฒนธรรมไทย เด็กรู้จักการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม มีระเบียบวินัยในตนเอง รู้จักการรอคอย นอกจากนี้ยังรู้จักการใช้เครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์ในการทำงานศิลปะ รู้จักการเก็บรักษา และการทำความสะอาดอย่างถูกต้อง สิ่งเหล่านี้จึงเป็นการส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาของเด็ก ในการวิจัยครั้งนี้มุ่งส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์และความสามารถทางการสื่อสารเพื่อเป็นพื้นฐานในการพัฒนาคุณภาพชีวิต

4. แนวทางการจัดกิจกรรมศิลปะ

สิริพรรณ ตันศิริตันไพศาล (2545 : 45) กล่าวถึง แนวทางในการจัดกิจกรรมทางด้านศิลปะไว้ 10 ข้อ คือ

1. เน้นกระบวนการทำงานของเด็กมากกว่าผลงานที่เด็กทำ

2. สนับสนุนการแสดงออกทางความคิดสร้างสรรค์ โดยหลีกเลี่ยงการให้เด็กลอกเลียนแบบหรือวาดภาพระบายสีในสมุดภาพ เพราะทำให้เด็กไม่ได้ใช้ความคิดอิสระ

3. ชื่นชมในผลงานความก้าวหน้าของเด็ก

4. วางแผนและเตรียมกิจกรรมต่าง ๆ สำหรับเด็กให้พร้อม

5. จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ให้เด็กสามารถหยิบง่ายและสะดวกในการใช้

6. หลีกเลี่ยงคำถามที่ว่า “กำลังทำอะไรกันอยู่” หรือ “เดาสิ่งที่เด็กทำคืออะไร”

7. ฝึกฝน และแนะนำให้เด็กลองปฏิบัติด้วยตนเอง รู้จักการแสดงออกและมีทัศนคติที่ดีต่องานศิลปะ โดยคำนึงถึงความเหมาะสมตามวุฒิภาวะของเด็กด้วย

8. ให้คิดว่ากิจกรรมทางศิลปะ มีความสำคัญเช่นเดียวกับการจัดประสบการณ์ในการเขียนและการอ่าน

9. ให้ความรู้ในด้านศิลปะ เช่น เรื่องสี ขนาด และรูปร่างของภาพ

10. อธิบายให้ผู้ปกครองเข้าใจถึงจุดมุ่งหมายและแนวทางในการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ทางด้านศิลปะแก่เด็ก

สัตยา สายเชื้อ (2541 : 15) ได้เสนอแนวคิดในการจัดกิจกรรมการสอนศิลปะสำหรับเด็กก่อนวัยเรียน ดังนี้

1. จัดเนื้อหาและหลักสูตร เน้นให้เด็กมีโอกาสจัดกระทำ (Manipulation) เพราะเด็กในวัยนี้จะเรียนรู้โดยอาศัยประสาทสัมผัส การรับรู้ การเคลื่อนไหว (Sensory-motor) เพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา

2. การจัดกิจกรรมควรเน้นพัฒนาประสาทสัมผัสให้มากที่สุด กิจกรรมกระตุ้นให้คิดและจัดกระทำหรือลงมือปฏิบัติกิจกรรม รวมทั้งสัมผัสจะต้องให้เห็นสิ่งต่าง ๆ หรือเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ทั้งประสาทสัมผัสทั้ง 5 ซึ่งช่วยให้เกิดสิ่งใหม่ ๆ รอบตัว

3. ในทัศนะของ เพียเจต์ การเลือกวัสดุโดยเด็กมีโอกาสสัมผัส หรือจับต้องสิ่งของที่มีอยู่ในธรรมชาติ เช่น ดิน หิน ทราย น้ำ ฯลฯ ซึ่งจะช่วยเป็นสื่อพัฒนาประสาทรับรู้การเคลื่อนไหวของเด็กให้เข้าใจในสภาพความจริงของวัตถุ เช่น เรื่องน้ำหนัก เนื้อสารจะนำไปสู่การเชื่อมโยงกับโครงสร้างอื่น จึงให้เด็กจัดกระทำเพื่อพัฒนาประสาทสัมผัสมากที่สุด

กระทรวงศึกษาธิการ (2546 : 59) ได้ให้ข้อเสนอแนะการจัดกิจกรรมศิลปะไว้ดังนี้

1. การจัดเตรียมอุปกรณ์ ควรพยายามหาวัสดุท้องถิ่น มาใช้ก่อนเป็นอันดับแรก

2. ก่อนให้เด็กทำกิจกรรมต้องอธิบายวิธีใช้วัสดุที่ถูกต้องให้เด็กทราบ พร้อมทั้งสาธิตให้ดูจนเข้าใจ เช่น การใช้ฟู่กันและกาว จะต้องปาดฟู่กันหรือกาวนั้นกับภาชนะที่ใส่เพื่อไม่ให้กาวหรือสีไหลเลอะเทอะ

3. ให้เด็กทำกิจกรรมศิลปะประเภทใดประเภทหนึ่ง ร่วมกันเป็นกลุ่มย่อย เพื่อฝึกให้เด็กรู้จักการวางแผนและการทำงานร่วมกันกับผู้อื่น

4. แสดงความสนใจในงานของเด็กทุกคน ไม่ควรมองผลงานของเด็กด้วยความขบขันและควรนำผลงานของเด็กทุกคนหมุนเวียนจัดแสดงที่ป้ายนิเทศ

5. หากพบว่าเด็กคนใดสนใจทำกิจกรรมศิลปะอย่างเดียวตลอดเวลา ควรกระตุ้นเร้าและจูงใจให้เด็กเปลี่ยนทำกิจกรรมอื่นบ้าง เพราะกิจกรรมศิลปะแต่ละประเภท พัฒนาเด็กแต่ละด้านแตกต่างกัน และเมื่อเด็กทำตามคำแนะนำได้ควรให้แรงเสริมทุกครั้ง

6. เก็บผลงานชิ้นที่แสดงความก้าวหน้าของเด็กเป็นรายบุคคล เพื่อเป็นข้อมูลในการสังเกตพัฒนาการของเด็ก

สรุปได้ว่าแนวการจัดกิจกรรมศิลปะสำหรับเด็กนั้น สามารถจัดได้อย่างหลากหลาย ไม่เฉพาะการวาดภาพ เพราะมีจุดมุ่งหมายเพื่อต้องการพัฒนาโดยองค์รวม ซึ่งมีความคิดสร้างสรรค์รวมอยู่ด้วย ฉะนั้นหน้าที่ของผู้สอนประการหนึ่ง คือ จัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ส่งผลให้เด็กได้แสดงออกทางการเป็นคนดี คนเก่ง และเรียนรู้อย่างมีความสุข

5. พัฒนาการทางศิลปะ

มีผู้กล่าวถึงพัฒนาการทางศิลปะของเด็กปฐมวัย ไว้ดังนี้

เยาวยา เดชะคุปต์ (2546 : 107-108) กล่าวว่า ครูสามารถจัดประสบการณ์ทางศิลปะ โดยแบ่งขั้นตอนของพัฒนาการทางศิลปะไว้ 2 ระยะ

ขั้นที่ 1 ระยะเส้นยุ่ง (Scribbling Stage) อายุ 2-4 ขวบ ในระยะนี้เด็กจะแสดงออก โดยลากเส้นยุ่ง ๆ ลงในกระดาษ ฝาผนัง หรือบนพื้นดิน ฯลฯ ซึ่งเรียกว่งานขีดเขียนหรือเส้นยุ่ง

ขั้นที่ 2 ระยะก่อนสัญลักษณ์ (Presymbolic Stage) อายุระหว่าง 4-7 ขวบ ในระยะนี้เด็กจะเริ่มวาดภาพโดยใช้วิธีต่าง ๆ และรู้สึกกับการสร้างรูปแบบหรือสัญลักษณ์ต่าง ๆ ขึ้น ในขั้นนี้เรียกว่าขั้นก่อนสัญลักษณ์เพราะเด็กจะเปลี่ยนสัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่ใช้อยู่เสมอ ระยะนี้จะเริ่มต้นขึ้น เมื่อเด็กสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งที่เขาวาดกับความเป็นจริง

เชอร์มาร์ช (Schirmacher. 1998 : 98-99) ได้สรุปขั้นตอนพัฒนาการทางศิลปะของเด็กปฐมวัยไว้ ดังนี้

อายุ 2-3 ปี การขีดเขียนที่ควบคุมได้

1. ร่องรอยการขีดเขียนเล็กที่ควบคุมและจัดระบบดีขึ้น
2. การเคลื่อนไหวเพื่อทำร่องรอยซ้ำ
3. เคลื่อนไหวเอวและบังคับได้ดีขึ้น
4. วาดรูปอยู่ในขอบเขตของกระดาษ
5. เส้นหลากหลายและทิศทางเริ่มปรากฏ
6. การมองเห็นดีขึ้น การบังคับเคลื่อนไหวดีขึ้น ทำให้เกิดลวดลาย
7. การจ้องมองขณะขีดเขียน
8. การหมุนเวียนเริ่มปรากฏเส้นรอบวงยุ่ง ๆ
9. ร่องรอยขีดเขียนมีระยะกว้างขึ้น

อายุ 3-4 ปี บอกร่องรอยการขีดเขียน

1. ใช้เวลานานขึ้นในการทำร่องรอยต่าง ๆ
2. เชื่อมโยงการขีดเขียนกับสิ่งแวดล้อม
3. ชื่อของร่องรอยอาจเปลี่ยนกระบวนการ
4. ใช้นิ้วจับอุปกรณ์ ควบคุมกล้ามเนื้อเล็กได้ดีขึ้น
5. ร่องรอยลายเส้นมีหลากหลาย
6. มีสมาชิกเพิ่มขึ้น

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKAM UNIVERSITY

7. รู้และเข้าใจใช้ช่องทาง
8. ร่องรอยขีดเขียนไม่ตรงกับชื่อที่บอก
9. เปลี่ยนการแสดงออกทางกายในแนวคิด มาเป็นการทำร่องรอยแทนบาง

สิ่งที่บอกชื่อไว้แล้ว

อายุ 4-7 ปี ขั้นตอนการมีแบบแผน

การมีแบบแผนเริ่มมีขึ้นในช่วงวัยนี้ เป็นการแสดงถึงจุดมุ่งหมายเฉพาะ เช่น เด็กวาดรูปร่างที่ใช้แสดงถึงคน

1. ร่องรอยที่กระทำของเด็กแสดงถึงความพยายาม
2. สัญลักษณ์แสดงถึงการสร้างเสริมไปสู่การขีดเขียนที่มีรูปแบบขึ้น
3. รูปทรงเรขาคณิตปรากฏขึ้น
4. การจัดสัดส่วน
5. การจัดช่องว่างระยะถี่ห่าง
6. หมุนกระดาษขณะวาดรูป

7. ทำลายหรือยกเลิกบางส่วนในการวาดภาพคน
8. ส่วนศีรษะ เท้า แสดงถึงรูปร่างคน
9. แขน ตัว นิ้วมือ เสื้อผ้า ผม และอื่น ๆ มีรายละเอียดเพิ่มเติมขึ้น
10. สิ่งที่วาดไม่ครบถ้วน ไม่สัมพันธ์กัน
11. เป็นศิลปะที่แสดงถึงตัวเองมากกว่าสื่อสาธารณะ
12. สัญลักษณ์และความคิดเป็นส่วนตัว
13. สามารถลอกรูปสี่เหลี่ยมตอนอายุ 4 ปี สามเหลี่ยมตอนอายุ 5 ปี
14. ความสัมพันธ์ของขนาดเป็นเครื่องแสดงถึงตอนปลายของขั้นนี้
15. เด็กเรียนรู้ว่าสิ่งที่เขารู้จักหรือมีประสบการณ์สามารถนำมาแสดงออกใน

การวาดภาพ

16. เด็กวาดตามความรู้สึกและความคิด วัตถุ เรียนรู้การละเว้นบางสิ่ง วาดเกินความจริงและผิดสัดส่วน

17. เลือกว่าใช้สีไม่ตรงกับความจริง

18. แบบแผนและสัญลักษณ์เริ่มมีคนจำได้

19. ชอบพูดงานศิลปะของตนเอง

20. วาดรูปสิ่งที่มีความสำคัญ มีความสัมพันธ์ หรือคนที่มีความหมายต่อตนเอง เช่น ความจริง สัตว์ เลี้ยงหรือเพื่อน

21. สิ่งที่วาดเป็นด้านหน้า

สรุปได้ว่า พัฒนาการทางศิลปะของเด็กปฐมวัยเป็นการพัฒนาทั้งด้านการคิด จินตนาการ และทักษะทางกายด้านประสาทสัมผัส ซึ่งพัฒนาการของเด็กแต่ละคนแตกต่างกันไปตามประสบการณ์เดิม การอบรมเลี้ยงดู ตลอดจนการยอมรับในผลงานของเด็กจากบุคคลใกล้ชิด ซึ่งถ้าหากได้รับการส่งเสริม จะส่งผลต่อการพัฒนาการทางร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาอย่างยิ่ง

หลักสูตรปฐมวัยพุทธศักราช 2546

1. ปรัชญาการศึกษาปฐมวัย

การศึกษาปฐมวัยเป็นการพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง 5 ปี บนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการของเด็กแต่ละคน ตามศักยภาพ ภายใต้บริบทสังคม-วัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ ด้วยความรัก ความเออาทร และความ

เข้าใจของทุกคนเพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์เกิดคุณค่าต่อตนเองและสังคม

2. หลักการการศึกษาปฐมวัย

เด็กทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับการอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมพัฒนาการตลอดจนการเรียนรู้ที่เหมาะสม ด้วยปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเด็กกับพ่อแม่ เด็กกับผู้เลี้ยงดูหรือบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาเด็กปฐมวัยเพื่อให้เด็กมีโอกาสพัฒนาตนเองตามลำดับขั้นของพัฒนาการทุกด้าน อย่างสมดุลและเต็มตามศักยภาพ โดยกำหนดหลักการ ดังนี้

1. ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาการที่ครอบคลุมเด็กปฐมวัยทุกประเภท
2. ยึดหลักการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและวิถีชีวิตของเด็กตามบริบทของชุมชน สังคม และวัฒนธรรมไทย
3. พัฒนาเด็กโดยองค์รวมผ่านการเล่นและกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัย
4. จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้สามารถดำรงชีวิตประจำวัน ได้อย่างมีคุณภาพและมีความสุข

5. ประสานความร่วมมือระหว่างครอบครัว ชุมชน และสถานศึกษาในการพัฒนาเด็ก

3. จุดหมาย

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสำหรับเด็กอายุ 3-5 ปี มุ่งให้เด็กมีพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ที่เหมาะสมกับวัย ความสามารถและความแตกต่างระหว่างบุคคล จึงกำหนดจุดหมายซึ่งถือเป็นมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ดังนี้

1. ร่างกายเจริญเติบโตตามวัย และมีสุขนิสัยที่ดี
2. กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กแข็งแรง ใช้ได้อย่างคล่องแคล่วและประสานสัมพันธ์กัน
3. มีสุขภาพจิตดี และมีความสุข
4. มีคุณธรรม จริยธรรม และมีจิตใจที่ดีงาม
5. ชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี การเคลื่อนไหว และรักการออกกำลังกาย

6. ช่วยเหลือตนเองได้เหมาะสมกับวัย
7. รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และความเป็นไทย
8. อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
9. ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย
10. มีความสามารถในการคิดและการแก้ปัญหาได้เหมาะสมกับวัย
11. มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์
12. มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ และมีทักษะในการแสวงหาความรู้

4. สาระการเรียนรู้

หลักสูตรปฐมวัยได้กำหนดสาระการเรียนรู้ที่ประกอบด้วยส่วนสำคัญ 2 ส่วน คือ

5. ประสพการณ์สำคัญ

ประสพการณ์สำคัญเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับการพัฒนาเด็กทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาช่วยให้เด็กเกิดทักษะที่สำคัญสำหรับการสร้างองค์ความรู้ โดยให้เด็กได้มีปฏิสัมพันธ์กับวัตถุ สิ่งของ บุคคลต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัว รวมทั้งปลูกฝัง คุณธรรม จริยธรรม ไปพร้อมกันด้วย ประสพการณ์สำคัญมีดังนี้

1. ประสพการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย ได้แก่

1.1 การทรงตัวและการประสานสัมพันธ์ของกล้ามเนื้อใหญ่

1.1.1 การเคลื่อนไหวอยู่กับที่และการเคลื่อนไหวเคลื่อนที่

1.1.2 การเคลื่อนไหวพร้อมวัสดุอุปกรณ์

1.1.3 การเล่นเครื่องเล่นสนาม

1.2 การประสานสัมพันธ์ของกล้ามเนื้อเล็ก

1.2.1 การเล่นเครื่องเล่นสัมผัส

1.2.2 การเขียนภาพและการเล่นกับสี

1.2.3 การปั้นและประดิษฐ์สิ่งต่าง ๆ ด้วยดินเหนียว ดินน้ำมัน ทราย

เศษวัสดุ ฯลฯ

1.2.4 การต่อของ บรรจุ เท และแยกชิ้นส่วน

1.3 การรักษาสุขภาพ

1.3.1 การปฏิบัติตนตามสุขอนามัย

1.4 การรักษาความปลอดภัย

- 1.4.1 การรักษาความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่นในชีวิตประจำวัน
2. ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์และจิตใจ ได้แก่

2.1 ดนตรี

2.1.1 การแสดงปฏิกิริยาโต้ตอบเสียงดนตรี

2.1.2 การเล่นเครื่องดนตรีง่าย ๆ เช่น เครื่องดนตรีประเภทเคาะ ประเภท

ตี ฯลฯ

2.1.3 การร้องเพลง

2.2 สุนทรียภาพ

2.2.1 การชื่นชมและสร้างสรรค์สิ่งสวยงาม

2.2.2 การแสดงออกอย่างสนุกสนานกับเรื่องตลก ขำขัน และเรื่องราว/

เหตุการณ์ที่สนุกสนานต่าง ๆ

2.3 การเล่น

2.3.1 การเล่นอิสระ

2.3.2 การเล่นรายบุคคล การเล่นเป็นกลุ่ม

2.3.3 การเล่นในห้องเรียนและนอกห้องเรียน

2.4 คุณธรรม จริยธรรม

2.4.1 การปฏิบัติตนตามหลักศาสนาที่นับถือ

3. ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม ได้แก่

3.1 การเรียนรู้ทางสังคม

3.1.1 ปฏิบัติกิจวัตรประจำวันได้ด้วยตนเอง

3.1.2 เล่นหรือทำงาน โดยมีจุดมุ่งหมายร่วมกับผู้อื่นได้

3.1.3 พบผู้ใหญ่ รู้จักไหว้ ทำความเคารพ

3.1.4 รู้จักขอบคุณ เมื่อรับของจากผู้ใหญ่

3.1.5 รับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย

4. ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา

4.1 การคิด

4.1.1 การรู้จักสิ่งต่าง ๆ ด้วยการมอง ฟัง สัมผัส ชิมรสและดมกลิ่น

4.1.2 การเลียนแบบการกระทำและเสียงต่าง ๆ

สถานที่จริง

4.1.3 การเชื่อมโยงภาพ ภาพถ่าย และรูปแบบต่าง ๆ กับสิ่งของหรือ

4.1.4 การรับรู้ และแสดงความรู้สึกผ่านสื่อ วัสดุ ของเล่นและผลงาน

4.1.5 การแสดงความคิดสร้างสรรค์ผ่านสื่อ วัสดุต่าง ๆ

4.2 การใช้ภาษา

4.2.1 การแสดงความรู้สึกด้วยคำพูด

4.2.2 การพูดกับผู้อื่นเกี่ยวกับประสบการณ์ของตนเองหรือเล่าเรื่องราว

เกี่ยวกับตนเอง

4.2.3 การอธิบายเกี่ยวกับสิ่งของ เหตุการณ์และความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง

4.2.4 การฟังเรื่องราวนิทาน คำคล้องจอง คำกลอน

4.2.5 การเขียนในหลายรูปแบบผ่านประสบการณ์ที่สื่อความหมายต่อเด็ก
เขียนภาพ เขียนขีดเขียน เขียนคล้ายตัวอักษร เขียนเหมือนสัญลักษณ์ เขียนชื่อตนเอง

4.2.6 การอ่านในหลายรูปแบบผ่านประสบการณ์ที่สื่อความหมายต่อเด็ก
อ่านภาพหรือสัญลักษณ์จากหนังสือนิทาน / เรื่องราวที่สนใจ

4.3 การสังเกต การจำแนก และการเปรียบเทียบ

4.3.1 การสำรวจและอธิบายความเหมือน ความต่างของสิ่งต่าง ๆ

4.3.2 การจับคู่ การจำแนกและการจัดกลุ่ม

4.3.3 การเปรียบเทียบ เช่น ยาว/สั้น ขรุขระ/เรียบ ฯลฯ

4.3.4 การเรียงลำดับสิ่งต่าง ๆ

4.3.5 การคาดคะเนสิ่งต่าง ๆ

4.3.6 การตั้งสมมติฐาน

4.3.7 การทดลองสิ่งต่าง ๆ

4.3.8 การสืบค้นข้อมูล

4.3.9 การใช้หรืออธิบายสิ่งต่าง ๆ ด้วยวิธีการที่หลากหลาย

4.4 จำนวน

4.4.1 การเปรียบเทียบจำนวน มากกว่าน้อยกว่า เท่ากัน

4.4.2 การนับสิ่งต่าง ๆ

4.4.3 การจับคู่หนึ่งต่อหนึ่ง

4.4.4 การเพิ่มขึ้นหรือลดลงของจำนวนหรือปริมาณ

4.5 มิติสัมพันธ์ (พื้นที่ / ระยะเวลา)

- 4.5.1 การต่อเข้าด้วยกัน การแยกออก การบรรจุและการเทออก
- 4.5.2 การสังเกตสิ่งต่าง ๆ และสถานที่จากมุมมองที่ต่าง ๆ กัน
- 4.5.3 การอธิบายในเรื่องตำแหน่งของสิ่งต่าง ๆ ที่สัมพันธ์กัน
- 4.5.4 การอธิบายในเรื่องทิศทางการเคลื่อนที่ของคนและสิ่งต่าง ๆ
- 4.5.5 การสื่อความหมายของมิติสัมพันธ์ด้วยภาพวาด ภาพถ่ายและ

รูปภาพ

4.6 เวลา

- 4.6.1 การเริ่มต้นและการหยุดการกระทำโดยสัญญาณ
- 4.6.2 การเปรียบเทียบเวลา เช่น ตอนเช้า ตอนเย็น เมื่อวานนี้ พรุ่งนี้ ฯลฯ
- 4.6.3 การเรียงลำดับเหตุการณ์ต่าง ๆ
- 4.6.4 การสังเกตความเปลี่ยนแปลงของฤดู

6. สารที่ควรเรียนรู้

สารที่ควรเรียนรู้ เป็นเรื่องราวรอบตัวเด็กที่นำมาเป็นสื่อในการจัดกิจกรรมให้เด็กเกิดการเรียนรู้ ไม่เน้นการท่องจำเนื้อหา ผู้สอนสามารถกำหนดรายละเอียดขึ้นเองให้สอดคล้องกับวัย ความต้องการ และความสนใจของเด็ก โดยในเด็กได้เรียนรู้ผ่านประสบการณ์สำคัญที่ระบุไว้ข้างต้น ทั้งนี้อาจยืดหยุ่นเนื้อหาได้ โดยคำนึงถึงประสบการณ์และสิ่งแวดล้อมในชีวิตจริงของเด็ก สารที่เด็กอายุ 3 – 5 ปีควรเรียนรู้ ดังนี้

1. เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก เด็กควรรู้จักชื่อ นามสกุล รูปร่าง หน้าตา รู้จักอวัยวะต่าง ๆ วิธีระมัดระวังร่างกายให้สะอาด ปลอดภัย เรียนรู้ที่จะเล่นและทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเองคนเดียว หรือกับผู้อื่น ตลอดจนเรียนรู้ที่จะแสดงความคิดเห็นความรู้สึกและแสดงมารยาทที่ดี
2. เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก เด็กควรมีโอกาสรู้จักและรับรู้เรื่องราวเกี่ยวกับครอบครัว สถานศึกษา ชุมชน รวมทั้งบุคคลต่าง ๆ ที่เด็กต้องเกี่ยวข้องหรือมีโอกาสใกล้ชิดและมีปฏิสัมพันธ์ในชีวิตประจำวัน
3. ธรรมชาติรอบตัว เด็กควรรู้จักสิ่งมีชีวิต สิ่งไม่มีชีวิต รวมทั้งความเปลี่ยนแปลงของโลกที่แวดล้อมเด็กตามธรรมชาติเช่น ฤดูกาล กลางวัน กลางคืน ฯลฯ
4. สิ่งต่าง ๆ รอบตัวเด็ก เด็กควรรู้จักสี ขนาด รูปร่าง น้ำหนัก ผิวสัมผัสของสิ่งต่าง ๆ รอบตัว สิ่งของเครื่องใช้ ยานพาหนะและการสื่อสารต่าง ๆ ที่ใช้อยู่ในชีวิตประจำวัน

การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย

การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยไม่จัดเป็นรายวิชาแต่จัดในรูปแบบของกิจกรรมบูรณาการผ่านการเล่น เพื่อให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง เกิดการเรียนรู้ได้พัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา โดยมีหลักการและแนวทางการจัดประสบการณ์ดังนี้

1. หลักการจัดประสบการณ์

1.1 จัดประสบการณ์การเล่นและการเรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็กโดยองค์รวมอย่าง
ต่อเนื่อง

1.2 เน้นเด็กเป็นสำคัญ สนองความต้องการ ความสนใจ ความแตกต่างระหว่างบุคคลและบริบทของสังคมที่เด็กอาศัยอยู่

1.3 จัดให้เด็กได้รับการพัฒนาโดยให้ความสำคัญทั้งกับกระบวนการและ
ผลผลิต

1.4 จัดการประเมินพัฒนาการให้เป็นกระบวนการอย่างต่อเนื่องและเป็นส่วน
หนึ่งของการจัดประสบการณ์

1.5 ให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนา

2. แนวทางในการจัดประสบการณ์

2.1 จัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับจิตวิทยาพัฒนาการ คือเหมาะสมกับอายุ วุฒิ
ภาวะและระดับพัฒนาการ เพื่อให้เด็กทุกคนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ

2.2 จัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับลักษณะการเรียนรู้ของเด็กวัยนี้ คือเด็กได้
ลงมือกระทำ เรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5 ได้เคลื่อนไหว สำรวจ เล่น สังเกต สืบค้น ทดลอง
และคิดแก้ปัญหาด้วยตนเอง

2.3 จัดประสบการณ์ในรูปแบบบูรณาการ คือ บูรณาการทั้งทักษะและสาระการ
เรียนรู้

2.4 จัดประสบการณ์ให้เด็กได้คิดริเริ่ม คิดวางแผน ตัดสินใจ ลงมือกระทำ และ
นำเสนอความคิด โดยให้ผู้สอนเป็นผู้สนับสนุน อำนวยความสะดวก และเรียนรู้ร่วมกับเด็ก

2.5 จัดประสบการณ์ให้เด็กมีความสัมพันธ์กับเด็กอื่น กับผู้ใหญ่ ภายใต้อ
สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ในบรรยากาศที่อบอุ่นมีความสุขและเรียนรู้การทำกิจกรรม
แบบร่วมมือในลักษณะต่าง ๆ กัน

2.6 จัดประสบการณ์ให้เด็กมีความสัมพันธ์กับสื่อและแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย
และอยู่ในวิถีชีวิตของเด็ก

2.7 จัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมลักษณะนิสัยที่ดีและทักษะการใช้ชีวิตประจำวัน ตลอดจนสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมให้เป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ อย่างต่อเนื่อง

2.8 จัดประสบการณ์ทั้งในลักษณะที่มีการวางแผนไว้ล่วงหน้าและแผนที่เกิดขึ้น ในสภาพจริงโดยไม่คาดการณ์ไว้

2.9 ให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์ ทั้งการวางแผน การสนับสนุนสื่อการสอน การเข้าร่วมกิจกรรมและการประเมินพัฒนาการ

2.10 จัดทำสารนิทัศน์ด้วยการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับพัฒนาการและการเรียนรู้ ของเด็กรายบุคคล นำมาไตร่ตรองและใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเด็กและการวิจัยในชั้น เรียน

1. การจัดกิจกรรมประจำวัน

กิจกรรมสำหรับเด็กอายุ 3-5 ปี สามารถนำมาจัดเป็นกิจกรรมประจำวันได้หลาย รูปแบบเป็นการช่วยให้ผู้สอนและเด็กทราบว่าแต่ละวันจะทำกิจกรรมอะไร เมื่อใดและอย่างไร การจัดกิจกรรมประจำวันมีหลักการการจัดและขอบข่ายของกิจกรรมประจำวัน ดังนี้

1. หลักการจัดกิจกรรมประจำวัน

1.1 กำหนดระยะเวลาในการจัดกิจกรรมแต่ละกิจกรรมให้เหมาะสมกับวัย ของเด็กในแต่ละวัน

1.2 กิจกรรมที่ต้องใช้ความคิดทั้งในกลุ่มเล็กและกลุ่มใหญ่ ไม่ควรใช้เวลา ต่อเนื่องนานเกินกว่า 20 นาที

1.3 กิจกรรมที่เด็กมีอิสระเลือกเสรี เช่นการเล่นตามมุม การเล่นกลางแจ้ง ฯลฯ ใช้เวลาประมาณ 40-60 นาที

1.4 กิจกรรมควรมีสอดคล้องระหว่างกิจกรรมในห้องและนอกห้องกิจกรรมที่ใช้ กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็ก กิจกรรมที่เป็นรายบุคคล กลุ่มย่อยและกลุ่มใหญ่ กิจกรรมที่ เด็กเป็นผู้ริเริ่มและผู้สอนเป็นผู้ริเริ่ม และกิจกรรมที่ใช้กำลังและไม่ใช้กำลัง จัดให้ครบทุก ประเภท ทั้งนี้กิจกรรมที่ต้องออกกำลังควรจัดสลับกับกิจกรรมที่ไม่ต้องออกกำลังมากนัก เพื่อเด็กจะได้ไม่เหนื่อยเกินไป

2. ขอบข่ายของกิจกรรมประจำวัน การเลือกกิจกรรมที่จะมาจัดในแต่ละวันต้อง ให้ครอบคลุมสิ่งต่อไปนี้

2.1 กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ เป็นกิจกรรมที่จัดให้เด็กได้เคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกายอย่างอิสระตามจังหวะ โดยใช้เสียงเพลง คำคล้องจอง ซึ่งจังหวะและดนตรีที่ใช้ประกอบ ได้แก่ เสียงตบมือ เสียงเพลง รำมะนา กลอง ฯลฯ มาประกอบการเคลื่อนไหว เพื่อส่งเสริมให้เด็กเกิดจินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์ รูปแบบการเคลื่อนไหวมีดังนี้

2.1.1 การเคลื่อนไหวพื้นฐาน ได้แก่ การเคลื่อนไหวตามธรรมชาติของเด็ก ทั้งการเคลื่อนไหว เคลื่อนที่และอยู่กับที่

2.1.2 การเคลื่อนไหวเลียนแบบสัตว์ คน กลไก เครื่องเล่น ปรากฏการณ์ธรรมชาติ

2.1.3 การเคลื่อนไหวตามบทเพลง ได้แก่ การเคลื่อนไหวและท่าทางประกอบเพลง

2.1.4 การท่าทางกายบริหารประกอบเพลง ได้แก่ การท่าทางกายบริหารตามจังหวะและทำนองเพลงหรือคำคล้องจอง

2.1.5 การเคลื่อนไหวเชิงสร้างสรรค์ ได้แก่ การเคลื่อนไหวที่ให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ท่าทางขึ้นเอง อาจชี้้นำด้วยการป้อนคำถาม อุปกรณ์ที่ใช้ เช่น แถบผ้า ริบบิ้น ฯลฯ

2.1.6 การเล่นหรือการแสดงท่าทางตามคำบรรยาย ได้แก่ การเคลื่อนไหวหรือแสดงท่าทางตามจินตนาการจากเรื่องราวหรือคำบรรยายของครูผู้สอน

2.1.7 การปฏิบัติตามคำสั่งหรือข้อตกลง ได้แก่ การเคลื่อนไหวหรือท่าทางตามสัญญาณหรือคำสั่งตามที่ได้ตกลงกันไว้ก่อนเริ่มกิจกรรม

2.1.8 การฝึกท่าทางเป็นผู้นำ ผู้ตาม ได้แก่ การเคลื่อนไหวหรือท่าทางจากความคิดสร้างสรรค์ของเด็กเอง แล้วให้เพื่อนปฏิบัติตามกิจกรรม

3. กิจกรรมศิลปะหรือกิจกรรมสร้างสรรค์ เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้เด็กแสดงออกทางอารมณ์ ความรู้สึก ความคิดสร้างสรรค์ และจินตนาการ โดยใช้ศิลปะ เช่นการวาดภาพ การปั้น การฉีก ตัด ปะกระดาษ การพิมพ์ภาพ การร้อย การประดิษฐ์ หรือวิธีการที่เด็กได้คิดสร้างสรรค์ และความเหมาะสมกับพัฒนาการ เช่นการเล่นพลาสติกสร้างสรรค์ การสร้างรูปจากกระดาษปึกหมุด ฯลฯ โดยมีจุดประสงค์ของการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ คือ

3.1 ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ

3.2 ให้เกิดความสุขสนุกสนานเพลิดเพลิน ผ่อนคลายความเครียด

3.3 ส่งเสริมการใช้กล้ามเนื้อ และประสาทสัมผัสระหว่างมือกับตา

3.4 ส่งเสริมพัฒนาการทางภาษา

3.5 ฝึกทักษะการสังเกต การคิด และการแก้ปัญหา

3.6 ส่งเสริมการแสดงออก และมีความมั่นใจในตนเอง

3.7 ส่งเสริมให้เกิดความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง และผู้อื่น

3.8 ส่งเสริมการปรับตัวในการทำงานร่วมกับผู้อื่น

3.9 ส่งเสริมคุณธรรมในด้านความอดทน การรอคอย ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่

ความรับผิดชอบและคามมีวินัยในตนเอง

4. กิจกรรมเสรี เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กเล่นอิสระตามมุมเล่น หรือมุมประสบการณ์ หรือศูนย์การเรียนรู้ ที่จัดไว้ในห้องเรียน เช่น มุมบล็อก มุมหนังสือ มุมวิทยาศาสตร์ หรือมุมธรรมชาติศึกษา มุมบ้าน มุมร้านค้า เป็นต้น มุมต่าง ๆ เหล่านี้เด็กมีโอกาสเลือกเล่นได้อย่างเสรีตามความสนใจและความต้องการของเด็ก ทั้งเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม อนึ่งกิจกรรมเสรีนอกจากให้เด็กเล่นตามมุมแล้ว อาจให้เด็กเลือกทำกิจกรรมที่ผู้สอนจัดกิจกรรมขึ้น เช่น เกมการศึกษา เครื่องเล่นสัมผัส ฯลฯ

5. กิจกรรมเสริมประสบการณ์ เป็นกิจกรรมที่มุ่งเน้นให้เด็กได้พัฒนาทักษะการเรียนรู้ฝึกการทำงานและอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่มทั้งกลุ่มย่อยและกลุ่มใหญ่ กิจกรรมที่จัดมุ่งฝึกให้เด็กได้มีโอกาสดึง พุด สังเกต คิดแก้ปัญหา ใช้เหตุผล และฝึกปฏิบัติเพื่อให้เกิดความคิดรวบยอดเกี่ยวกับเรื่องที่เรียน โดยจัดกิจกรรมด้วยวิธีต่าง ๆ เช่น สนทนา อภิปราย สาธิต ทดลอง เล่านิทาน เล่นบทบาทสมมติ ร้องเพลง ท่องคำคล้องจอง ศึกษานอกสถานที่ เชิญวิทยากรมาให้ความรู้ ฯลฯ

6. กิจกรรมกลางแจ้ง เป็นกิจกรรมที่จัดทำให้เด็กได้มีโอกาสดูออกไปนอกห้องเรียนเพื่อออกกำลังกาย เคลื่อนไหวร่างกายและแสดงออกอย่างอิสระ โดยยึดความสนใจและความสามารถของเด็กแต่ละคนเป็นหลัก กิจกรรมกลางแจ้งที่ผู้สอนควรจัดให้เด็กได้เล่น เช่น การเล่นเครื่องเล่นสนาม การเล่นน้ำ การเล่นทราย การเล่นอุปกรณ์กีฬา การเล่นเกมการละเล่น ฯลฯ

7. กิจกรรมเกมการศึกษา เป็นการละเล่นที่ช่วยพัฒนาสติปัญญา มีกฎเกณฑ์กติกาต่าง ๆ เด็กสามารถเล่นคนเดียวหรือเป็นกลุ่มได้ ช่วยให้เด็กรู้จักสังเกต คิดหาเหตุผล และเกิดความคิดรวบยอด เกี่ยวกับ สี รูปร่าง จำนวน ประเภท และความสัมพันธ์เกี่ยวกับพื้นที่/ระยะ เกมการศึกษาที่เหมาะสมสำหรับเด็กวัย 3-5 ปี เช่น เกมจับคู่ แยกประเภท จัดหมวดหมู่ เรียงลำดับ โดมิโน ลอตโต ภาพตัดต่อ ต่อตามแบบ ฯลฯ

2. การจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมศิลปะ

การจัดประสบการณ์กิจกรรมสร้างสรรค์ศิลปะเด็กปฐมวัย จะต้องคำนึงถึงจุดหมายของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ความสนใจ ความสามารถตามวัย พัฒนาการทางศิลปะและสภาพแวดล้อมของเด็กปฐมวัย โดยมีจุดประสงค์ที่สำคัญ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2522 : 2) ดังนี้

1. เพื่อฝึกประสาทสัมผัสระหว่างมือกับตา
2. เพื่อปลูกฝังให้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และจินตนาการ
3. เพื่อส่งเสริมให้มีรสนิยมที่ดีมีความรู้ และเข้าใจเรื่องธรรมชาติ
4. เพื่อปลูกฝังค่านิยม เจตคติ และคุณลักษณะที่ดีของศิลปะ และวัฒนธรรมไทย
5. เพื่อส่งเสริมให้เด็กรู้จักการแสดงออกตามความถนัด และรู้จักใช้ความคิดของตนเอง

ตนเอง

6. เพื่อพัฒนาทางร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา
7. เพื่อฝึกให้เป็นคนมีระเบียบ ประณีต และช่างสังเกต
8. เพื่อให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน
9. เพื่อนำไปใช้บูรณาการกับกลุ่มวิชาอื่น ๆ

ในการจัดกิจกรรมศิลปะเด็ก ได้สร้างคุณค่าต่อการพัฒนาความพร้อมเด็กโดยรวมสี่ด้านคือ ด้านร่างกาย ช่วยพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ กล้ามเนื้อเล็กและประสาทสัมผัส ด้านอารมณ์จิตใจ ทำให้ร่าเริงแจ่มใสเป็นอิสระและภาคภูมิใจ ด้านสังคมมีการปรับตัวในการทำงานร่วมกับผู้อื่น มีความรับผิดชอบ รู้จักการแบ่งปัน เป็นผู้ให้ ผู้รับ และผู้ตามที่ดี ด้านสติปัญญา พัฒนาความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ รู้จักการคิดแก้ปัญหา และคิดหาเหตุผล นอกจากนี้ยังฝึกให้เป็นคนมีระเบียบ ประณีต ช่างสังเกต มีเจตคติ ค่านิยม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ซึ่งการจัดประสบการณ์กิจกรรมสร้างสรรค์ศิลปะให้แก่เด็กปฐมวัย มีสิ่งที่จะต้องคำนึงถึงหลายประการ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2529 : 58-59) ได้แก่

1. จะต้องจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ศิลปะให้ได้ทุกวัน โดยผู้สอนต้องเตรียมอุปกรณ์ที่เด็กต้องการใช้
2. ให้พร้อม เช่น สีเทียน สีน้ำ ดินน้ำมัน และเศษวัสดุต่าง ๆ ไว้ตามโต๊ะล่างหน้า
3. ก่อนให้เด็กเข้าทำกิจกรรมศิลปะ ควรใช้วิธีปล่อยให้เด็กทำกิจกรรมอย่างมีระเบียบซึ่งกระทำได้หลาย ๆ วิธี เพื่อให้เด็กเข้ากลุ่มได้ เช่น ใช้คำถาม การเล่านิทาน การร้องเพลงหรืออื่น ๆ

4. การจัดโต๊ะกิจกรรมศิลปะ ควรจัดให้เป็น โต๊ะรวม ที่เด็กสามารถล้อมวงทำงานมีโอกาสใช้ของร่วมกัน เช่น โต๊ะสำหรับวาดภาพด้วยสี โต๊ะสำหรับวาดภาพด้วยสีน้ำ ฯลฯ

5. ตลอดเวลาที่เด็กทำงานจะต้องเดินดูเด็ก คอยให้กำลังใจแต่ให้เด็กทำงานอย่างอิสระไม่ต้องคอยชี้แนะ

6. หากเด็กทำเศษวัสดุหล่น ควรแนะนำให้เด็กเก็บเองทุกครั้ง

7. หากเด็กทำงานไม่ถูกต้อง ต้องไม่บอกให้เด็กแก้ไขอย่างไร ตรงไหน แต่จะใช้คำถามที่จะช่วยให้ เด็กได้คิดหาคำตอบเอาเอง ซึ่งจะ ทำให้เด็กเกิดความภูมิใจ และมีความมั่นใจในตนเอง

8. หากพบว่าเด็กคนหนึ่งคนใดชอบเล่นอยู่ที่เดียว โดยไม่ยอมลุกให้ที่ผู้อื่นบ้าง ต้องให้คำแนะนำแก่เด็ก ให้รู้จักการแบ่งปัน และแนะนำให้ทำกิจกรรมต่อไปในวันรุ่งขึ้น

9. เมื่อเด็กทำงานเสร็จ ควรตรวจผลงานเด็ก เพื่อคัดพัฒนาการทางภาษา และจินตนาการกับความคิดสร้างสรรค์

10. ไม่ควรมองผลงานของเด็กด้วยความขบขัน แต่ต้องแสดงให้เห็นว่าผลงานที่เด็กตั้งใจทำนั้นมีค่าเสมอ

12. เมื่อหมดเวลาต้องให้เด็กเก็บของเข้าที่ทุกครั้ง

มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. 2549 : 59) ดังนี้

1. การจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ ควรหาวัสดุท้องถิ่นมาใช้ก่อนเป็นอันดับแรก

2. ก่อนให้เด็กทำกิจกรรม ต้องอธิบายการใช้วัสดุที่ถูกต้องให้เด็กทราบ พร้อมสาธิตให้ดูจนเข้าใจ

3. ให้เด็กทำกิจกรรมศิลปะประเภทใดประเภทหนึ่งร่วมกัน ในกลุ่มย่อย เพื่อฝึกให้เด็กรู้จักการวางแผน และการทำงานร่วมกับผู้อื่น

4. แสดงความสนใจในงานของเด็กทุกคน ไม่ควรมองผลงานของเด็กด้วยความขบขันและควรนำผลงานของเด็กทุกคนหมุนเวียนจัดแสดงที่ป้ายนิเทศ

5. หากพบว่าเด็กคนใดสนใจกิจกรรมอย่างเดียวตลอดเวลา ควรกระตุ้น เร้า จูงใจให้เด็กเปลี่ยนแปลงทำกิจกรรมอื่นบ้าง เพราะกิจกรรมสร้างสรรค์แต่ละประเภทพัฒนาเด็กแต่ละด้านแตกต่างกันและเมื่อเด็กทำตามคำแนะนำได้ ควรให้แรงเสริมทุกครั้ง

6. เก็บผลงานชิ้นที่แสดงความก้าวหน้าเป็นรายบุคคลเพื่อเป็นข้อมูลสังเกตพัฒนาการของเด็กโดยทั่วไป การจัดกิจกรรมศิลปะให้เด็ก จะต้องคำนึงถึงหลักจิตวิทยาพัฒนาการและจิตวิทยา

การศึกษา และจะต้องมีเวลาให้เด็กปฏิบัติกิจกรรมอย่างเหมาะสม สำหรับเด็กอายุ 3-4 ปี ควรใช้เวลาทำกิจกรรม 10-20 นาที เด็กอายุ 5-6 ปี ใช้เวลาทำกิจกรรม 40-60 นาที หรือมากกว่านั้น (ราสี ทองสวัสดิ์. 2523 : 75-76) สำหรับการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ศิลปะ ที่เหมาะสมสำหรับเด็กปฐมวัย (ชัยณรงค์ เจริญพาณิชย์กุล. 2532 : 7-15) ได้แบ่งไว้ 5 สาขา คือ

1. กิจกรรมวาดเส้น
2. กิจกรรมระบายสี
3. กิจกรรมภาพพิมพ์
4. กิจกรรมประดิษักรรม
5. กิจกรรมประดิษฐ์ตกแต่ง

1. กิจกรรมวาดเส้น มีจุดประสงค์ เพื่อพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างมือกับตา พื้นฐานสำคัญของการวาดเส้นของเด็กอยู่ที่ความสามารถในการควบคุมเส้น ให้เป็นไปตามที่เด็กต้องการ เด็กที่ไม่เคยฝึกการวาดเส้นมาก่อน จะไม่สามารถประสานสัมพันธ์ระหว่างมือกับตาได้ดี ควรเปิดโอกาสให้เด็กทำงานตามสบายจะวาดเส้นขนาดใหญ่หรือเล็ก วาดเป็นเรื่องหรือไม่เป็นเรื่องก็ได้ ซึ่งอาจจะช่วยเด็กในเรื่องการแนะนำวัสดุอุปกรณ์ และการแสดงวิธีใช้ อุปกรณ์ให้เด็กดูเป็นตัวอย่าง อุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ในกิจกรรมประเภทนี้ ได้แก่ ดินสอคำ ดินสอสี สีเทียน สีชอล์ก สีเมจิก ปากกาลูกกลิ้ง ปากกาปลายสักหลาดและฟู่กัน

2. กิจกรรมระบายสี กิจกรรมประเภทนี้มุ่งเน้นการส่งเสริมพัฒนาการทางกล้ามเนื้อมือกับสายตาได้เป็นอย่างดี การสอนระบายสีให้กับเด็ก ต้องคำนึงถึงเสมอว่า กิจกรรมนี้เป็นประสบการณ์ใหม่สำหรับเด็ก ฉะนั้น เพื่อให้มีความละเอียด จึงต้องอธิบายวิธีการใช้สี การถือฟู่กัน การจุ่มสีที่มากมาย การระบายสี และการล้างทำความสะอาด กิจกรรมที่ขาดไม่ได้ ในกิจกรรมประเภทนี้ ได้แก่ การเขียนภาพด้วยนิ้วมือ และสีที่นิยมในกิจกรรมระบายสี ได้แก่ สีฝุ่น สีโปสเตอร์ สีเทียน และสีเมจิก

3. กิจกรรมการพิมพ์ภาพ เด็กปฐมวัยส่วนใหญ่จะชอบการพิมพ์ภาพมาก เพราะมีกิจกรรมหลายขั้นตอนน่าสนใจ และเข้ากับวัยที่อยากรู้อยากเห็นของเด็ก การจัดกิจกรรมเกี่ยวกับภาพพิมพ์ จึงควรเริ่มต้นด้วยการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เด็กได้เข้าใจเสียก่อนว่า ภาพพิมพ์คืออะไร เช่น ใช้สีโปสเตอร์ทาที่ด้านหลังของเศษวัสดุ แล้วนำมาประทับลงบนกระดาษ จะได้ภาพ

พิมพ์เกิดขึ้น เนื่องจากวิธีทางภาพพิมพ์มีหลายวิธี แต่ที่เหมาะสมสำหรับเด็กปฐมวัย คือ การพิมพ์ภาพจากแม่พิมพ์หุ่น เช่น ใบไม้ ขนนก ลูกโป่ง ลูกกัญญา แก้ว ก้านไม้ขีด ฯลฯ

4. กิจกรรมประดิษณ์กรรม กิจกรรมที่เหมาะสมกับวัยนี้มากที่สุด จะเป็นงานดินได้แก่การปั้นดินเหนียวแต่ในปัจจุบันเนื่องจากภาวะหลาย ๆ อย่างเปลี่ยนแปลงไปจึงเปลี่ยนมาใช้ดินน้ำมันแทน การปั้นโดยให้เด็กปั้นเป็นทรงกลม บั้งม้วน ๆ ยาว ๆ เหมือนงู หรือปั้นอะไรก็ได้ตามใจชอบ หรือวัสดุต่าง ๆ ลงบนดินน้ำมัน เช่น กดลูกกัญญา แก้ว กดเหรียญบาท

5. กิจกรรมประดิษณ์ตกแต่ง งานประดิษณ์ตกแต่งที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัยมีไม่มากนัก ส่วนใหญ่เป็นการเก็บสิ่งของที่ใช่แล้ว เช่น หลอดด้าย กาบมะพร้าว กล่องกระดาษ แกนกระดาษชำระ อับยารองเท้า และกล่องไม้ขีดไฟ นำมาประกอบเป็นสิ่งต่าง ๆ ตามที่ต้องการและเป้าหมายของการประดิษณ์ มิได้มุ่งให้เด็กแสดงออกทางศิลปะแต่เพียงอย่างเดียว แต่เน้นให้เด็กทำงานมีกระบวนการหรือมีขั้นตอนด้วย

นอกจากกิจกรรมดังกล่าว เบญญา แสงมลิ (2525 : 72-74) ได้กล่าวถึงกิจกรรมอื่น ๆ อีกที่จัดให้เด็กปฐมวัย โดยมุ่งเน้นให้เด็กเกิดการเรียนรู้ มีพัฒนาการทั้ง 4 ด้านนอกจากนั้นยังเกิดความคิดสร้างสรรค์ มีความคิดละเอียดลออ ประณีต และมีความเป็นระเบียบวินัย กิจกรรมดังกล่าวได้แก่

1. กิจกรรมการฝึกและปะกระดาษ

2. กิจกรรมการพับกระดาษ

3. กิจกรรมการตัดกระดาษ

4. กิจกรรมการเล่นสี

1. กิจกรรมการฝึกและปะกระดาษ กิจกรรมประเภทนี้นิยมให้เด็กปฐมวัยทำเพราะปลอดภัย โดยเด็กฝึกกระดาษเป็นชิ้นเล็กชิ้นน้อยหรือพยายามฝึกตามรูปภาพในกระดาษแล้วทากาวปะลงบนกระดาษที่เตรียมไว้ กิจกรรมนี้ช่วยฝึกการบังคับนิ้วมือและควบคุมความสัมพันธ์ระหว่างมือกับตาเป็นอย่างดี

2. กิจกรรมการพับกระดาษ การพับกระดาษในเด็กปฐมวัย ควรเป็นการพับอย่างง่าย ๆ เช่น การพับ รูปสี่เหลี่ยม พับนก พับเรือ พับบ้าน ฯลฯ เป็นการเรียนรู้ผ่านการพับช่วยในการฝึกบังคับนิ้วมือและควบคุมความสัมพันธ์ระหว่างมือกับตา

3. กิจกรรมการตัดกระดาษ การตัดกระดาษจะเริ่มสอนได้ดี เด็กควรมีอายุ 5 ปี ขึ้นไปเพราะต้องใช้สายตามาก การที่เด็กตัดกระดาษได้แสดงว่า เด็กควบคุมการใช้นิ้วมือได้ดี สิ่งที่สำคัญคือ กรรไกรที่ให้เด็กใช้ต้องเป็นกรรไกรปลายมน

4. กิจกรรมการเล่นสี การเล่นสีมีหลายชนิด ตั้งแต่การหยดสี เทสี เป่าสี ปั้นสี พับสี การจัดกิจกรรมประเภทนี้ สิ่งที่สำคัญ คือ ต้องเตรียมผสมสีให้กับเด็กและใช้กระดาษขาว จะทำให้ภาพที่ได้มีความชัดเจน อีกทั้งควรหาผ้าพลาสติกไว้สำหรับให้เด็กใส่กันเปื้อน การจัดกิจกรรมประเภทนี้ ต้องจัดให้เด็กมีโอกาสทดลองเล่นสีได้อย่างเสรีและทดลองเล่นได้มาก ๆ

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2549 : 77-78) กล่าวว่ายังมีกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ที่เพิ่มเติมได้อีก ได้แก่

1. การร้อย กิจกรรมส่วนใหญ่เป็นการร้อยลูกปัด หลอดกาแฟหรือหลอดด้าย
2. การสาน เป็นการสานด้วยกระดาษที่ตัดเป็นริ้ว ๆ หรือใบตอง ใบมะพร้าว

ฯลฯ

3. การเล่นพลาสติกสร้างสรรค์ โดยใช้พลาสติกชิ้นเล็ก รูปทรงต่าง ๆ ผู้เล่นนำมาต่อเป็นรูปแบบต่าง ๆ ตามต้องการ

4. การสร้างรูปจากกระดาษปึกหมุด จากแป้นตะปู ที่ใช้หนังยาง หรือเชือกผูกดึง ให้เป็นรูปแบบต่าง ๆ

จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่าการจัดกิจกรรมศิลปะสำหรับเด็กปฐมวัย มีรูปแบบและวิธีการที่หลากหลายในการจัดประสบการณ์จึงต้องคำนึงถึงตัวเด็กเป็นสำคัญ โดยจัดให้สอดคล้องกับพัฒนาการทางศิลปะของเด็ก ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจึงเลือกกิจกรรมเพียง 5 กิจกรรม คือ การวาดภาพระบายสี การปั้นดินน้ำมัน การพับสี การพิมพ์ภาพจากวัสดุ การฉีก ตัด ปะ เพื่อช่วยพัฒนาการด้านภาษา คือ ด้านการอ่านและการเขียนของเด็กปฐมวัย

ตารางที่ 1 การจัดประสบการณ์ด้วยกิจกรรมศิลปะเพื่อพัฒนาด้านการอ่านและการเขียน

หน่วย/เรื่อง	กิจกรรม	ทักษะการอ่าน				ทักษะการเขียน			
		อ่านตัวอักษรหรือสัญลักษณ์	อ่านคำหรือข้อความที่เห็นบ่อย	อ่านจากการคาดคะเน	อ่านจากความสัมพันธ์ของเสียง	วาดแทนเขียน	เขียนคัดลอกคำ	เขียน โดยสร้างตัวละครขึ้นมาเอง	เขียนคิดสะกิดคำ
บ้านที่รัก									
แผนที่ 1 วาดภาพสมาชิกในครอบครัว	วาดภาพพระบายสี	✓		✓		✓		✓	
แผนที่ 2 การปั้นดินน้ำมัน	ปั้นดินน้ำมันเป็นรูปบ้าน	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓
แผนที่ 3 พิมพ์ภาพจากวัสดุ	พิมพ์ภาพจากวัสดุ		✓	✓	✓	✓		✓	
แผนที่ 4 การต่อจุดเป็นรูปบ้าน	การต่อจุดเป็นรูปบ้าน	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓
แผนที่ 5 การฉีก ตัด ปะ กระดาษ	การฉีก ตัด ปะ กระดาษ เป็นรูปบ้าน	✓	✓	✓		✓	✓		✓
สัตว์เลี้ยง									
แผนที่ 6 วาดภาพสัตว์เลี้ยง	วาดภาพพระบายสี สัตว์เลี้ยง	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓
แผนที่ 7 การปั้นดินน้ำมัน	ปั้นดินน้ำมันเป็นรูปสัตว์เลี้ยง	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓

หน่วย	กิจกรรม	ทักษะการอ่าน				ทักษะการเขียน			
		อ่านตัวอักษรหรือสัญลักษณ์	อ่านคำหรือข้อความที่เห็นบ่อย	อ่านจากการคาดคะเน	อ่านจากความสัมพันธ์ของเสียง	วาดแทนเขียน	เขียนคัดลอกคำ	เขียนโดยสร้างตัวสะกดขึ้นเอง	เขียนคิดสะกดคำ
แผนที่ 8 การฉีก ตัด ปะ กระดาษ	การฉีก ตัด ปะ กระดาษ เป็นรูป สัตว์เลี้ยง		✓	✓	✓	✓		✓	
แผนที่ 9 พิมพ์ภาพ จากวัสดุ	พิมพ์ภาพจากวัสดุ		✓	✓	✓	✓		✓	
แผนที่ 10 การต่อจุด เป็นรูปสัตว์ ฝึก สด สะอาด	การต่อจุดสัตว์เลี้ยง ในบ้าน	✓	✓	✓		✓	✓		✓
แผนที่ 11 วาดภาพ เกี่ยวกับผัก	วาดภาพระบายสีผัก ผลไม้	✓		✓		✓		✓	
แผนที่ 12 การปั้นดิน น้ำมัน	ปั้นดินน้ำมันเป็น รูปผักผลไม้	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓
แผนที่ 13 การฉีก ตัด ปะ กระดาษ	การฉีก ตัด ปะ กระดาษ ผักผลไม้	✓	✓	✓		✓	✓		✓
แผนที่ 14 พิมพ์ภาพ จากวัสดุ	พิมพ์ภาพจากวัสดุ		✓	✓	✓	✓		✓	
แผนที่ 15 การ ลากเส้นต่อจุดเป็นรูป ผัก	การต่อจุดเป็นรูปผัก ผลไม้	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓

หน่วย	กิจกรรม	ทักษะการอ่าน				ทักษะการเขียน			
		อ่านตัวอักษรหรือสัญลักษณ์	อ่านคำหรือข้อความที่เห็นบ่อย	อ่านจากการคาดคะเน	อ่านจากความสัมพันธ์ของเสียง	วาดแทนเขียน	เขียนคัดลอกคำ	เขียนโดยสร้างตัวสะกดขึ้นเอง	เขียนคิดสะกดคำ
หน่วยผลไม้									
แผนที่ 16 วาดภาพเกี่ยวกับผลไม้ชนิดต่าง ๆ	วาดภาพพระบายสี	✓		✓		✓		✓	
แผนที่ 17 การปั้นดินน้ำมัน	ปั้นดินน้ำมันเป็นรูปผลไม้	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓
แผนที่ 18 การฉีก ตัด ปะ กระดาษ	การฉีก ตัด ปะ กระดาษ	✓	✓	✓		✓	✓		✓
แผนที่ 19 พิมพ์ภาพจากวัสดุ	พิมพ์ภาพจากวัสดุ		✓	✓	✓	✓		✓	
แผนที่ 20 การลากเส้นต่อจุดเป็นรูปผลไม้ต่าง ๆ	การต่อจุดเป็นรูปผลไม้	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓

การประเมินผลพัฒนาการเด็กปฐมวัย

การประเมินผลเด็กปฐมวัย กระทรวงศึกษาธิการ (2546 : 84) หมายถึง กระบวนการสังเกตพฤติกรรมของเด็กในขณะที่ทำกิจกรรม แล้วจดบันทึกลงในเครื่องมือที่ผู้สอนสร้างขึ้นหรือกำหนดต่อเนือง เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมที่แสดงออกในแต่ละครั้ง เป็นข้อมูลในการพัฒนากิจกรรมให้เด็กได้รับการพัฒนาเต็มศักยภาพ

การประเมินผลเด็กปฐมวัยเป็นการประเมินพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาของเด็กปฐมวัย เป็นกระบวนการต่อเนื่องและเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมปกติที่จัดให้เด็กแต่ละวัน เพื่อนำข้อมูลการประเมินมาพิจารณาปรับปรุง การวางแผนการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้แต่ละคนได้รับการพัฒนาตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

หลักการประเมินพัฒนาการของเด็กปฐมวัย หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย กระทรวงศึกษาธิการ (2546 : 43) ได้กล่าวถึง หลักการประเมินพัฒนาการของเด็กปฐมวัย ดังนี้

1. การประเมินพัฒนาการของเด็กครบทุกด้านและนำผลมาพัฒนาเด็ก
2. ประเมินเป็นรายบุคคลสม่ำเสมอต่อเนื่องตลอดปี
3. สภาพการประเมินควรมีลักษณะเช่นเดียวกับการปฏิบัติกิจกรรมประจำวัน
4. ประเมินอย่างเป็นระบบ มีการวางแผน เลือกใช้เครื่องมือและจดบันทึกไว้เป็น

หลักฐาน

5. ประเมินตามสภาพจริงด้วยวิธีการหลากหลายกับเด็ก รวมทั้งใช้แหล่งข้อมูลหลายด้าน มิใช่ขึ้นอยู่กับคะแนนสอบจากแบบทดสอบเทคนิควิธีการประเมินพัฒนาการเด็ก

นันทิยา น้อยจันทร์ (2548 : 165-195) กล่าวถึงการประเมินผลพัฒนาการเด็กปฐมวัยว่า ควรใช้วิธีการที่หลากหลาย เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ที่สุด วิธีการที่เหมาะสมและนิยมใช้ในการประเมินผลพัฒนาการ เด็กปฐมวัยมีด้วยกันหลายวิธีดังต่อไปนี้

1. การสังเกตและการบันทึก การสังเกต เป็นวิธีที่ครูใช้ในการศึกษาพัฒนาการเด็กสามารถทำได้ทั้งแบบเป็นระบบหรือแบบเป็นทางการ ได้แก่ การสังเกตอย่างมีจุดมุ่งหมายที่แน่นอนตามแผนที่วางไว้ และการสังเกตแบบไม่เป็นทางการ โดยทำการสังเกตขณะที่เด็กทำกิจกรรมประจำวันและเกิดพฤติกรรมที่ไม่คาดคิดว่าจะเกิดขึ้นและครูจดบันทึกไว้
2. การสนทนา วิธีการประเมินผลนี้ใช้ได้ตั้งแต่เริ่มสอน กำลังสอนและหลังจากสอนใช้ได้ทั้งเป็นกลุ่มหรือรายบุคคล เพื่อประเมินความสามารถ ในการแสดงความคิดเห็นและพัฒนาการทางด้านการใช้ภาษาของเด็ก แล้วครูทำการบันทึกผลการสนทนาไว้

3. การตรวจผลงาน วิธีนี้ได้จากการนำผลงานของเด็ก เช่น สมุดทำงาน ภาพเขียน สิ่งประดิษฐ์ ฯลฯ มาตรวจ โดยจัดเป็นกลุ่มตามอันดับคุณภาพควรมี 3-5 อันดับ คือ ดี ปานกลาง อ่อน หรือ ดีมาก ดี ปานกลาง อ่อน อ่อนมาก การรวบรวมผลงานที่แสดงออกถึงความก้าวหน้า แต่ละด้านของเด็กเป็นรายบุคคล โดยเก็บรวบรวมไว้ในแฟ้มผลงาน (Portfolio) ซึ่งเป็นวิธี รวบรวมและจัดระบบข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับตัวเด็ก โดยใช้เครื่องมือต่าง ๆ รวบรวมเอาไว้อย่าง มีจุดหมายที่ชัดเจนแสดงการเปลี่ยนแปลงของพัฒนาการแต่ละด้าน นอกจากนี้ยังรวมเครื่องมือ อื่น ๆ เช่น แบบสอบถามผู้ปกครอง แบบสังเกตพฤติกรรม แบบบันทึกสุขภาพอนามัย ฯลฯ

4. การใช้ข้อสอบปากเปล่า วิธีการประเมินผลพัฒนาการเด็กปฐมวัยโดยใช้ข้อสอบ ปากเปล่านี้นี้เหมาะกับเด็กอนุบาลซึ่งอ่านและเขียนหนังสือไม่ได้ เช่น ครูสั่งให้ใช้กรรไกรตัด กระดาษตามแนวที่กำหนดไว้ การประเมินผล โดยครูดูจากผลงานของเด็กแล้วจะทราบว่าควร จะต้องจัดประสบการณ์เสริมอีกหรือไม่ เด็กมีความพร้อมในการบังคับกล้ามเนื้อดีเพียงใด

5. การทดสอบ เป็นวิธีการประเมินผลชนิดหนึ่งที่ทำให้ครูมองเห็นความ เปลี่ยนแปลงและความก้าวหน้าของเด็กได้ชัดเจนเพราะจะมีคำตอบที่แสดงถึงความสามารถซึ่ง เป็นผลจากการเรียนรู้และประสบการณ์ของเด็กและมีการตรวจคำตอบออกมาเป็นคะแนน ซึ่ง สะดวกในการรายงานผลต่อผู้ปกครองและสะดวกในการแปลผลสัมฤทธิ์ของเด็กให้ตรงกัน นอกจากนี้ยังเป็นวิธีการประเมินที่ไม่ต้องใช้เวลามาก เพราะครูต้องกำหนดสถานการณ์เพื่อให้ เด็กตอบสนองในลักษณะเดียวกัน เช่น ใช้คำตอบเดียวกัน แก้ปัญหาลักษณะเดียวกัน พร้อมกัน ทั้งกลุ่ม โดยการใช้แบบทดสอบเพื่อประเมินความพร้อมควรเริ่มใช้ในระดัอนุบาล 2 เพราะ การใช้แบบทดสอบมีลักษณะการดำเนินการสอบที่เป็นแบบแผนอยู่มาก เช่น ต้องมีการจับเวลา ดังนั้นถ้าช่วงความสนใจเด็กสั้นย่อมมีปัญหาในการดำเนินการ เด็กควรจับดินสอดหรือแท่งสีได้ แล้วอย่างทะมัดทะแมง ประการสุดท้ายในการดำเนินการสอบครูต้องเป็นผู้อ่านคำถามหรือ คำสั่งให้เด็กฟัง ฉะนั้น เด็กควรมีทักษะในการใช้ภาษาเพื่อพูดคุยได้ตอบได้อย่างดี

สรุปได้ว่า การประเมินกิจกรรมที่สอดแทรกอยู่ในการเรียนการสอนทุกชั้นตอนเริ่ม ตั้งแต่การประเมินสภาพของผู้เรียนก่อนลงมือเรียน ประเมินพฤติกรรมขณะเรียน และ ประเมินผลการเรียนทั้งด้านความสามารถในการทำและความรู้สึกที่ได้จากการทำกิจกรรม มาแล้ว ดังนั้นการประเมินจึงเป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยให้การเรียนบรรลุเป้าหมาย โดยชี้ให้เห็น ว่าจะสอนเด็กเน้นย้ำจุดใด ได้ผลอย่างไร จะเพิ่มพูนปรับปรุงให้ดีขึ้นได้อีกในด้านใด ประโยชน์ ของการประเมินจึงขึ้นอยู่กับที่เมื่อประเมินแล้วจะนำผลไปใช้พัฒนาเด็กอย่างไรต่อไป

1. การวัดและประเมินผลงานศิลปะเด็กปฐมวัย

ในช่วงชีวิตเด็กปฐมวัย เด็กแต่ละคนจะเติบโตและมีลักษณะพัฒนาการแตกต่างกันไปตามวัยและวุฒิภาวะ พัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา จะมีความสัมพันธ์และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และเป็นไปตามลำดับขั้นตอน การวัดและประเมินผลงานศิลปะเด็กปฐมวัยจะไม่วัดและประเมินผลความรู้ ความจำ ความเข้าใจ จากเนื้อหาสาระในหน่วยการเรียนรู้ แต่จะวัดและประเมินพัฒนาการความพร้อมในการเรียนเป็นหลัก โดยประเมินทั้งขบวนการและผลงาน วิธีการที่ใช้วัดและประเมินผลงานทางศิลปะเด็ก (กระทรวงศึกษาธิการ. 2529 : 4-6) มีดังนี้

1. การสังเกต
2. การสนทนาซักถาม
3. การตรวจผลงาน
4. การใช้แบบสอบถาม
5. การทดสอบปากเปล่า

อย่างไรก็ตาม การใช้แบบทดสอบและทดสอบปากเปล่าไม่นิยมใช้ในการวัดและประเมินผลงานศิลปะเด็กปฐมวัย แต่จะมีอยู่ 3 วิธีการ ที่นิยมใช้ คือ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2525 : 49)

1. การสังเกต คือ การแสวงหาข้อเท็จจริงที่ต้องการทราบ ด้วยการเฝ้ามองจากสถานการณ์จริงติดต่อกันเป็นเวลานาน เช่น สังเกตจากการทำงานทั้งเป็นหมู่คณะ และรายบุคคล ทั้งนี้เพื่อทราบความเปลี่ยนแปลงพัฒนาการด้านต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในตัวเด็ก จะได้ทราบเข้าใจสาเหตุและแก้ไขปัญหานั้นได้ การสังเกตดีกว่ามีความพร้อมทางศิลปะหรือไม่ อาจสังเกตจากความสามารถในเรื่องการแสดงออกเกี่ยวกับงานศิลปะ ดังนี้

- 1.1 ความสนใจต่อธรรมชาติโดยทั่วไป
- 1.2 การแสดงออกทางความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
- 1.3 การแสดงออกตามความถนัดและความสามารถ
- 1.4 ผลงาน
- 1.5 พัฒนาการด้านผลงาน

2. การสนทนาและซักถาม จะใช้ได้ตั้งแต่เริ่มต้นสอน กำลังสอนและหลังจากสอนแล้ว ใช้ ซักถามเรื่องราวและประสบการณ์จากผลงาน ในการวัดนิยมจัดเป็นอันดับ ดีมาก ดี พอใช้ และต้องปรับปรุงแก้ไขหรือส่งเสริม

3. การตรวจผลงาน วิธีนี้ได้จากการนำผลงานของเด็กมาตรวจ โดยจัดเป็นกลุ่มตามอันดับคุณภาพของงาน ซึ่งอันดับคุณภาพของงาน ควรมี 3-5 อันดับ คือ ดี ปานกลาง อ่อน หรือ ดีมาก ดี ปานกลาง อ่อน อ่อนมาก ซึ่งการจัดอันดับคุณภาพก็เพื่อที่จะได้ดูความก้าวหน้าด้านพัฒนาการของเด็ก ในการประเมินผลงานศิลปะเด็ก จะเลือกใช้วิธีการประเมินผลแบบใดขึ้นอยู่กับองค์ประกอบของความพร้อมและจุดประสงค์ที่จะวัดและประเมินผลแต่ละครั้ง การประเมินผลงานควรเป็นเรื่องให้เด็กพัฒนาต่อไปมากกว่าทำให้เด็กท้อแท้เบื่อหน่ายซึ่งผู้ทำการประเมินต้องเข้าใจเด็ก เข้าใจจิตวิทยาพัฒนาการเด็ก (ประกฤษธร นิยมธรรม. 2523 : 50)

จากที่กล่าวมา สรุปได้ว่าการประเมินกิจกรรมศิลปะของเด็กปฐมวัยจะประเมินจากสภาพจริง โดยการสังเกต การสนทนาซักถาม การตรวจผลงาน การสอบถามและใช้แบบทดสอบ ซึ่งผู้วิจัยจะใช้แบบทดสอบที่จัดทำขึ้นประเมินก่อนเรียนและหลังเรียน ประเมินระหว่างเรียน โดยใช้สภาพจริงจากการทำกิจกรรม

ดัชนีประสิทธิผล

1. ความหมายของดัชนีประสิทธิผล

ตัวเลขที่แสดงถึงความก้าวหน้าของผู้เรียน โดยการเทียบคะแนนที่เพิ่มขึ้นจากคะแนนการทดสอบก่อนเรียนกับคะแนนที่ได้ทดสอบหลังเรียน และคะแนนเต็มหรือคะแนนสูงสุดกับคะแนนที่ได้จากการทดสอบก่อนเรียนเมื่อมีการประเมินสื่อการสอนที่ผลิตขึ้นมาเรามากจะพูดถึงประสิทธิผลทางการสอนและการวัดประเมินผลทางสื่อ นั้น ตามปกติแล้วจะเป็นการประเมินความแตกต่างของค่าคะแนนใน 2 ลักษณะ คือ ความแตกต่างของคะแนนการทดสอบก่อนเรียนและคะแนนทดสอบหลังเรียนหรือเป็นการทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมนั้นหมายถึง การหาค่าดัชนีประสิทธิผล (Effectiveness Index)

เผชิญ กิจระการ (2546 : 1-6) ได้กล่าวถึง ดัชนีประสิทธิผล (Effectiveness Index) ไว้ว่า เมื่อมีการประเมินสื่อการสอนที่ผลิตขึ้น มักจะดูประสิทธิผลทางการสอนและการวัดประเมินผลทางสื่อ นั้นใน 2 ลักษณะ คือ ความแตกต่าง ของคะแนนการทดสอบก่อนเรียนและคะแนนการทดสอบหลังเรียน หรือเป็นการทดสอบความแตกต่างเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม ซึ่งการเปรียบเทียบเพียง 2 ลักษณะ ก็อาจยังไม่เพียงพอ ฮอปแลนด์ (Hovland. 1994 : unpagged ; อ้างอิงมาจาก เผชิญ กิจระการ. 2546 : 2) ได้เสนอดัชนีประสิทธิผล (Effectiveness Index) ซึ่งคำนวณได้จากความแตกต่างของการทดสอบ

ก่อนการทดลองและการทดสอบหลังการทดลองด้วยคะแนนสูงสุดที่สามารถทำเพิ่มขึ้นได้ โดยค่าความสัมพัทธ์ของการทดลองจะสามารถกระทำได้อย่างถูกต้องแน่นอนจะต้องคำนึงถึงความแตกต่างของคะแนนพื้นฐานและคะแนนที่สามารถทำได้สูงสุด เวกบ์ ได้เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนโดยใช้วิธีการเพิ่มเติมจากดัชนีประสิทธิผลของฮอปแลนด์ โดยให้ความสำคัญค่าเฉลี่ยร้อยละของคะแนนซึ่งเรียกว่า วิธีการ Conventional (เผชิญ กิจระการ. 2546 : 3 ; อ้างอิงมาจาก Webb. 1963 : unpagged) โดยดัชนีประสิทธิผลมีรูปแบบในการหา ดังนี้ (เผชิญ กิจระการ. 2546 : 2 ; อ้างอิงมาจาก Hovland. 1994 : unpagged)

$$\text{ดัชนีประสิทธิผล} = \frac{\text{ผลรวมของคะแนนทดสอบหลังเรียน} - \text{ผลรวมของคะแนนทดสอบก่อนเรียน}}{(\text{จำนวนนักเรียน} \times \text{คะแนนเต็มหลังเรียน}) - \text{ผลรวมของคะแนนก่อนทดสอบก่อนเรียน}}$$

ค่าของดัชนีประสิทธิผลที่คิดเป็นร้อยละ 59.45 คือคิดเทียบจาก 100 คะแนนแทนคิดเทียบ 1.00 และไม่ได้แปลว่ามีความรู้เพิ่มขึ้น 59.45 คะแนน จาก 100 คะแนน แม้จะแปลว่ามีความก้าวหน้าในการเรียนร้อยละ 59.45 คะแนน ก็ไม่มีความหมายใด ๆ เพราะเรื่องคะแนนอยู่ในมาตราอันตรภาค (Interval Scale) ซึ่งไม่มีศูนย์แท้ (Absolute Zero) มีแต่ศูนย์สมมติ (Arbitrary Zero) ดังนั้น การคิดหาค่าประสิทธิผลในรูปของร้อยละ จึงไม่มีความหมายแตกต่างไปจากเขียนให้อยู่ในรูปทศนิยม

บุญชม ศรีสะอาด (2546 : 157-159) กล่าวถึงการวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของสื่อวิธีสอนหรือนวัตกรรมของสื่อไว้ว่า เพื่อที่จะทราบสื่อการเรียนการสอน วิธีสอน หรือนวัตกรรมที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมามีประสิทธิภาพ (Effectiveness) เพียงใด ก็จะนำสื่อที่พัฒนาขึ้นนั้นไปทดลองใช้กับผู้เรียนที่อยู่ในระดับที่เหมาะสมกับที่ได้ออกมาแล้วนำผลการทดลองมาวิเคราะห์หาประสิทธิภาพ หมายถึงความสามารถในการให้ผลอย่างชัดเจน แน่นนอน ซึ่งนิยมวิเคราะห์และแปรผล

เผชิญ กิจระการ (2544 : 1-6) ให้ความหมายของดัชนีประสิทธิผลและแนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิผล ดังนี้

1. ความหมายของดัชนีประสิทธิผล
2. ดัชนีประสิทธิผล (Effectiveness Index) หมายถึง ค่าของตัวเลขที่แสดงถึงความก้าวหน้าในการเรียนของผู้เรียน โดยการเทียบคะแนนที่เพิ่มขึ้นจากคะแนนการทดสอบก่อนเรียนกับคะแนนที่ได้จากการทดสอบหลังเรียนและคะแนนเต็มหรือคะแนนสูงสุดกับคะแนนที่ได้จากการทดสอบก่อนเรียน

สรุปได้ว่า การศึกษาดัชนีประสิทธิผลจะทำให้เราทราบได้ว่าสื่อการเรียนการสอน วิธีสอน หรือนวัตกรรมที่สร้างขึ้นนั้นมีประสิทธิภาพเพียงใด โดยการนำสื่อที่สร้างขึ้นไป ทดลองใช้กับผู้เรียนแล้วนำผลการทดลองมาวิเคราะห์หาประสิทธิผล โดยดัชนีประสิทธิผลจะเป็นตัวบ่งชี้ถึงขอบเขตและประสิทธิภาพสูงสุดของสื่อ

2. แนวคิดในการหาประสิทธิผลของสื่อการเรียนการสอน

การหาประสิทธิผลของสื่อการเรียนการสอนเมื่อมีการประเมินสื่อการสอนที่ผลิต ขึ้นมา เรามักคิดถึงประสิทธิผลทางการสอนและการวัดประเมินสื่อ นั้น ตามปกติแล้วจะเป็น การประเมินความแตกต่างของค่าคะแนนใน 2 ลักษณะ คือ ความแตกต่างของคะแนนการ ทดสอบก่อนเรียนและคะแนนสอบหลังเรียนหรือเป็นการทดสอบความแตกต่างเกี่ยวกับ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม ในการปฏิบัติส่วนมากจะเน้นที่ผล ของความแตกต่างที่แท้จริงมากกว่าผลของความแตกต่างทางสถิติ แต่ในบางกรณีการ เปรียบเทียบเพียง 2 ลักษณะก็อาจจะยังไม่เพียงพอ

ดัชนีประสิทธิผลจะมีค่าอยู่ระหว่าง - 1.00 ถึง 1.00 หากค่าทดสอบก่อนเรียนเป็น 0 และการทดสอบหลังเรียนปรากฏว่านักเรียนไม่มีการเปลี่ยนแปลง คือ ได้คะแนนเท่าเดิม แต่ถ้า คะแนนทดสอบก่อนเรียนเท่ากับ 0 และคะแนนทดสอบหลังเรียนนักเรียนได้สูงสุดคือเต็ม 100 ค่าดัชนีประสิทธิผลจะมีค่าเท่ากับ 1.00 และในทางตรงกันข้าม ถ้าคะแนนทดสอบหลังเรียน น้อยกว่าคะแนนทดสอบก่อนเรียน ค่าที่ได้ออกมาจะมีค่าเป็นลบ การเรียนเพื่อรอบรู้เด็กแต่ละ คนต้องเรียนให้ถึงเกณฑ์ที่กำหนดไว้ดัชนีประสิทธิผลสามารถนำมาตัดแปลง เพื่ออ้างอิงเกณฑ์ ด้วยค่าของเกณฑ์สูงสุดที่สามารถเป็นไปได้ซึ่งในกรณีประสิทธิผล อาจมีค่าได้ถึง 1.00

บริบทโรงเรียนบ้านคูเมือง

1. ข้อมูลทั่วไป

โรงเรียนบ้านคูเมือง เป็นโรงเรียนขนาดกลาง ตั้งอยู่ หมู่ที่ 9 บ้านศรีคูเมือง ตำบลคู เมือง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เปิดสอนตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาล 1 ถึง ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีนักเรียนทั้งหมด จำนวน 146 คน ครูจำนวน 21 คน ผู้บริหาร 1 คน คณาจารย์

ตารางที่ 2 จำนวนนักเรียนโรงเรียนบ้านคูเมือง ประจำปีการศึกษา 2556

ชั้น	ชาย	หญิง	รวม
อนุบาล 1	6	7	13
อนุบาล 2	6	3	9
ประถมศึกษาปีที่ 1	5	6	11
ประถมศึกษาปีที่ 2	6	8	14
ประถมศึกษาปีที่ 3	7	1	8
ประถมศึกษาปีที่ 4	1	8	9
ประถมศึกษาปีที่ 5	9	8	17
ประถมศึกษาปีที่ 6	6	6	12
มัธยมศึกษาปีที่ 1	9	14	23
มัธยมศึกษาปีที่ 2	5	6	11
มัธยมศึกษาปีที่ 3	7	11	18
รวม	68	78	146

ที่มา : สถิติการมาเรียนของนักเรียนโรงเรียนบ้านคูเมือง. (2556)

2. สภาพชุมชน

สภาพชุมชนโดยรวมเป็นชุมชนที่กำลังพัฒนา เป็นสังคมชนบท มีหมู่บ้านในเขตบริการจำนวน 3 หมู่บ้าน คือ บ้านโนนคูเมือง หมู่ 3 บ้านคูเมือง หมู่ 1 และบ้านศรีคูเมือง หมู่ 9 มีประชากรทั้งสิ้น คน ผู้ปกครองนักเรียนประกอบอาชีพทำนาและไปรับจ้างต่างจังหวัด นักเรียนส่วนใหญ่อาศัยอยู่กับปู่ ย่า ตา ยายหรือญาติพี่น้องเป็นหมู่บ้านที่มีความสามัคคี ผู้ปกครองให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียนเป็นอย่างดี

3. สถานที่สำคัญ/แหล่งเรียนรู้

สถานที่สำคัญ/แหล่งเรียนรู้ โบราณสถานและโบราณวัตถุ เช่น โรงเรียนบ้านคูเมือง คอนปู้ตา วัดบ้านคูเมือง ดงสามหนอง ฯลฯ นอกจากนี้ยังมีปราชญ์ชาวบ้านที่มีความรู้ด้านต่าง ๆ เช่น ด้านการทำนา ด้านต้มเกลือสินเธาว์ ช่างทำขนม ช่างเย็บผ้า ช่างเย็บกระเป๋า งานใบตอง หมอเป่า หมอสูตร ฯลฯ

จากสภาพสังคมหมู่บ้านในเขตบริการของโรงเรียนบ้านคูเมืองทั้งสามหมู่บ้าน นับว่าเป็นชุมชนที่กำลังพัฒนา ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีอาชีพทำนาและไปรับจ้างต่างจังหวัด นักเรียนส่วนใหญ่อาศัยอยู่กับปู่ ย่า ตา ยายหรือญาติพี่น้องทำให้ไม่มีเวลาได้ดูแล อบรมสั่งสอน นักเรียน ทำให้เกิดปัญหาในด้านต่าง ๆ ตามมา โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาในด้านการเรียนของ นักเรียนซึ่งเป็นอุปสรรคสำคัญในการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอน ในรายวิชาต่าง ๆ โดยเฉพาะวิชาภาษาอังกฤษ ซึ่งเป็นวิชาที่จะต้องได้รับการฝึกทักษะทั้งสี่ด้าน คือ ฟัง พูด อ่าน และเขียนเพื่อใช้ในการสื่อสารให้เกิดประสิทธิภาพ ซึ่งมีความจำเป็นอย่างยิ่งในปัจจุบันและอนาคต

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยในประเทศ

เพิ่มศรี ชูวิเชียร (2549 : 71-73) ศึกษาพัฒนาการด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยโดยใช้ศิลปะการวาดภาพต่อเติมจากภาพพิมพ์ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชายหญิงอายุระหว่าง 4-5 ปี ชั้นอนุบาลปีที่ 1 โรงเรียนเบญจมบพิตร เขตดุสิต สังกัดกรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2546 ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย จำนวน 15 คน ใช้เวลาในการทดลอง 8 สัปดาห์ ๆ ละ 3 วัน ๆ ละ 50 นาที รวมทั้งสิ้น 24 ครั้ง ผลการศึกษาพบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะการวาดภาพต่อเติมจากภาพพิมพ์ในแต่ละช่วงสัปดาห์สูงขึ้น เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะการวาดภาพต่อเติมจากภาพพิมพ์ มีพัฒนาการด้านการเขียนก่อนการจัดกิจกรรมและระหว่างการจัดกิจกรรมศิลปะการวาดภาพต่อเติมจากภาพพิมพ์ในแต่ละช่วงสัปดาห์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

พรพรรณ ร้าไพรุจิงค์ (2550 : 61-63) ศึกษาทักษะการเขียนของเด็กปฐมวัยที่ทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์การวาดภาพประกอบการพิมพ์ภาพ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2549 โรงเรียนเทศบาล 4 (วัดมัทธนิมภูมิ) สังกัดสำนักงานการศึกษาเทศบาลนครตรัง จังหวัดตรัง จำนวน 20 ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจงจำนวน 1 ห้องเรียนผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการทดสอบด้วยตนเอง โยทำการทดลองสัปดาห์ละ 5 วัน ๆ ละ 20 นาที รวมระยะเวลาในการทดลอง 8 สัปดาห์ เครื่องมือที่ใช้คือแผนการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์การวาดภาพประกอบการพิมพ์ภาพและทดสอบวัดทักษะการเขียนของเด็กปฐมวัย ผลการวิจัยพบว่าทักษะการเขียนของเด็กปฐมวัยหลังการทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์การวาดภาพประกอบการพิมพ์ภาพสูงกว่าก่อนทำ กิจกรรมสร้างสรรค์การวาด

ภาพประกอบการพิมพ์ภาพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และพบว่าเด็กปฐมวัยส่วนใหญ่มีทักษะการเขียนทั้ง โดยรวมและรายด้านเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 95.00 ของนักเรียนทั้งหมด

ธนพร ศรีมาทา (2550 : 109) การศึกษาผลของการจัดทำกิจกรรมการวาดและ กิจกรรมการปั้นที่มีต่อความสามารถในการเขียนของเด็กปฐมวัย ประชากรในการวิจัยเด็กปฐมวัยโรงเรียนบริบูรณ์รังสิต อำเภอรวัชบุรี จังหวัดปทุมธานี จำนวนทั้งหมด 60 คนจำนวน 3 ห้องเรียน อายุระหว่าง 3-4 ปี กำลังศึกษาในระดับชั้นอนุบาลปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2549 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แผนการจัดประสบการณ์กิจกรรมการวาด 12 แผน แผนการจัดประสบการณ์กิจกรรมการปั้น 12 แผน และแบบทดสอบวัดผลความสามารถในการเขียนของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมาวิเคราะห์เปรียบเทียบผลความสามารถในการเขียน โดยใช้ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า ค่าร้อยละคะแนนที่ได้ก่อนและ หลังทำกิจกรรมการวาดมีผลของคะแนนความสามารถด้านการเขียนต่างเท่ากับ 32.47 คะแนนที่ได้ก่อนและหลังทำกิจกรรมการปั้นมีผลต่างของคะแนนความสามารถด้านการเขียนเท่ากับร้อยละ 20.66 และกลุ่มควบคุมก่อนเรียนและหลังเรียน มีผลต่างของคะแนนความสามารถด้านการเขียนเท่ากับร้อยละ 15.72 จากการพิจารณาผลต่างของคะแนนความสามารถในการเขียนทั้ง 3 กลุ่ม พบว่า กิจกรรมการวาดภาพมีผลต่างของคะแนนความสามารถด้านการเขียนสูงที่สุด มีค่าเท่ากับร้อยละ 32.47 รองลงมาได้แก่ ผลต่างของความสามารถในการเขียนกลุ่มกิจกรรมการปั้น มีค่าเท่ากับร้อยละ 20.66 ส่วนกลุ่มควบคุมผลต่างของคะแนนความสามารถในการเขียนน้อยที่สุดมีค่าเท่ากับร้อยละ 15.72 แสดงให้เห็นว่ากิจกรรมการวาดมีผลต่อความสามารถในด้านการเขียนสูงที่สุด

ภัสลารณ์ มูลโพธิ์ (2551 : 85-86) ศึกษาผลการจัดกิจกรรมวาดภาพอิสระที่มีต่อความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัย กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2551 โรงเรียนวัดเลียบราษฎร์บำรุง เขตบางซื่อ สังกัดกรุงเทพมหานครที่เลือกแบบเจาะจงเฉพาะนักเรียนที่มีคะแนนในการทดสอบการเขียนต่ำ จำนวน 15 คน ใช้เวลาในการทดลอง 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 วัน วันละ 60 นาที รวม 24 วัน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ การจัดกิจกรรมวาดภาพอิสระและกฎเกณฑ์การให้คะแนน (Scoring Rubric) ความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่น .82 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการคำนวณหา ค่าเฉลี่ย ค่ามัธยฐาน ค่าฐานนิยม เปรียบเทียบและทดสอบความแตกต่างของคะแนน โดยใช้ Friedman Test (Wilcoxon Signed Ranks Test) ผลการศึกษาพบว่าสัปดาห์ที่ 8

ความสามารถเขียนในรูปของตัวอักษรและภาพวาดอยู่ในขั้นที่สูงขึ้นที่ 5 และสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยในแต่ละชั้นมีการเปลี่ยนแปลงสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

บุปผา เรื่องศิลป์ (2553 : 48-49) ศึกษาผลของการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ที่มีต่อทักษะการเขียนของเด็กปฐมวัย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เด็กปฐมวัยชายและหญิงอายุ 5-6 ปี ระดับชั้นอนุบาลปีที่ 3/5 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 โรงเรียนปรีดิรังสรรค์ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรีสุ่มอย่างง่าย จำนวน 20 คน เครื่องมือที่ใช้วิจัย คือ แผนการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์จำนวน 25 แผนและแบบประเมินทักษะการเขียนซึ่งเป็นแบบประเมินปฏิบัติที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีทั้งหมด 20 ข้อ ผลศึกษาพบว่า 1. เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ก่อนและหลังการทดลองมีทักษะด้านการเขียน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีทักษะด้านการเขียนสูงกว่าก่อนการทดลอง 2. ทักษะการเขียนของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน คือ ด้านการวาดแทน เขียน การคัดลอกคำ การเขียน โดยสร้างตัวละครขึ้นเองและการเขียนคิดสะกิดคำมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยเด็กปฐมวัยมีทักษะด้านการเขียนทุกด้านหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง

สุภัสสรา จตุโชคอุดม (2553 : 115-116) ศึกษาความสามารถทางภาษาด้านการอ่านและการเขียนของเด็กปฐมวัยที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับหูตึงจากการใช้รูปแบบการเรียนการสอนฮาร์ตส์ (HEARTS Instructional Model) ร่วมกับการทำหนังสือขนาดใหญ่ (Big Book) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองเป็นเด็กปฐมวัยที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับหูตึง มีระดับการได้ยิน 26-89 เดซิเบลซึ่งได้รับการตรวจวัดการได้ยินจากนักโสตสัมผัสวิทยาที่มีใบรับรองความพิการ สามารถอ่านออกเสียงเป็นบางคำและอ่านริมฝีปากของครูได้ มีระดับสติปัญญาปกติและไม่มีภาวะพิการอื่นๆ แทรกซ้อน กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นอนุบาลปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 โรงเรียนกาญจนาภิเษกสมโภช ในพระราชูปถัมภ์ของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จำนวน 5 คน ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) พร้อมทั้งทำการประเมินความสามารถทางภาษาของกลุ่มตัวอย่างเป็นรายบุคคล ใช้เวลา 4 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 4 วัน วันละ 60 นาที รวมทั้งสิ้น 16 ครั้ง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ หนังสือนิทานที่มีคำศัพท์พื้นฐานระดับชั้นอนุบาล แบบประเมินความสามารถทางภาษาด้านการอ่านและแบบประเมินความสามารถด้านการเขียน ผลการศึกษาพบว่า 1. ความสามารถด้านการอ่านของเด็กปฐมวัยที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับหูตึงหลังการสอนจากการใช้รูปแบบการเรียนการสอนฮาร์ตส์ร่วมกับการ

ทำหนังสือขนาดใหญ่ อยู่ในระดับดีมาก 2. ความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับหูตึงหลังการสอนจากการใช้รูปแบบการสอนฮาร์ทส์ร่วมกับการทำหนังสือขนาดใหญ่ อยู่ในระดับดีมาก

นิตาพร อาจประจัญ (2553 : 58-60) ศึกษาทักษะทางการอ่านของเด็กปฐมวัยที่เล่นเกมการศึกษาเน้นภาษา กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย เป็นเด็กปฐมวัยชายและหญิง อายุ 3-4 ปี จำนวน 20 คน กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นอนุบาลปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 โรงเรียนเศรษฐบุตรอุปถัมภ์ กรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน โดยทำการทดลองสัปดาห์ละ 5 วัน วันละ 30 นาที รวมเวลาในการทดลอง 87 สัปดาห์ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ เกมการศึกษาเน้นภาษา 40 เกม และแบบทดสอบการวัดความสามารถทักษะการอ่าน ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่น .89 สร้างขึ้นโดยวิจัยแบบแผน การวิจัยเป็นการวิจัยเชิงทดลองแบบ The One-Group Pretest-Posttest Design สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลใช้ t-test สำหรับ Dependent Samples ผลการศึกษาพบว่า เด็กปฐมวัยที่เล่นเกมการศึกษาเน้นภาษามีทักษะการอ่านสูงขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อุไรวรรณ มาตมุงคุณ (2554 : 57-60) การศึกษาพัฒนาการด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะจากงานกระดาษ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย นักเรียนชายและหญิง อายุระหว่าง 4-5 ปี ซึ่งศึกษาอยู่ในระดับชั้นอนุบาลปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 โรงเรียนวัดศาลาลำไร์ สำนักงานเขตจอมทอง สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 15 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่มโดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยในการสุ่มด้วยการจับสลากมา 1 ห้องเรียน และคัดเลือกนักเรียนที่มีคะแนนการเขียนอยู่ในระดับต่ำ โดยทำการทดลอง 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 วัน ๆ ละ 30 นาที รวมระยะเวลาการทดลอง 24 ครั้ง เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง คือ แผนการจัดกิจกรรมศิลปะจากงานกระดาษมีค่าความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 และกฎเกณฑ์การให้คะแนนพัฒนาการด้านการเขียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นซึ่งมีค่าความเชื่อมั่น .80 ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ t-test แบบ Dependent ผลการวิจัยพบว่า 1. พัฒนาการด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะจากงานกระดาษ มีการเปลี่ยนแปลงสูงขึ้นตลอดช่วง 8 สัปดาห์ 2. พัฒนาการด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยก่อนการจัดกิจกรรมและระหว่างจัดกิจกรรมศิลปะจากงานกระดาษในแต่ละช่วงสัปดาห์ มีพัฒนาการด้านการเขียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. การวิจัยต่างประเทศ

บ็อกซ์ (Box. 1990 ; อ้างอิงจาก อนงค์ วรพันธ์. 2546 : 18) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับผล การจัดประสบการณ์ การอ่านร่วมกันที่มีต่อความคิดรวบยอดเกี่ยวกับตัวหนังสือและหนังสือ แปลเค้าโครงเรื่องของเด็กปฐมวัย ผลการวิจัยพบว่า เด็กที่มีความคิดรวบยอดเกี่ยวกับตัวหนังสือ การอ่านเบื้องต้นและความเข้าใจใน โครงเรื่องของเด็กสูงขึ้น

เล็นเน (Leney. 1992 ; อ้างอิงจาก บำเพ็ญ การพานิชย์. 2539 : 37) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ พฤติกรรมการอ่านของเด็กเกรด 1 เป็นเวลา 1 ปี ที่เปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับการอ่านจากการมีส่วนร่วม ในการเรียนอ่านแบบธรรมชาติ (Whole Language) จำนวน 4 คน ได้บันทึกและวิเคราะห์ 4 วิธีการที่ใช้ให้เห็นถึงการอ่านออก เขียนได้ โดยการชิมชาภาษา จากพฤติกรรม การพูดคุยกับ เพื่อนและบุคคลอื่น การเล่นเกม การอ่านด้วยตนเองที่สัมพันธ์กับสื่อในห้องเรียนและการเขียนแบบ ไม่เป็นทางการในศูนย์การเรียนรู้ แล้วบันทึกความถี่จากการเข้าใจคำ ความเข้าใจความหมาย ความคล่องแคล่วในการอ่านมากกว่า 3 เดือน พบว่า เด็กมีความเจริญก้าวหน้าอย่างต่อเนื่องใน การอ่านแบบไม่เป็นทางการและจากสถานการณ์การเล่นโดยรวม

รอส (Ross. 1993 : 188 ; อ้างอิงจาก อุยารัตน์ ตั้งควิเวชกุล. 2550 : 38) ได้ทำการ วิจัยเกี่ยวกับเรื่องการสอนอ่านเป็นคำไว้ว่า การสอนวิธีอ่านเป็นคำนี้ ใช้ได้ดีทั้งเด็กพิเศษและเด็ก ปกติซึ่งดีในด้านการจำคำ เด็กจะเรียนรู้คำศัพท์ได้มากกว่าและใช้เวลาน้อยกว่าการเรียนรู้โดย ปกติ

หลุยส์ (Louise. 1993 : Abstract ; อ้างอิงใน พรพรรณ ไร่ไพจิพงษ์. 2550 : 22) ได้ศึกษานิยามการวาดและการเขียนของเด็กวัยก่อนเรียนที่แสดงบนกระดาษ วัย 3-4 ปี จำนวน 40 คน สิ่งที่เด็กแต่ละคนเขียนหรือวาดบนกระดาษที่ทำการทดลองการแสดงการวาดภาพและ การเขียน 80 ครั้ง และสังเกตวัสดุที่เด็กนำมาใช้และทำทางที่แสดงออกมาในการศึกษาครั้งนี้ พบเด็ก 40 คนมีความสามารถในการกำหนด การวาดและการเขียน แต่ไม่สามารถแยกทั้งสอง ประเภทออก จากกัน ได้หลักของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือการพัฒนาและการใช้ระบบรหัส สำหรับการวิเคราะห์การแสดงการวาดและการเขียนของเด็กเล็ก ๆ ระบบรหัสมีความสามารถเป็น เครื่องมือสำหรับการใช้และความรู้ของการวาดและการเขียนของเด็กเล็ก

ไวเฮิสต์ และคนอื่น ๆ (Whitehurst ; others. 1994 : 679-689) ได้ศึกษาการอ่าน หนังสือมีภาพในสถานเลี้ยงเด็กกลางวันและในสถานอนุเคราะห์เด็กจากครอบครัวที่มีรายได้ น้อยในนิวยอร์ก กลุ่มตัวอย่าง คือ เด็กก่อนวัยเรียน พบว่า การอ่านหนังสือให้เด็กฟังมีผลทำให้ เด็กรู้คำศัพท์มากขึ้นเป็น 2 เท่าของกลุ่มควบคุม โดยที่พ่อแม่และครูอ่านหนังสือให้เด็กฟังจะ

ได้ผลดีที่สุดจากการทดลองพวกเขาสรุปผลว่าการที่พ่อแม่และครูอ่านหนังสือให้เด็กฟังจะช่วยส่งเสริมพัฒนาการทางภาษาให้กับเด็กก่อนวัยเรียนและจากการที่พ่อแม่และครูอ่านหนังสือให้ฟังบ่อย ๆ มีผลสะท้อนทำให้เด็กเกิดความสนใจหนังสือ มีนิสัยรักการอ่านและสนใจหนังสืออื่น ๆ ด้วย

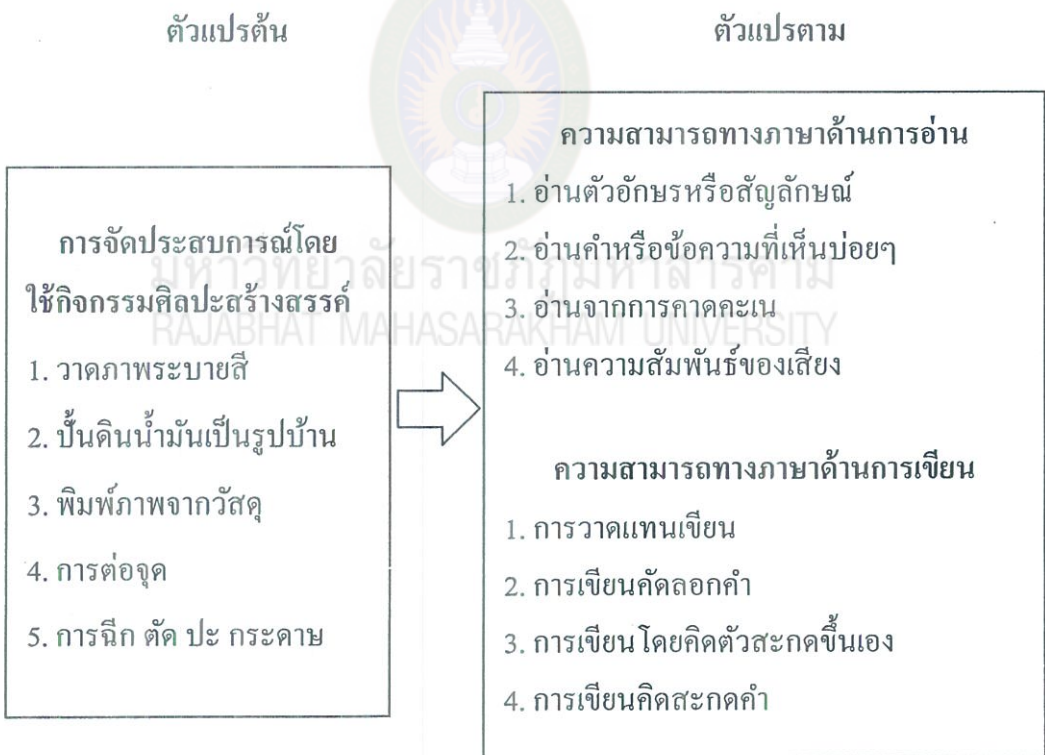
ซัม (Schum. 1995 : A) ได้ศึกษาธรรมชาติในการเขียนของเด็กปฐมวัย อายุ 4-5 ปี จำนวน 14 คน ใช้เวลาในการศึกษา 9 เดือน ขณะอยู่ที่บ้านและโรงเรียน โดยให้เด็กเขียนภาพร่วมกับครอบครัว ครูและเพื่อนร่วมชั้นซึ่งแบ่งการเขียนออกเป็น 2 แบบ คือ การเขียนอย่างเป็นทางการ เช่น การเขียนถึงครูประจำชั้น เขียนเกี่ยวกับหน้าที่ของตนและการเขียนอย่างไม่เป็นทางการ เช่น การเขียนสร้างสรรค์กับเพื่อนนอกเหนือหลักสูตรและการเขียนสิ่งที่เด็กจินตนาการ จากการศึกษพบว่า การเขียนของเด็กทั้งที่บ้านและที่โรงเรียนจะสื่อความหมายแตกต่างกัน โดยการเขียนอย่างไม่เป็นทางการ เด็กจะมีความคิดสร้างสรรค์ในการสื่อสารและสร้างผลงานไปประณีตกว่าการเขียนอย่างไม่เป็นทางการ

พีเตอร์สัน (Petersen. 1996 : 147) กล่าวว่า ครูควรเชิญชวนให้เด็กเขียนมากกว่าที่ยื่นมือเข้าไปช่วยเขียน และควรจัดอุปกรณ์การเขียนให้เด็กสามารถหยิบใช้ได้ง่าย เช่น ในศูนย์การเรียนรู้ ควรเป็นศูนย์ที่ชั้นวางหนังสือมีกระดาษหลากหลายชนิดทั้งมีเส้นและไม่มีเส้นให้เด็กได้ใช้จัดเตรียมกรรไกร ปากกา ดินสอและสีดินสอ อาจจะเตรียมของจดหมาย การ์ดบัตรเชิญที่แล้ว และพจนานุกรมวางไว้ที่ชั้นหนังสือด้วย พื้นที่ที่ใช้เขียนควรเป็นพื้นที่ที่เหมาะสมกับเด็ก เด็กสามารถที่พุดคุยและทำงานได้ มิใช่โต๊ะเก้าอี้สำหรับนั่งเขียนเหมาะสมและพอเพียงกับเด็กครูอาจอ่านเรื่องให้เด็กฟัง เพราะประสบการณ์ที่เด็กได้ฟัง เด็กสามารถนำมาเขียนได้

บลู๊ด (Blood. 1996 : 153) ได้ศึกษาความสามารถทางภาษาของเด็กอายุ 3-5 ปี จำนวน 67 โรงเรียน โดยการทดสอบพัฒนาการทางภาษา การรับรู้ การเขียน และมีการศึกษาระยะยาว มีผู้ปกครองของเด็กจำนวน 6 คน เข้ามามีส่วนร่วมในการเรียนของเด็ก จากการศึกษาพบว่า การเรียนรู้ทางภาษาของเด็กขึ้นอยู่กับความสนใจของเด็ก จากการศึกษาพบว่า การเรียนรู้ทางภาษาของเด็กขึ้นอยู่กับความสนใจของเด็กและเจตคติของผู้ปกครองในกระบวนการเรียนรู้เพื่อการอ่านออกเขียนได้และส่งเสริมให้เด็กเขียนชื่อตนเอง จะทำให้มีความสามารถในการเรียนรู้การสอนอ่านเขียนได้อย่างมีความหมายเพราะชื่อของเด็กจะถูกเรียกอยู่เป็นประจำและเป็นคำที่นึกภาพได้ หากเด็กสามารถเขียนชื่อตนเองได้จะเป็นแนวทางขยายความสามารถในการรับรู้คำอื่น ๆ ต่อไป

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ว่า การส่งเสริมและพัฒนาการอ่านและการเขียนให้กับเด็กปฐมวัยสามารถส่งเสริมและพัฒนาการอ่านและการเขียนได้ด้วยการจัดกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กได้อ่านและเขียนสื่อสารความคิดออกมาตามความต้องการของเด็กให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติเอง และการให้การเสริมแรงกระตุ้น โดยถามให้เด็กได้คิด ถือเป็น การส่งเสริมการอ่านการเขียนอย่างแท้จริง กิจกรรมหนึ่งที่จะส่งเสริมการอ่านและการเขียนได้ดี คือ กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เพราะเป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กได้ลงมือทำและทดลอง และสื่อความคิดให้ผู้อื่นเข้าใจและเป็นกิจกรรมที่พัฒนากล้ามเนื้อมือและตาให้ประสานสัมพันธ์กันซึ่งการที่เด็กจะสามารถเขียนได้นั้นต้องเพิ่มการประสานสัมพันธ์ระหว่างสมอง สายตาและการเคลื่อนไหวของกล้ามเนื้อ

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลองเพื่อศึกษาผลการใช้กิจกรรมศิลปะเพื่อพัฒนาความสามารถทางการอ่านและการเขียนของเด็กปฐมวัยที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนบ้านคูเมือง ตำบลคูเมือง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด โดยมีองค์ประกอบของการดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

1. กลุ่มเป้าหมาย
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การดำเนินการวิจัย
5. วิธีดำเนินการวิจัย
6. การเก็บรวบรวมข้อมูล
7. สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล

กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ เด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 โรงเรียนบ้านคูเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 จำนวน 9 คน โดยเลือกกลุ่มเป้าหมายแบบเจาะจงซึ่งเป็นห้องเรียนที่ผู้วิจัยรับผิดชอบในการสอนและพบว่าในการจัดประสบการณ์ เด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 มีคะแนนการอ่านและการเขียนอยู่ในระดับต่ำกว่าชั้นเรียนอื่น ๆ ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะใช้เป็นกลุ่มเป้าหมายในการวิจัยครั้งนี้

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี ดังนี้

1. แผนการจัดประสบการณ์เรียนรู้กิจกรรมศิลปะจำนวน 20 แผน แผนละ 1 ชั่วโมง
2. แบบประเมินพัฒนาการด้านการอ่าน
3. แบบประเมินพัฒนาการด้านการเขียน

การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ ดังนี้

1. แผนการจัดประสบการณ์ด้วยกิจกรรมศิลปะ โดยดำเนินการสร้างตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1.1 ศึกษาแนวการจัดกิจกรรมกิจกรรมศิลปะจากหลักสูตรปฐมวัย พุทธศักราช 2546 (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546 : 20-21) คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช 2546 (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546 : 58-59)

1.2 จัดทำแผนการจัดประสบการณ์กิจกรรมศิลปะ เพื่อสังเกตความสามารถทางการอ่านและการเขียน

1.3 นำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อขอคำแนะนำนำไปปรับปรุงแก้ไขปรับเนื้อหาให้เหมาะสม เพื่อตรวจสอบความเป็นไปได้ของแผนการจัดประสบการณ์ความเหมาะสมของระยะเวลาการจัดประสบการณ์

1.4 ผู้วิจัยปรับปรุงแผนการจัดประสบการณ์ตามข้อเสนอของอาจารย์ที่ปรึกษา

1.5 จัดพิมพ์แผนฉบับวิจัย 20 แผน แล้วนำไปเสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบคุณภาพความสอดคล้องของแผนการจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมศิลปะนำแผนการจัดกิจกรรมการใช้กิจกรรมศิลปะ เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ดังนี้

1.5.1 ผศ.กนกรรณ ศรีวปี ค.ม. (บริหารการศึกษา) รองคณบดีคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

1.5.2 นายขวัญชัย ขั้วนา ค.ม. (หลักสูตรและการสอน) นักวิชาการศึกษาศาखाวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

1.5.3 นางสมพิศ ไชยเสนา กศ.ม (หลักสูตรและการสอน) ครู วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ สาขาปฐมวัย โรงเรียนชุมชนบ้านคำ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2

1.5.4 นางสาวสวาสดี ลาพันธ์ ค.ม. (หลักสูตรและการสอน) ครู วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านคูเมือง

1.5.5 นางสาวพิชญภา ยมรัตน์ ค.ม. (การวิจัยและประเมินผล) ครูวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ โรงเรียนเมืองสรวงวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 27

1.6 ผู้เชี่ยวชาญประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดกิจกรรมศิลปะว่าครอบคลุมความสามารถทางการอ่านและการเขียนของเด็กปฐมวัยหรือไม่ โดยใช้แบบประเมิน

ที่มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) ตามวิธีของลิคอร์ท (Likert) ซึ่งมี 5 ระดับ คือ

5 หมายถึง เหมาะสมมากที่สุด

4 หมายถึง เหมาะสมมาก

3 หมายถึง เหมาะสมปานกลาง

2 หมายถึง เหมาะสมน้อย

1 หมายถึง เหมาะสมน้อยที่สุด

โดยกำหนดเกณฑ์ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 72-73, 103)

คะแนน 4.51 – 5.00 หมายถึง เหมาะสมมากที่สุด

คะแนน 3.51 – 4.50 หมายถึง เหมาะสมมาก

คะแนน 2.51 – 3.50 หมายถึง เหมาะสมปานกลาง

คะแนน 1.51 – 2.50 หมายถึง เหมาะสมน้อย

คะแนน 1.00 – 1.50 หมายถึง เหมาะสมน้อยที่สุด

แล้วนำคะแนนที่ได้จากการลงความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ทั้ง 5 ท่าน หาค่าเฉลี่ย

โดยยึดเกณฑ์การตัดสินระดับคะแนนเฉลี่ย 3.51 ขึ้นไป จึงจะถือว่าเป็นแผนการจัด

ประสบการณ์ที่นำไปใช้ได้ ซึ่งผลการประเมินได้ค่าเฉลี่ยมีค่าระหว่าง 4.00 – 4.80 (ภาคผนวก ง

หน้า 136 – 137) ซึ่งแผนที่ผ่านการประเมินแสดงดังตารางที่ 3 ดังนี้

ตารางที่ 3 แสดงรายละเอียดเกี่ยวกับแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ศิลปะ

ชื่อหน่วย	ชื่อเรื่อง / แผนที่	เวลา/ชั่วโมง
หน่วยบ้านที่รัก	แผนที่ 1 วาดภาพสมาชิกในครอบครัว	1 ชั่วโมง
	แผนที่ 2 การปั้นดินน้ำมัน	1 ชั่วโมง
	แผนที่ 3 พิมพ์ภาพจากวัสดุ	1 ชั่วโมง
	แผนที่ 4 การต่อจุดเป็นรูปบ้าน	1 ชั่วโมง
	แผนที่ 5 การฝึก ตัด ปะ กระดาษ	1 ชั่วโมง
หน่วยสัตว์	แผนที่ 6 วาดภาพสัตว์เลี้ยง	1 ชั่วโมง
	แผนที่ 7 การปั้นดินน้ำมัน	1 ชั่วโมง
	แผนที่ 8 การฝึก ตัด ปะ กระดาษ	1 ชั่วโมง
	แผนที่ 9 พิมพ์ภาพจากวัสดุ	1 ชั่วโมง
	แผนที่ 10 การต่อจุดเป็นรูปสัตว์	1 ชั่วโมง
หน่วยผัก สด สะอาด	แผนที่ 11 วาดภาพเกี่ยวกับผัก	1 ชั่วโมง
	แผนที่ 12 การปั้นดินน้ำมัน	1 ชั่วโมง
	แผนที่ 13 การฝึก ตัด ปะ กระดาษ	1 ชั่วโมง
	แผนที่ 14 พิมพ์ภาพจากวัสดุ	1 ชั่วโมง
	แผนที่ 15 การลากเส้นต่อจุดเป็นรูปผัก	1 ชั่วโมง
หน่วยผลไม้	แผนที่ 16 วาดภาพเกี่ยวกับผลไม้ชนิดต่าง ๆ	1 ชั่วโมง
	แผนที่ 17 การปั้นดินน้ำมัน	1 ชั่วโมง
	แผนที่ 18 การฝึก ตัด ปะ กระดาษ	1 ชั่วโมง
	แผนที่ 19 พิมพ์ภาพจากวัสดุ	1 ชั่วโมง
	แผนที่ 20 การลากเส้นต่อจุดเป็นรูปผลไม้ต่าง ๆ	1 ชั่วโมง

ตารางที่ 4 แสดงปฏิทินการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ศิลปะ

สัปดาห์ที่/เวลา	วัน เดือน ปี ที่ดำเนินกิจกรรม	กิจกรรม
สัปดาห์ที่ 1		บ้านที่รัก
เวลา 10.00 น. – 11.00 น.	2 ธันวาคม 2556	- วาดภาพสมาชิกในบ้าน
เวลา 10.00 น. – 11.00 น.	3 ธันวาคม 2556	- ปั้นดินน้ำมัน
เวลา 10.00 น. – 11.00 น.	4 ธันวาคม 2556	- พิมพ์จากวัสดุ
เวลา 10.00 น. – 11.00 น.	6 ธันวาคม 2556	- การต่อจุดบ้าน
เวลา 10.00 น. – 11.00 น.	9 ธันวาคม 2556	- การฉีกตัดปะภาพบ้าน
สัปดาห์ที่ 2		สัตว์
เวลา 10.00 น. – 11.00 น.	11 ธันวาคม 2556	- วาดภาพสัตว์
เวลา 10.00 น. – 11.00 น.	12 ธันวาคม 2556	- ปั้นดินน้ำมันเป็นรูปสัตว์
เวลา 10.00 น. – 11.00 น.	13 ธันวาคม 2556	- พิมพ์จากวัสดุ
เวลา 10.00 น. – 11.00 น.	16 ธันวาคม 2556	- การต่อจุดเพื่อเป็นรูปสัตว์
เวลา 10.00 น. – 11.00 น.	17 ธันวาคม 2556	- การฉีกตัดปะภาพสัตว์
สัปดาห์ที่ 3		ผัก สด สะอาด
เวลา 10.00 น. – 11.00 น.	18 ธันวาคม 2556	- วาดภาพผักชนิดต่าง ๆ
เวลา 10.00 น. – 11.00 น.	19 ธันวาคม 2556	- ปั้นดินน้ำมันเป็นผัก
เวลา 10.00 น. – 11.00 น.	20 ธันวาคม 2556	- พิมพ์จากวัสดุ
เวลา 10.00 น. – 11.00 น.	23 ธันวาคม 2556	- การต่อจุดเพื่อเป็นผัก
เวลา 10.00 น. – 11.00 น.	24 ธันวาคม 2556	- การฉีกตัดปะภาพผัก
สัปดาห์ที่ 4		ผลไม้
เวลา 10.00 น. – 11.00 น.	25 ธันวาคม 2556	- วาดภาพผลไม้ชนิดต่าง ๆ
เวลา 10.00 น. – 11.00 น.	26 ธันวาคม 2556	- ปั้นดินน้ำมันเป็นผัก
เวลา 10.00 น. – 11.00 น.	27 ธันวาคม 2556	- พิมพ์จากวัสดุ
เวลา 10.00 น. – 11.00 น.	30 ธันวาคม 2556	- การต่อจุดเพื่อเป็นผลไม้
เวลา 10.00 น. – 11.00 น.	2 มกราคม 2557	- การฉีกตัดปะภาพผลไม้

2. การสร้างเกณฑ์แบบประเมินวัดความสามารถทางการอ่าน มีเกณฑ์การวัดพฤติกรรม ดังนี้

2.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี หลักการและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องการสร้างแบบประเมินวัดความสามารถทางการอ่าน

2.2 ศึกษาเกณฑ์การประเมินการให้คะแนนนำมาสร้างเกณฑ์การประเมินให้ครอบคลุมพัฒนาการด้านการอ่าน

2.3 นำเกณฑ์การประเมินเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ 5 คน นำเกณฑ์ที่ผ่านการตรวจจากผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไขตรวจสอบความตรงเนื้อหาและสำนวนภาษาที่ใช้ในเครื่องมือวิจัย เพื่อให้มีความเหมาะสมแก่การนำไปใช้ หากค่าตรงนี้ความสอดคล้องระหว่างความสามารถด้านการอ่านกับผลการอ่าน หากค่า IOC โดยใช้เกณฑ์คุณภาพตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไปซึ่งถือเป็นเกณฑ์ที่เหมาะสม นำแบบประเมินที่สร้างขึ้นไปใช้เป็นเครื่องมือต่อไป ซึ่งผลการประเมินพบว่ามีค่า IOC ระหว่าง 0.80 – 1.00 (ภาคผนวก ง หน้า 138 - 139)

3. การสร้างเกณฑ์แบบประเมินวัดความสามารถทางการเขียน มีเกณฑ์การวัดพฤติกรรม ดังนี้

3.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี หลักการและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องการสร้างแบบประเมินวัดความสามารถทางการเขียน

3.2 ศึกษาเกณฑ์การประเมินการให้คะแนนนำมาสร้างเกณฑ์การประเมินให้ครอบคลุมพัฒนาการด้านการเขียน

3.3 นำเกณฑ์การประเมินเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ 5 คน นำเกณฑ์ที่ผ่านการตรวจจากผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไขตรวจสอบความตรงเนื้อหาและสำนวนภาษาที่ใช้ในเครื่องมือวิจัย เพื่อให้มีความเหมาะสมแก่การนำไปใช้ หากค่าตรงนี้ความสอดคล้องระหว่างความสามารถด้านการอ่านกับผลการอ่าน หากค่า IOC โดยใช้เกณฑ์คุณภาพตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไปซึ่งถือเป็นเกณฑ์ที่เหมาะสม นำแบบประเมินที่สร้างขึ้นไปใช้เป็นเครื่องมือต่อไป ซึ่งผลการประเมินพบว่ามีค่า IOC ระหว่าง 0.80 – 1.00 (ภาคผนวก ง หน้า 140 - 141)

การดำเนินการวิจัย

ตารางที่ 5 แบบแผนการวิจัยเชิงทดลอง แบบ one group pretest-posttest design

กลุ่ม	การทดสอบ ก่อนการวิจัย	ตัวแปร การวิจัย	การทดสอบ หลังการวิจัย
E	T ₁	X	T ₂

- E หมายถึง กลุ่มวิจัย (experimental group)
 T₁ หมายถึง การทดสอบก่อนการวิจัย (pretest)
 T₂ หมายถึง การทดสอบหลังการวิจัย (posttest)
 X หมายถึง การจัดทำหรือการให้ตัวแปรการวิจัย (treatment)

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยโดยใช้กิจกรรมศิลปะสำหรับเด็กปฐมวัย ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 เป็นเวลา 4 สัปดาห์ ๆ ละ 5 วัน วันละ 1 ชั่วโมง ในช่วงกิจกรรมสร้างสรรค์ เวลา 10.00 น.-11.00 น. ไม่รวมเวลาการทดสอบความสามารถด้านการอ่านและการเขียนก่อนและหลังการวิจัย มีขั้นตอนในกิจกรรมดังนี้

1. ประเมินพัฒนาการความสามารถด้านการอ่านและการเขียนก่อนการใช้กิจกรรมศิลปะ โดยเก็บข้อมูลพื้นฐานความพร้อมของเด็ก
2. ดำเนินการวิจัยโดยจัดกิจกรรมศิลปะกับกลุ่มตัวอย่างเป็นเวลา 4 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 5 วัน พร้อมทั้งเก็บชิ้นงานของเด็กที่วิจัยมาตรวจประเมินตามเกณฑ์พัฒนาการด้านการอ่านและการเขียน
3. ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยด้วยตนเอง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

เนื่องจากการวิจัยนี้เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผลงานของเด็ก ซึ่งมีหลักการดังนี้

1. การเก็บผลงานและนำมาให้คะแนนตามเกณฑ์การให้คะแนนความสามารถ ด้านการอ่านและความสามารถด้านการเขียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งเกณฑ์ในการให้คะแนนความสามารถด้านการอ่านผู้วิจัยได้แบ่งเป็น 4 ชั้น ดังนี้

- 1.1 อ่านตัวอักษรหรือสัญลักษณ์
- 1.2 อ่านคำหรือข้อความที่เห็นบ่อย
- 1.3 อ่านจากภาคคะเน
- 1.4 อ่านความสัมพันธ์ของเสียง

2. และเกณฑ์การให้คะแนนด้านการเขียนผู้วิจัยได้แบ่งเป็น 4 ชั้น ดังนี้

- 2.1 การวาดแทนเขียน
- 2.2 การเขียนคัดลอกคำ
- 2.3 การเขียนโดยสะกดขึ้นเอง
- 2.4 การเขียนคิดสะกดคำ

แต่ละชั้นของคะแนนความสามารถด้านการอ่านและการเขียนผู้วิจัยได้นำมาสร้างกฎเกณฑ์โดยแบ่งคะแนนแต่ละชั้นออกเป็น 3 ระดับ คือ 1-3 คะแนน

1. เก็บข้อมูลพื้นฐานจากกลุ่มตัวอย่าง 9 คน เป็นเวลา 1 สัปดาห์
2. เก็บข้อมูลของเด็กทุกวันที่ทำการวิจัย

3. เมื่อสิ้นสุดแต่ละสัปดาห์นำข้อมูลมาวิเคราะห์ทางสถิติเปรียบเทียบกับข้อมูลพื้นฐานเพื่อศึกษาความแตกต่างของพัฒนาการด้านการอ่านและด้านการเขียนของเด็กปฐมวัย ก่อนการวิจัยและหลังการวิจัย

4. นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ด้วยวิธีทางสถิติ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยใช้สถิติการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ใช้สถิติพื้นฐาน

- 1.1 หาค่าเฉลี่ย (Mean) โดยคำนวณจากสูตร ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 :

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ \bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย
 $\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดในกลุ่ม
 N แทน จำนวนคะแนนในกลุ่ม

1.2 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(Standard Deviation) (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 87-88)

$$S.D. = \sqrt{\frac{N\sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ S.D แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 X แทน คะแนนแต่ละตัว
 N แทน จำนวนคะแนนในกลุ่ม
 \sum แทน ผลรวม

2. สถิติที่ใช้ในการทดสอบเครื่องมือ

2.1 สถิติสำหรับวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือ ความตรงเนื้อหา และหาค่าความสอดคล้องระหว่างลักษณะพฤติกรรมกับจุดประสงค์โดยใช้สูตร ยูทซ์ ไกยวรรณ์ (2545 : 159)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC หมายถึง ดัชนีความสอดคล้องระหว่างลักษณะพฤติกรรมกับจุดประสงค์
 $\sum R$ หมายถึง ผลรวมของผู้เชี่ยวชาญแต่ละคน
 R หมายถึง คะแนนของผู้เชี่ยวชาญ
 N หมายถึง จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

2.2 การหาค่าประสิทธิภาพของแผนการจัดประสบการณ์ ตามเกณฑ์ 80/80 โดยใช้สูตร E_1/E_2 (ชัยยงค์ พรมวงศ์. 2520 : 135) ดังนี้

2.2.1 การหาค่า E_1

$$E_1 = \frac{\frac{\sum X}{N} \times 100}{A}$$

เมื่อ	E_1	แทน	ค่าประสิทธิภาพของกระบวนการเรียนรู้
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนกิจกรรมระหว่างเรียนของผู้เรียนทุกคน (N คน)
	N	แทน	จำนวนผู้เรียนที่ใช้ในการประเมินประสิทธิภาพชุดการสอนครั้งนี้
	A	แทน	คะแนนเต็มของกิจกรรมระหว่างเรียน

2.2.2 การหาค่า E_2

$$E_2 = \frac{\frac{\sum F}{N} \times 100}{B}$$

เมื่อ	E_2	แทน	ค่าประสิทธิภาพของผลลัพธ์การเรียนรู้
	$\sum F$	แทน	ผลรวมของคะแนนที่ได้จากแบบทดสอบหลังเรียนจากชุดการสอน
	B	แทน	คะแนนเต็มของแบบทดสอบหลังเรียน
	N	แทน	จำนวนผู้เรียนที่ใช้ในการประเมินประสิทธิภาพการสอนครั้งนี้

2.3 การหาค่าดัชนีประสิทธิผล (E.I) ดังนี้ (เผชิญ กิจระการ. 2546 : 2 ; อ้างอิงมาจาก Hovland. 1994 : unpagged)

$$E.I. = \frac{\text{ผลรวมของคะแนนหลังเรียนทุกคน} - \text{ผลรวมของคะแนนก่อนเรียนทุกคน}}{(\text{จำนวนนักเรียน} \times \text{คะแนนเต็มหลังเรียน}) - \text{ผลรวมของคะแนนก่อนเรียนทุกคน}}$$

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลการจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมศิลปะเพื่อพัฒนาความสามารถทางการอ่านและด้านการเขียนสำหรับเด็กปฐมวัย ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยใช้สัญลักษณ์ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

n	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มเป้าหมาย
\bar{X}	แทน	คะแนนเฉลี่ย/ ค่าเฉลี่ย
%	แทน	ค่าร้อยละ
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
E_1	แทน	ประสิทธิภาพด้านกระบวนการของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
E_2	แทน	ประสิทธิภาพด้านผลลัพธ์ของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
E.I.	แทน	ดัชนีประสิทธิผล

ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้ศึกษาค้นคว้าได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ประสิทธิภาพของการจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมศิลปะเพื่อพัฒนาความสามารถทางการอ่านและด้านการเขียนสำหรับเด็กปฐมวัยตามเกณฑ์ 80/80

ตอนที่ 2 ดัชนีประสิทธิผลของการพัฒนาความสามารถทางการอ่าน

ตอนที่ 3 ดัชนีประสิทธิผลของการพัฒนาความสามารถทางการเขียน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ประสิทธิภาพของการจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมศิลปะเพื่อพัฒนาความสามารถทางการอ่านและด้านการเขียนสำหรับเด็กปฐมวัยตามเกณฑ์ 80/80

การวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของการจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมศิลปะเพื่อพัฒนาความสามารถทางการอ่านและด้านการเขียนสำหรับเด็กปฐมวัยตามเกณฑ์ 80/80 ผู้วิจัยได้ให้ผู้เรียนทำวัดความสามารถด้านการอ่านและการเขียนก่อนเรียน จากนั้น จึงจัดกิจกรรมศิลปะเพื่อพัฒนาความสามารถทางการอ่านและด้านการเขียน ระหว่างการเรียน ได้ให้ผู้เรียนทำใบงาน เล่นเกม แล้วทดสอบหลังเรียนด้วยแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านและการเขียน จำนวน 20 ข้อ 60 คะแนน แล้วจึงนำคะแนนที่ได้มาหาประสิทธิภาพ ดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 ประสิทธิภาพของการจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมศิลปะเพื่อพัฒนาความสามารถทางการอ่านและด้านการเขียนสำหรับเด็กปฐมวัยตามเกณฑ์ 80/80

จำนวนนักเรียน	คะแนนเฉลี่ยการทำใบงานของการอ่านและการเขียน ทั้ง 20 ชุด (480 คะแนน)			คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียน (40 คะแนน)		
	คะแนนดิบ	คะแนนเฉลี่ย	ร้อยละ (E_1)	คะแนนดิบ	คะแนนเฉลี่ย	ร้อยละ (E_2)
9	3611	401.22	83.59	304	33.78	84.44
ประสิทธิภาพของแผนการเรียนรู้ (E_1/E_2) เท่ากับ 83.59/84.44						

จากตารางที่ 6 พบว่า คะแนนเฉลี่ยระหว่างเรียนที่ได้จากการทำใบงานของการอ่านและการเขียนมีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 401.22 คิดเป็นร้อยละ 83.59 แสดงว่าการจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมศิลปะเพื่อพัฒนาความสามารถทางการอ่านและด้านการเขียน มีประสิทธิภาพด้านกระบวนการ (E_1) เท่ากับ 83.59 และนักเรียนได้คะแนนรวมเฉลี่ยจากการทำแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านและการเขียน เท่ากับ 33.78 คิดเป็นร้อยละ 84.44 แสดงว่าประสิทธิภาพด้านผลลัพธ์ (E_2) เท่ากับ 84.44 ดังนั้นการจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมศิลปะ

เพื่อพัฒนาความสามารถทางการอ่านและด้านการเขียนจึงมีประสิทธิภาพ 83.59/84.44 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 80/80

ตอนที่ 2 คำนีประสิทธิผลของกิจกรรมศิลปะเพื่อพัฒนาความสามารถทางการอ่านการหาคำดัชนีประสิทธิผลของกิจกรรมศิลปะเพื่อพัฒนาความสามารถทางการอ่านผู้วิจัยได้นำคะแนนจากการทำแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านของผู้เรียนทั้งก่อนเรียนและหลังเรียน มาทำการวิเคราะห์ ดังตารางที่ 7

ตารางที่ 7 คำนีประสิทธิผลของกิจกรรมศิลปะเพื่อพัฒนาความสามารถทางการอ่าน

จำนวนนักเรียน	คะแนนเต็ม	คะแนนเต็ม		ดัชนีประสิทธิผล (E.I.)
		ก่อนเรียน	หลังเรียน	
9	180	31	151	0.8054

จากตารางที่ 7 พบว่า ค่าดัชนีประสิทธิผลของกิจกรรมศิลปะเพื่อพัฒนาความสามารถทางการอ่าน มีค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.8054 ซึ่งแสดงว่า นักเรียน มีความก้าวหน้าในการเรียนรู้เพิ่มขึ้นร้อยละ 80.54

ตอนที่ 3 ดัชนีประสิทธิผลของกิจกรรมศิลปะเพื่อพัฒนาความสามารถทางการเขียน
การหาค่าดัชนีประสิทธิผลของกิจกรรมศิลปะเพื่อพัฒนาความสามารถทางการ
เขียน ผู้วิจัยได้นำคะแนนจากการทำแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการเขียนของผู้เรียน
ทั้งก่อนเรียนและหลังเรียน มาทำการวิเคราะห์ ดังตารางที่ 8

ตารางที่ 8 ดัชนีประสิทธิผลของกิจกรรมศิลปะเพื่อพัฒนาความสามารถทางการเขียน

จำนวนนักเรียน	คะแนนเต็ม	คะแนนเต็ม		ดัชนีประสิทธิผล (E.I.)
		ก่อนเรียน	หลังเรียน	
9	180	30	153	0.8200

จากตารางที่ 8 พบว่า ค่าดัชนีประสิทธิผลของกิจกรรมศิลปะเพื่อพัฒนาความสามารถ
ทางการอ่าน มีค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.8200 ซึ่งแสดงว่า นักเรียนมีความก้าวหน้าในการ
เรียนรู้เพิ่มขึ้นร้อยละ 82.00

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมศิลปะเพื่อพัฒนาความสามารถทางการอ่านและด้านการเขียนสำหรับเด็กปฐมวัย และผลการวิจัย สรุปได้ดังนี้

1. สรุปผล
2. อภิปรายผล
3. ข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. การจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมศิลปะเพื่อพัฒนาความสามารถทางการอ่านและการเขียนของเด็กปฐมวัยมีประสิทธิภาพเท่ากับ 83.59/84.44
2. ค่าดัชนีประสิทธิผลด้านการอ่านของเด็กปฐมวัยก่อนกับหลังการใช้กิจกรรมศิลปะคิดเป็นร้อยละ 80.54
3. ค่าดัชนีประสิทธิผลด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยก่อนกับหลังการใช้กิจกรรมศิลปะคิดเป็นร้อยละ 82.00

อภิปรายผล

จากการวิจัยการจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมศิลปะเพื่อพัฒนาความสามารถทางการอ่านและด้านการเขียนสำหรับเด็กปฐมวัย ผู้วิจัยพบประเด็นสำคัญที่ควรนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. การจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาความสามารถทางการอ่านและการเขียนของเด็กปฐมวัยมีประสิทธิภาพเท่ากับ 83.59/84.44 ที่ผลการศึกษาเป็นเช่นนี้เนื่องจาก

1.1 กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กเกิดการเรียนรู้จากการลงมือกระทำผ่านประสาทสัมผัสกับสื่อวัสดุอุปกรณ์ที่มีลักษณะและคุณสมบัติที่แตกต่าง เพื่อส่งเสริมให้เด็กได้สำรวจ คิดวางแผนและทดลองกับสื่อ ซึ่งเด็กได้มีโอกาสคิดหา

วิธีแปลกใหม่ที่จะสร้างผลงานและทดลองทำตามวิธีที่คิดให้สอดคล้องกับจินตนาการของตน และสร้างความรู้ขึ้นในตัวเอง ซึ่งตรงกับแนวคิดของ วิลเลียม (Williams. 1971 : 72) กล่าวว่า การสอนเพื่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์เป็นการสอนให้เด็กรู้จักคิด การแสดงความรู้สึก และการแสดงออกในวิถีทางของความคิดสร้างสรรค์ และแอนเดอร์สัน (Anderson. 1959 : 7 ; อ้างอิงมาจาก สุวรรณ ก้อนทอง. 2547 : 30) กล่าวว่า ความคิดสร้างสรรค์ เป็นความสามารถของบุคคลในการคิดแก้ปัญหาด้วยความคิดอย่าง ลึกซึ้งที่นอกเหนือไปจากความคิดอย่างปกติธรรมดา เป็นลักษณะภายในตัวบุคคลที่สามารถจะคิด ได้หลายแง่มุม และผสมผสานจนได้ผลิตผลใหม่ที่ถูกต้องสมบูรณ์

1.2 กิจกรรมศิลปะ เป็นกิจกรรมที่เด็กได้ปฏิบัติกิจกรรมที่เป็นรูปธรรม เนื่องจากเป็นกิจกรรมที่ใช้สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ที่เป็นของจริง และมีความหลากหลาย ซึ่งเด็กจะได้ศึกษา สังเกต เปรียบเทียบ ทดลอง คิดวิเคราะห์ สังเคราะห์จากรูปร่าง รูปทรง ขนาด สี ผิวสัมผัส การเปลี่ยนแปลงของเศษวัสดุ ที่นำมาประดิษฐ์เป็นสิ่งของต่าง ๆ เป็นการเรียนรู้ที่เด็กสามารถพบได้จริงเป็นรูปธรรม ซึ่งจะช่วยขยายความรู้ความเข้าใจเดิมที่มีและเพิ่มเติมความรู้ความเข้าใจใหม่ให้กับเด็ก ซึ่งสอดคล้องกับ วัชร เล่าเรียนดี (2552 : 40) ทักษะในการคิดสร้างสรรค์และทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณเป็นการผสมผสานระหว่างความรู้ความสามารถ ค่านิยม เจตคติ และทักษะกระบวนการเนื่องจากความสามารถในการคิดหรือทักษะการคิดนั้นจะต้องอาศัยความรู้พื้นฐานเสมอ

1.3 กิจกรรมศิลปะเป็นกิจกรรมที่เด็กแต่ละคนจะต้องนำวัสดุที่มีอยู่ทั่วไป เช่น ใบไม้ ดินน้ำมัน กระดาษ มาประดิษฐ์ในรูปแบบต่าง ๆ ตามความคิดและจินตนาการ โดยสร้างเป็นผลงานทางศิลปะทั้งในลักษณะที่เป็นสองมิติและสามมิติตามความสามารถของเด็ก โดยมุ่งเน้นที่กระบวนการมากกว่าผลผลิต ซึ่งสอดคล้องกับ มะลิฉัตร เอื้ออานันท์ (2545 : 17-20) พบว่า ควรจัดประสบการณ์ที่เปิดโอกาสให้เด็กรับรู้ผลงานทางศิลปะทั้งที่เป็นสองมิติและสามมิติ เพื่อให้เด็กได้เห็นถึงความแตกต่าง โดยเฉพาะผลงานที่เป็นสามมิตินั้นเป็นการพัฒนาเด็กในด้านความรู้ทางการมองเห็น จะเห็นว่า ประสบการณ์จากการทำกิจกรรมศิลปะ ทำให้เด็กได้เรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติ ได้ฝึกฝนและพัฒนาความเข้าใจในเรื่องความสัมพันธ์ของวัสดุสิ่งของ

2. ค่าดัชนีประสิทธิผลด้านการอ่านของเด็กปฐมวัยก่อนกับหลังการใช้กิจกรรมศิลปะคิดเป็นร้อยละ 80.54 ที่ผลการศึกษาเป็นเช่นนี้เนื่องจาก มีความสนใจ กระตือรือร้น เอาใจใส่ในการเรียนและนักเรียนได้เรียนรู้และปฏิบัติกิจกรรมตามแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

โดยการใช้ศิลปะ ซึ่งเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติซ้ำแล้วซ้ำอีกจนเกิดทักษะด้านการอ่าน คำศัพท์ต่าง ๆ ในปรากฏในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ถูกต้อง สอดคล้องกับสำออง หิรัญบุรณะ และคณะ (2544 : 39-41) ได้กล่าวว่าการอ่านเป็นความเข้าใจรหัสที่สร้างความสัมพันธ์ระหว่าง เสียงและตัวอักษรที่เห็นทำให้เกิดความเข้าใจในระดับคำก่อน แล้วจึงเข้าใจความหมายของกลุ่มคำเพราะมีความเข้าใจในหลักของภาษา เมื่อเข้าใจความหมายของประโยค ข้อความ ผู้อ่าน จะต้องสร้างความคิด หรือ จินตนาการจากสิ่งที่อ่านออกมาเป็นภาพแล้วเรียบเรียงระหว่าง ความคิดใหม่กับความรู้ที่มีอยู่เดิม แล้วสร้างเป็นความรู้ใหม่ ซึ่งการอ่านจะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อเด็ก ได้ภาษาพูดแล้ว (ประมาณ 5 ขวบ) เป็นการอ่านคือการถอดรหัสอักษรออกมาว่ามีความหมาย อย่างไรในภาษาพูดที่เด็กพูดได้ การอ่านตามธรรมชาติของเด็กนั้น เริ่มจากเด็กเห็นคำทั้งคำแล้ว ถอดออกมาเป็นความหมาย เช่น เห็นรถยนต์แล้วเห็นคำว่า รถ แล้วคุณแม่บอกว่ารถ เด็กจะได้ ความคิดออกมาเป็นความหมาย ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับนิดาพร อาจประจัญ (2553 : 58-60) ได้ศึกษาทักษะทางการอ่านของเด็กปฐมวัยที่เล่นเกมการศึกษาเน้นภาษา ผลการศึกษา พบว่า เด็กปฐมวัยที่เล่นเกมการศึกษาเน้นภาษามีทักษะการอ่านสูงขึ้น สุภัสสรา จตุโชคอุดม (2553 : 115-116) ได้ศึกษาความสามารถทางภาษาด้านการอ่านและการเขียนของเด็กปฐมวัยที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับหูตึงจากการใช้รูปแบบการเรียนการสอนฮาร์ทส (HEARTS Instructional Model) ร่วมกับการทำหนังสือขนาดใหญ่ (Big Book) ผลการศึกษาพบว่า ความสามารถด้านการอ่านของเด็กปฐมวัยที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับหูตึงหลังการเรียนจากการใช้รูปแบบการเรียนการสอนฮาร์ทสร่วมกับการทำหนังสือขนาดใหญ่ อยู่ในระดับ ดีมาก

3. ค่าดัชนีประสิทธิผลด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยก่อนกับหลังการใช้กิจกรรม ศิลปะคิดเป็นร้อยละ 82.00 ที่ผลการศึกษาเป็นเช่นนี้เนื่องจากการจัดกิจกรรมศิลปะเปิดโอกาส ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมทั้งทางร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม ทำให้นักเรียน ได้แสดงออกซึ่งศักยภาพของตนเองในด้านการเขียน โดยเฉพาะการพัฒนาทักษะการเขียนที่ ผู้วิจัย ได้ใช้หลักการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ศิลปะซึ่งมุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีพัฒนาการ ในด้านการเขียน ได้เรียนรู้อย่างมีความสุข สนุกสนาน ผ่านกระบวนการคิด และได้ลงมือปฏิบัติ ด้วยตนเองตามความสนใจส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับแนวคิด ของกรวิภา สรรพกิจงานง (2548 : 44) ; อุทัย ค้วงใหญ่ (2549 : 15) ; และ (นิตยา ประพตติกิจ. 2539 : 172 ; อ้างอิงจาก ภัทรตรา พันธุ์สีดา. 2551 : 18) ได้กล่าวว่า การเขียนในเด็กปฐมวัยเป็น การถ่ายทอดเรื่องราวที่เด็กต้องการจะถ่ายทอดความคิด ความรู้สึก ความต้องการของตนเอง

ออกมาอย่างมีความหมายให้ผู้อื่นทราบ โดยจะสื่อสารผ่านระบบเครื่องหมายหรือสัญลักษณ์ตัวอักษร แล้วสามารถบอกได้ว่ารอยขีดนั้นคืออะไร การเขียนของเด็กอาจจะไม่สวยงามหรือถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ของการเขียน แต่การเขียนของเด็กจะเป็นไปตามพัฒนาการและความสามารถเฉพาะของแต่ละคน ครูจึงควรให้ความสำคัญกับกระบวนการเขียนและการถ่ายทอดความคิดของเด็กมากกว่าผลผลิตหรือลายมือที่สวยงาม หรือความถูกต้องของการเขียน เพื่อให้เด็กมีความมั่นใจและกล้าแสดงออก ซึ่งการเขียนของเด็กแต่ละคนแม้ว่าจะเป็นไปตามขั้นตอนของพัฒนาการแต่เด็กจะมีความสามารถในการเขียนที่แตกต่างกัน ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับการวิจัยของ พรพรรณ รำไพรุจิพงษ์ (2550 : 61-63) ได้ศึกษาทักษะการเขียนของเด็กปฐมวัยที่ทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์การวาดภาพประกอบการพิมพ์ภาพ พบว่าเด็กปฐมวัยส่วนใหญ่มีทักษะการเขียนทั้งโดยรวมและรายด้านเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 95.00 ของนักเรียนทั้งหมด ธนพร ศรีมาทา (2550 : บทคัดย่อ) การศึกษาผลของการจัดทำกิจกรรมการวาดและกิจกรรมการปั้นที่มีต่อความสามารถในการเขียนของเด็กปฐมวัย ประชากรในการวิจัยเด็กปฐมวัยโรงเรียนบริบูรณ์รังสิต อำเภอธวัชบุรี จังหวัดพทุมธานี ได้สรุปว่ากิจกรรมศิลปะด้านการวาดมีผลต่อความสามารถในด้านการเขียนสูงที่สุด นุปผา เรื่องศิลป์ (2553 : 48-49) ได้ศึกษาผลของการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ที่มีต่อทักษะการเขียนของเด็กปฐมวัย โรงเรียนปรีดีรังสรรค์ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี สรุปได้ว่าเด็กปฐมวัยมีทักษะด้านการเขียนทุกด้านหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง

ราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 ครูควรนำการจัดประสบการณ์การศิลปะเพื่อพัฒนาทักษะพื้นฐานทางการอ่านและการเขียนไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในระดับปฐมวัย ซึ่งจะช่วยให้เด็กมีทักษะพื้นฐานทางภาษา และมีพฤติกรรมการร่วมมือสูงขึ้น

1.2 ในการจัดกิจกรรมกลุ่มเด็กบางคนมักไม่ค่อยร่วมกิจกรรมและให้ความร่วมมือกับเพื่อน ครูควรกระตุ้นให้เด็กเข้าร่วมกิจกรรมและให้ความร่วมมือปรึกษาหารือกันในการทำกิจกรรม

1.3 การจัดประสบการณ์การศิลปะเพื่อพัฒนาทักษะพื้นฐานทางการอ่านและการเขียน ครูควรจัดเตรียมสื่อให้พร้อม วางแผนในการจัดกิจกรรมให้เหมาะสมและสอดคล้องกับ

ความสนใจของเด็กไม่ควรบังคับให้เด็กทำกิจกรรม และครูควรร่วมปฏิบัติกิจกรรมกับเด็กอย่างคล่องแคล่ว

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาถึงผลการจัดประสบการณ์การศิลปะเพื่อพัฒนาเด็กด้านอื่น ๆ เช่น ด้านพหุปัญญา ทักษะทางวิทยาศาสตร์ ความเชื่อมั่นของตนเอง และพฤติกรรมทางสังคม เป็นต้น

2.2 ควรมีการศึกษาทักษะพื้นฐานทางภาษาของนักเรียนชั้นปฐมวัย ในด้านอื่น ๆ เพิ่มเติมเช่น ด้านการคิด และด้านการพูด เป็นต้น

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บรรณานุกรม

- กรวิภา สรรพกิจจำนง. การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนแบบฮาร์ท ที่มีต่อความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2548.
- กรรณิการ์ พวงเกษม. การสอนเขียนเรื่องโดยใช้จินตนาการทางสร้างสรรค์ในระดับประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2532.
- กระทรวงศึกษาธิการ. แนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลปีที่ 1-2 พุทธศักราช 2522. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2522.
- _____ . คู่มือการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ, 2529.
- _____ . หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546. กรุงเทพฯ : ศุภสภาลาดพร้าว, 2546.
- _____ . หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ : ศุภสภาลาดพร้าว, 2551.
- กุลยา ตันติผลาชีวะ. การเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียน 3-5 ขวบ. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2542.
- _____ . “การใช้ศิลปะเป็นสื่อการเรียนรู้,” วารสารการศึกษาปฐมวัย. 8(1) : 31-38 ; มกราคม, 2547.
- กรมวิชาการ. ความคิดสร้างสรรค์ หลักการ ทฤษฎี การเรียนการสอน, การวัดผล, ประเมินผล. กรุงเทพฯ : ศุภสภาลาดพร้าว, 2535.
- กลุ่มงานวัดและประเมินผลการศึกษา. รายงานผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติพื้นฐาน (O-NET). ร้อยเอ็ด : กลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2, 2553.
- _____ . รายงานผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติพื้นฐาน (O-NET). ร้อยเอ็ด : กลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2, 2554.
- กลุ่มงานวัดและประเมินผลการศึกษา. รายงานผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติพื้นฐาน (O-NET). ร้อยเอ็ด : กลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2, 2555.

- จักรพงษ์ สุวรรณรัตน์. คู่มือการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ศิลปะเด็กปฐมวัย. ชลบุรี : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 3, 2553.
- จิราภรณ์ ส่องแสง. “ศิลปะกับเด็กปฐมวัย” วารสารการศึกษาปฐมวัย. 10(3) : 45-54 ; กรกฎาคม, 2549.
- ฉวีลักษณ์ บุญยะกาญจน. นวัตกรรมการศึกษาชุดจิตวิทยาการอ่าน (Psychology of Reading). กรุงเทพฯ : ชารอักษร, 2547.
- ฉวีวรรณ คูหาภินันท์. เทคนิคการอ่าน. กรุงเทพฯ : โสภณการพิมพ์, 2542.
- _____. การอ่านและส่งเสริมการอ่าน. กรุงเทพฯ : สถาบันราชภัฏสมเด็จพระเจ้าพระยา, 2542.
- ชัยงค์ พรหมวงศ์. ระบบสื่อการสอน. สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2520.
- ชัยณรงค์ เจริญพาณิชย์กุล. “กิจกรรมศิลปะเด็กอนุบาล” รักลูก. โครงการหนังสืออันดับที่ 26 กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อักษรสัมพันธ์, 2532.
- ดวงพร พิทักษ์วงศ์. การสร้างชุดกิจกรรมศิลปะเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ สำหรับเด็กปฐมวัย. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การประถมศึกษา) ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา, 2546.
- เดือนใจ กรุยกระโทก. การศึกษาผลการสอนซ่อมเสริมด้านความเข้าใจในการอ่านและการเขียนสะกดคำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้หนังสือแผ่นเดียวเป็นสื่อ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การประถมศึกษา) กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2543.
- ถนอมวงศ์ ถ้ายอดมรรคผล. การอ่านให้เก่ง. กรุงเทพฯ : กระดาษสา, 2543.
- ถวัลย์ มาศจรัส. สารคดีและการเขียนสารคดี. กรุงเทพฯ : 21 จูรี, 2545.
- ธนพร ศรีมาทา. การศึกษาผลของการจัดทำกิจกรรมการวาดและกิจกรรมการปั้นที่มีต่อความสามารถในการการเขียนของเด็กปฐมวัย. วิทยานิพนธ์ วท.ม. (คหกรรมศาสตร์) ปทุมธานี : มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์, 2550.
- นันทิยา น้อยจันทร์. การประเมินผลพัฒนาการปฐมวัย. นครปฐม : นิติชัย, 2548.
- นิตาพร อาจประจัญ. ทักษะทางการอ่านของเด็กปฐมวัยที่เล่นเกมการศึกษานั้นภาษา. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย) กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2553.
- นิตยา ประพฤติกิจ. การพัฒนาการอ่านของลูก. กรุงเทพฯ : เพลโลการพิมพ์, 2538.

- นิตยา ประพตติกิจ. การพัฒนาเด็กปฐมวัย (Developing Young Children). กรุงเทพฯ :
โอ.เอส. พรินติ้ง เฮ้าส์, 2539.
- นพดล จันทรเพ็ญ. การใช้ภาษาไทย. กรุงเทพฯ : ต้นอ่อน, 2531.
_____. การใช้ภาษาไทย. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : ต้นอ่อน, 2539.
_____. การใช้ภาษาไทย. กรุงเทพฯ : เลิฟแอนด์ลิฟเฟรส, 2542.
- นภเนตร ชรรณบวร. การพัฒนากระบวนการคิดในเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2544.
- นฤมล เจียบแหลม. การศึกษาพัฒนาการด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัด
ประสบการณ์การเรียนรู้ภาษาแบบธรรมชาติ. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษา
ปฐมวัย) กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2545.
- เบญจา แสงมลิ. คุณครูอนุบาลคนใหม่. กรุงเทพฯ : บางกอกการพิมพ์, 2525.
- บุษบง ต้นติววงศ์. นวัตกรรมการสอนภาษาถิ่นกับธรรมชาติในการอ่านเขียนของเด็กปฐมวัย.
กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2538.
- บุษนิษฐ์ สมญาประเสริฐ. ผลของการจัดกิจกรรมการเล่นที่ประกอบการเล่นเกมที่ส่งผลต่อ
การรักการอ่านของเด็กปฐมวัย. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย) กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2551.
- บันลือ พฤกษ์วัน. มิติใหม่ในการอ่าน. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2532.
_____. แนวพัฒนาการอ่านเร็ว คิดเป็น. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2543.
- บุญเชิด ภิญญอนันตพงษ์. การทดสอบแบบอิงเกณฑ์ : แนวคิดและวิธีการ. กรุงเทพฯ :
ภาควิชาพื้นฐานการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2526.
- บุญชม ศรีสะอาด. การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น, 2545.
_____. การพัฒนาหลักสูตร. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น, 2546.
- บุบผา เรื่องศิลป์. การจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ที่มีต่อทักษะการเขียนของเด็กปฐมวัย.
วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การศึกษาปฐมวัย) เพชรบุรี : มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี, 2553.
- ประจวบ บาลทิพย์. ปัญหาการอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้. นราธิวาส : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
นราธิวาส เขต 1, 2550.
- ประเทิน มหาจันทร์. การสอนอ่านเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2530.
- ประมวล ดิฉินสัน. เมื่อลูกรักได้ครูดี. กรุงเทพฯ : ต้นอ่อน, 2536.

- ปิยรัตน์ กลอนคอน. ผลการจัดกิจกรรมการอ่านหนังสือนิทานตามแนวการสอน
ภาษาธรรมชาติที่มีต่อความสนใจในการอ่านของเด็กปฐมวัยโรงเรียนบ้านศรีสมบุรณ์
พัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (ปฐมวัย) กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2547.
- เผชญิ กิจระการ. การหาค่าดัชนีประสิทธิผล. มหาสารคาม : ภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสาร
การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2544.
- _____. “ดัชนีประสิทธิผล,” ใน เอกสารประกอบการสอน. หน้า 1-6. มหาสารคาม :
ภาควิชาเทคโนโลยีการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2546.
- พรพรรณ รำไพรุจิพงษ์. ทักษะการเขียนของเด็กปฐมวัยที่ทำกิจกรรมสร้างสรรค์วาด
ภาพประกอบการการพิมพ์ภาพ. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม (การศึกษาปฐมวัย) กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2550.
- พัชรี ผลโยธิน และวรรณาท รักสกุลไทย. เอกสารประกอบการอบรม Whole Language
โครงการพัฒนาอนุบาลศึกษาโดยผ่านกระบวนการนิเทศรุ่นที่ 2. กรุงเทพฯ, 2543.
- พิระพงษ์ กุลพิศาล. สมอกลูกพัฒนาได้ด้วยศิลปะ. กรุงเทพฯ : แปลนพับลิชชิง, 2536.
- _____. สมอกลูกพัฒนาได้ด้วยศิลปะ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : พิมพ์ดี, 2538.
- _____. สมอกลูกพัฒนาได้ด้วยศิลปะ. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : ชารอักษร, 2545.
- เพิ่มศรี ซูวิเชียร. พัฒนาด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยโดยใช้ศิลปะการวาดภาพต่อเติมจากภาพ
พิมพ์. ปรินญาณิพนธ์. กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย) กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ, 2549.
- ภัทรตรา พันธุ์สีดา. การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนแบบ SPARPS เพื่อเสริมสร้างทักษะ
ทางภาษาของเด็กปฐมวัย. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ด. (การศึกษาปฐมวัย) กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2551.
- ภัศลาภรณ์ มูลโพธิ์. ผลการจัดกิจกรรมวาดภาพอิสระที่มีต่อความสามารถด้านการเขียนของ
เด็กปฐมวัย. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย) กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ, 2551.
- ภิญญาพัชญ์ เพ็ชรรัตน์. การศึกษาความเข้าใจของผู้บริหารและครูปฐมวัยเกี่ยวกับการปฏิบัติ
ที่เหมาะสมกับพัฒนาการทางภาษาแรกเริ่มของเด็กปฐมวัยในจังหวัดชลบุรี. ชลบุรี :
ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา, 2549.

- มยุรี ก้นทะลื้อ. ผลของการจัดกิจกรรมการอ่านตามแนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติต่อพัฒนาการด้านการอ่านภาษาไทยของเด็กปฐมวัยที่พูดภาษาถิ่น. ปรินญาณีพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย) กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2543.
- มะลิฉัตร เอื้ออานันท์. เอกสารประกอบการสอนวิชาทฤษฎีความรู้และศิลปศึกษา. กรุงเทพฯ : ภาควิชาศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2543.
- เยาวพา เตชะคุปต์. กิจกรรมสำหรับเด็กปฐมวัยเรียน. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2528.
- _____ . กิจกรรมสำหรับเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ : แม็ค, 2542.
- _____ . วารสารการศึกษาปฐมวัย. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2543.
- _____ . เกมและการเล่นสำหรับเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ : แม็ค, 2546.
- ยุทธ ไกยวรรธ. พื้นฐานการวิจัย. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น, 2545.
- รังสรรค์ จันดี. เอกสารประกอบการสอน ศท.130 ภาษาไทย. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, 2541.
- รัตนา ศาลิก. การใช้ภาษาไทยเพื่อการอาชีพ 2. กรุงเทพฯ : ศรีสง่าวิชาการ, 2536.
- ราศี ทองสวัสดิ์. “การจัดตารางกิจกรรมประจำวัน” เข้าใจเด็กก่อนวัยเรียน เล่ม 1. กรุงเทพฯ : ชมรมไทย-อิสราเอล, 2523.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น, 2538.
- วัชรฯ เล่าเรียนดี. รูปแบบและกลยุทธ์การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิด. พิมพ์ครั้งที่ 4. นครปฐม : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2552.
- วรัญชติ รอดเรือง. การคิดเชิงเหตุผลของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์โดยใช้กากมะพร้าว. ปรินญาณีพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย) กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2554.
- วรรณิ โสมประยูร. การสอนภาษาไทยระดับชั้นประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2537.
- ศรีรัตน์ เิงกลิ่นจันทร์. การอ่านและถารสร้างนิสัยรักการอ่าน. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2536.
- ศรียา นิยมธรรม และประภัสสร นิยมธรรม. พัฒนาการทางภาษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : บรรณกิจเทรดดิ้ง, 2541.
- สัตยา สายเชื้อ. กิจกรรมศิลปะสำหรับเด็กก่อนวัยเรียน. กรุงเทพฯ : โอ.เอส. พรีนซ์ดี้ง, 2541.

- ศิริมา ภิญโญนันตพงษ์. การปลูกฝังเด็กปฐมวัยให้รักสิ่งแวดล้อมด้วยแบบฝึกกิจกรรม
 การบ้านและการปฏิบัติจริง. กรุงเทพฯ : ภาควิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัย
 ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2544.
- _____. การวัดและประเมินผลแนวใหม่เด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ : ภาควิชาหลักสูตร
 และการสอนสาขาการศึกษาปฐมวัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ,
 2545.
- ศิริพรรณ ตันศิริตันไพศาล. ศิลปะสำหรับเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น, 2545.
- ศิริลักษณ์ นิตินทรธรรมกุล. การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์โดยใช้ชุดการจัดกิจกรรมศิลปะ
 สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนด่านขุนทด อำเภอขุนทด จังหวัด
 นครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (หลักสูตรและการสอน) นครราชสีมา : มหาวิทยาลัย
 ราชภัฏนครราชสีมา, 2552.
- สุภาวดี ศรีวรรณนะ. พัฒนาการทางภาษาของเด็กปฐมวัยและวิธีการส่งเสริม. นครสวรรค์ :
 เจ.กรู๊ป แอดเวอร์ ไทเซิ่งอินทนนท์การพิมพ์, 2542.
- สุภัทสร่า จตุโชคอุดม. การศึกษาความสามารถทางภาษาด้านการอ่านและเขียนของเด็ก
 ปฐมวัยที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับหูตึงจากการใช้รูปแบบการเรียนการสอน
 ฮาร์ทส (HEARTS Instructional Model) ร่วมกับการทำหนังสือขนาดใหญ่ (Big
 Book). วิทยานิพนธ์ คศ.ม. (การศึกษาพิเศษ) กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทร
 วิโรฒ, 2553.
- สุวรรณ ก้อนทอง. ผลการจัดกิจกรรมศิลปะประกอบเสียงดนตรีคลาสสิกที่มีความคิด
 สร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย. วิทยานิพนธ์ คศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย) กรุงเทพฯ :
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2547.
- สมถวิล วิจิตรวรรณ. ความหมายและการแปรผลคะแนนพัฒนาการ. นนทบุรี :
 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สาขาศึกษาศาสตร์, 2548.
- สมพร มั่นตะสูตร. การอ่านทั่วไป. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2534.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. แนวทางปฏิบัติตามค่านิยมขั้นพื้นฐาน.
 กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2525.
- _____. คู่มือผู้บริหารโรงเรียนการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา.
 กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2534.

- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. ทฤษฎีการเรียนรู้เพื่อพัฒนากระบวนการ
คิดค้นแบบการเรียนรู้ทางด้านหลักการทฤษฎีและแนวปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : สำนัก
นายกรัฐมนตรี, 2540.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. คู่มือ
หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 (สำหรับเด็กอายุ 3-5 ปี). กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2549.
- สำออง หิรัญบุรณะและคณะ. รายงานการวิจัยรูปแบบการจัดการศึกษาสำหรับผู้มี
ความสามารถพิเศษด้านภาษาไทย. กรุงเทพฯ : ศูนย์การศึกษาแห่งชาติเพื่อพัฒนาผู้
มีความสามารถพิเศษ สกศ, 2544.
- หรรษา นิลวิเชียร. ปฐมวัย หลักสูตรและแนวปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : โอเอสพรีนติ้งเฮาส์, 2535.
_____. “การสอนเขียนแก่เด็กปฐมวัย”. สารพัฒนาหลักสูตร, 2541.
- อารี สันทรวี. นวัตกรรมปฐมวัยศึกษา. กรุงเทพฯ : สมาคมเพื่อการศึกษาเด็ก, 2537.
- อริกา อินนุพัฒน์. ความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยที่ใช้ชุดพัฒนาทักษะการเขียน.
ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย) กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ,
2549.
- อนงค์ วรพันธ์. พัฒนาการอ่านและการเขียนของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการ
เล่านิทานประกอบการทำสมุดเล่มเล็ก. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย)
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2546.
- อนงค์ศิริ วิชาลัย. ผลการใช้ตำแน่งน้าเพื่อพัฒนาความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 6. พะเยา : สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพะเยา, 2536.
- อริยพร คงนางวัง. แนวโน้มและการเปลี่ยนแปลงขั้นพัฒนาการเขียนของเด็กปฐมวัยโดยใช้
กิจกรรมการฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการ. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย)
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2542.
- อัจฉรา นาคทรัพย์. การศึกษาความสามารถในการอ่านของเด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้ด้านการ
อ่านโดยวิธีสอนเป็นคำ. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาพิเศษ) กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2546.

- อรัญญา ฤกษ์ชัย. การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านความสามารถในการเขียนและเจตคติต่อการเรียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ทางภาษากับการสอนตามคู่มือครู. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2541.
- อุษารัตน์ ตั้งควิเวชกุล. การศึกษาความสามารถในการอ่านคำของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้เกมการศึกษา. ปรินญญาพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาพิเศษ) กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2550.
- อุไรวรรณ มาตมุงคุณ. พัฒนาการด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะจากงานกระดาษ. ปรินญญาพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย) กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2554.
- Albano, Charles. **The Effects of An Experimental Training Program on The Creative Thinking Abilities of Adults.** New York : Temple University, 1987.
- Arapoff, N. **Writing : A Thinking Process.** TESOL Quarterly, 1967.
- Brewer, Jo Ann. **Introduction to Early Childhood Education : Preschool Through Primary Grades.** United States of America : a Simon and Schuster, 1995.
- Brian, R. W. **What's in a name ? the Role of Name Writing in Children's Literacy Acquisition.** USA : University of Verginia, 1992.
- Bruner. **Toward a Theory of Instruction.** Cambridge, Mass. : Belkapp Press, 1966.
- Blood, R.W. **What's in a name?. The Role of Name Writing in Children's Literacy Acquisition** University of Verginia, 1996.
- Downing & Thackray. **Reading Readiness.** London : University of London Press, 1971.
- Gardner, J. **Excellence and education.** New York : Harper and Row, 1978.
- Guiford, J.P. **The Nature of Intelligence.** New York : McGraw-Hill, 1967.
- John, W.S. ; & Mary. **Language Arts in the Early Childhood Classroom.** United States of America : Wadsworth, 1995.
- Morrow, Lesley Mandel. **Literacy Development in the Early Year : Helping Children Read and Write.** United States of America : A Division of Simon and Schuster, Lnc, 1993a.

Morrow, LesleyMandel. **Literacy Development in the Early Year : Helping Children Read and Write.** United States of America : a Division of Simon and Schuster, 1993b.

Schirmacher. **Art and Creative Development for young Children.** New York : Delmar Pudlishers, 1998.

Torrance, E.P. **Guiding Creative Talent.** Englewood Cliffs, NJ : Prentice-Hall, 1963.

Torrance, E.P. **Encouraring Creativity in the Classroom.** Iowa : WmC Brown, 1973.

Whitehurst ; others. "A Picture Book Reading Intervention in Day Care and Home for Children from Low – income Families." **Developmental Psychology**, 1994.

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ภาคผนวก ก

แผนการจัดการเรียนรู้

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

แผนการจัดประสบการณ์

หน่วย บ้านที่รัก

ชั้นอนุบาลปีที่ 2

กิจกรรม วาดภาพสมาชิกในครอบครัว

เวลา 1 ชั่วโมง

สาระสำคัญ สมาชิกในครอบครัว

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เพื่อให้เด็กบอกสมาชิกในครอบครัวได้
2. เพื่อให้เด็กบอกความสัมพันธ์ของสมาชิกในครอบครัวได้
3. เพื่อให้เด็กอ่านตัวอักษรหรือสัญลักษณ์อ่านคำหรือข้อความที่เห็นบ่อย
4. เพื่อให้เด็กวาดแทนเขียน เขียนคัดลอกคำ

สาระการเรียนรู้

1. สาระการเรียนรู้ สมาชิกและความสัมพันธ์ในครอบครัว
2. ประสบการณ์สำคัญ

ส่งเสริมด้านสติปัญญา การใช้ภาษา

- การแสดงความรู้สึกด้วยคำพูด

- การเขียนในหลายรูปแบบผ่านประสบการณ์ที่สื่อความหมายต่อเด็ก เขียนภาพ

เขียนขีดเขียน เขียนคล้ายตัวอักษร เขียนเหมือนสัญลักษณ์ เขียนชื่อตนเอง

- การอ่านในหลายรูปแบบ ผ่านประสบการณ์ที่สื่อความหมายต่อเด็กอ่านภาพหรือ

สัญลักษณ์จากหนังสือนิทาน/เรื่องราวที่สนใจ

วิธีดำเนินกิจกรรม

ขั้นนำ

1. ครูเตรียมเด็กด้วย เพลง “บ้านของฉัน” สองรอบ
2. ร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับเพลง

ขั้นสอน

1. ครูสนทนากับเด็กเกี่ยวกับสมาชิกในครอบครัวของเด็กว่ามีใครบ้าง (เด็กตอบครูว่า ในครอบครัวมีสมาชิกเช่น พ่อ แม่ พี่ น้อง ปู่ ย่า ตา ยาย) หลังจากนั้นครูนำภาพสมาชิกใน

ครอบครัว มาให้เด็กดู แล้วบอกเด็กว่าในรูปภาพที่ครูนำมาให้ดูนี้มี คุณพ่อ คุณแม่ พี่ น้อง ที่เป็นสมาชิกในครอบครัว และครูเขียนบนกระดานให้เด็กได้เห็น เช่น พ่อ แม่ ปู่ ย่า ตา ยาย ครูให้เด็กอ่านคำที่ครูเขียนบนกระดานตามครู

2. ครูแจกกระดาษให้เด็กคนละ 1 แผ่น ให้เด็กได้วาดภาพอิสระเกี่ยวกับสมาชิกในครอบครัวของตนเอง โดยแบ่งให้เด็กทำงานเป็นกลุ่มแต่ทำกิจกรรมรายบุคคล หลังจากที่เด็กวาดภาพตามจินตนาการตัวเองเสร็จแล้วให้เด็กเขียนสมาชิกที่ตนเองวาดในภาพว่าเป็นใคร เช่น วาดรูปพ่อ เขียนคำว่า พ่อ วาดรูปแม่ เขียนคำว่าแม่ วาดรูปพี่ เขียนคำว่าพี่ วาดรูปน้อง เขียนคำว่าน้อง เป็นต้น

ขั้นสรุป

1. เด็กอธิบายเล่าผลงานของตนเองให้ครูและเพื่อน ๆ ฟังว่าเด็กได้วาดสมาชิกคนใด ในครอบครัวแล้วนำผลงานของเด็กจัดนิทรรศการภายในห้องเรียน
2. เสร็จแล้วจัดเก็บอุปกรณ์ล้างมือให้สะอาด

สื่อ/แหล่งเรียนรู้

1. กระดาษ A4
2. ดินสอ
3. ยางลบ
4. ไม้บรรทัด
5. สีไม้/สีเทียน
6. เพลงบ้านของฉัน
7. รูปภาพสมาชิกในครอบครัว

การวัดและการประเมินผล

การประเมินผล

1. วิธีการ-การสังเกต
 - 1.1 การใช้ก้านเนื้อเด็ก
 - 1.2 ความมั่นใจกล้าพูด กล้าคิด กล้าทำ
 - 1.3 การปฏิบัติกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น
 - 1.4 การสร้างผลงาน โดยมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

เกณฑ์การประเมินด้านการอ่านและการเขียน

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
	3	2	1
ด้านการอ่าน			
1. อ่านตัวอักษรหรือสัญลักษณ์
2. อ่านคำหรือข้อความที่เห็นบ่อย
ด้านการเขียน			
1. วาดแทนเขียน
2. เขียนคัดลอกคำ

หลักเกณฑ์การให้คะแนนด้านการอ่านและการเขียนมีระดับคุณภาพ ดังนี้

ประเมินด้านการอ่าน และการเขียน	ระดับ 3	ระดับ 2	ระดับ 1
ด้านการอ่าน	เด็กอ่านตัวอักษร หรือสัญลักษณ์ได้ ถูกต้องทุกคำ	เด็กอ่านตัวอักษร หรือสัญลักษณ์ได้ บางคำ	เด็กอ่านตัวอักษร หรือสัญลักษณ์ไม่ได้ หรือครูดอยชี้เเนะ
ด้านการเขียน	เด็กเขียนตัวอักษร หรือสัญลักษณ์ได้ ถูกต้องทุกคำ	เด็กเขียนตัวอักษร หรือสัญลักษณ์ได้ บางคำ	เด็กเขียนตัวอักษร หรือสัญลักษณ์ไม่ได้ หรือครูดอยชี้เเนะ

บันทึกผลหลังการจัดประสบการณ์

ผลการจัดประสบการณ์

.....

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

.....

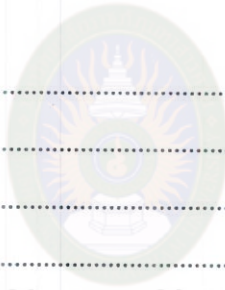
ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

(ลงชื่อ).....ครูผู้สอน

(นางสาวนิภาพร จันทร์ศรี)

เพลง บ้านของฉัน (ไม่ทราบนามผู้แต่ง)

บ้านของฉันอยู่ด้วยกันมากมาย

พ่อ แม่ ปู่ ย่า คุณตา คุณยาย

ป้า น้ำ อ่า พี่และน้องมากมาย

ทุกคนสุขสบายเราเป็นพี่น้องกัน

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ภาพสมาชิกในครอบครัว

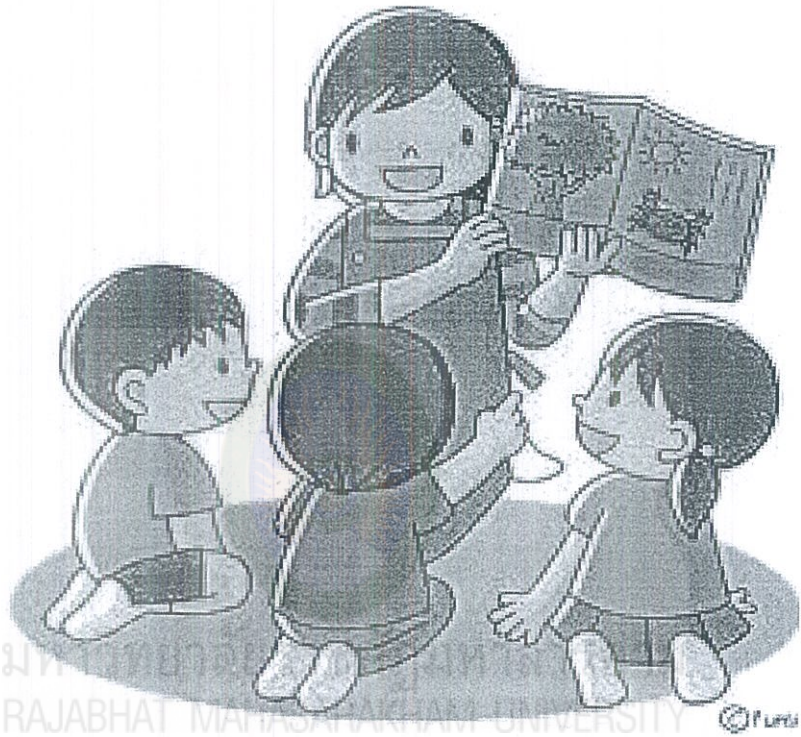

ภาคผนวก ข

แบบประเมินความสามารถด้านการอ่าน และด้านการเขียน
สำหรับเด็กปฐมวัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

แบบประเมินความสามารถด้านการอ่าน และด้านการเขียน
สำหรับเด็กปฐมวัย

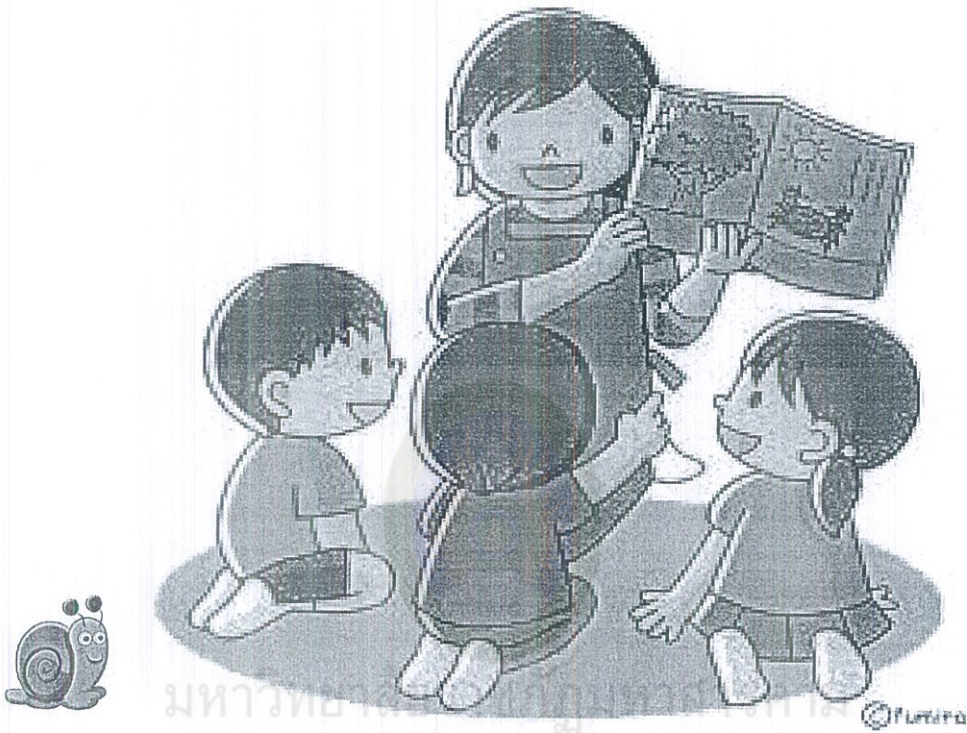

นางสาวนิภาพร จันทร์ศรี

ผู้จัดทำ

โรงเรียนบ้านคูเมือง ตำบลคูเมือง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด

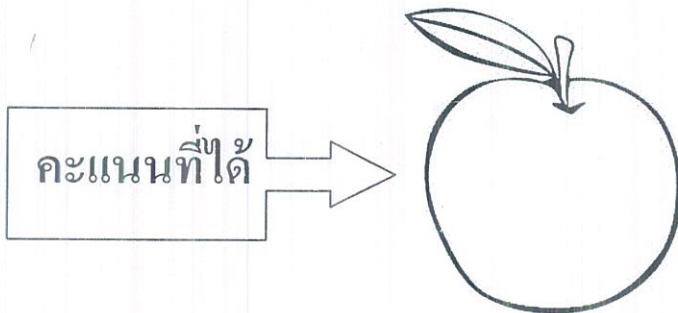
แบบประเมินความสามารถด้านการอ่าน และด้านการเขียน
สำหรับเด็กปฐมวัย

ชื่อ - สกุล

ชั้น เลขที่.....

โรงเรียนบ้านคูเมือง ตำบลคูเมือง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด

แบบประเมินความสามารถด้านการอ่าน และด้านการเขียน
สำหรับเด็กปฐมวัย

คำชี้แจง

แบบประเมินแบ่งออกเป็น 2 ส่วน

1. ส่วนที่ 1 เป็นแบบประเมินความสามารถด้านการอ่าน มีจำนวนทั้งหมด 20 ข้อ

- 1.1 ด้านการอ่านตัวอักษรหรือสัญลักษณ์ จำนวน 5 ข้อ
- 1.2 ด้านการอ่านคำหรือข้อความที่เห็นบ่อย จำนวน 5 ข้อ
- 1.3 ด้านการอ่านจากการคาดคะเน จำนวน 5 ข้อ
- 1.4 ด้านการอ่านจากความสัมพันธ์ของเสียง จำนวน 5 ข้อ

เกณฑ์การให้คะแนน

ทำถูก ให้ 1 คะแนน

ทำผิด หรือไม่ทำ ให้ 0 คะแนน

2. ส่วนที่ 2 เป็นแบบประเมินความสามารถด้านการเขียน มีจำนวนทั้งหมด

20 ข้อ

2.1 ด้านการวาดแทนเขียน จำนวน 5 ข้อ

เกณฑ์การให้คะแนน

วาดภาพได้ดีและบอกความหมายได้ให้ 3 คะแนน

วาดภาพได้แต่บอกความหมายไม่ได้ให้ 2 คะแนน

วาดภาพไม่ได้หรือไม่วาดให้ 1 คะแนน

2.2 ด้านการเขียนคัดลอกคำ จำนวน 5 ข้อ

เกณฑ์การให้คะแนน

เขียนได้ตามแบบครบทุกตัวให้ 5 คะแนน

เขียนตามแบบได้ 4 ตัวให้ 4 คะแนน

เขียนตามแบบได้ 3 ตัวให้ 3 คะแนน

เขียนตามแบบได้ 2 ตัวให้ 2 คะแนน

เขียนตามแบบได้ 1 ตัวให้ 1 คะแนน

เขียนไม่ได้ให้ 0 คะแนน

2.3 ด้านการเขียนโดยสร้างตัวสะกดขึ้นเอง จำนวน 5 ข้อ

เกณฑ์การให้คะแนน

เขียนชื่อรูปภาพได้ครบและบอกความหมายได้ให้ 5 คะแนน

เขียนชื่อรูปภาพได้ 4 รูปและบอกความหมายได้ให้ 4 คะแนน

เขียนชื่อรูปภาพได้ 3 รูปและบอกความหมายได้ให้ 3 คะแนน

เขียนชื่อรูปภาพได้ 2 รูปและบอกความหมายได้ให้ 2 คะแนน

เขียนชื่อรูปภาพได้ 1 รูปและบอกความหมายได้ให้ 1 คะแนน

2.4 ด้านการเขียนคิดสะกดคำ จำนวน 5 ข้อ

เกณฑ์การให้คะแนน

เขียนคำได้ครบทุกภาพและบอกความหมายได้ให้ 5 คะแนน

เขียนคำได้ 4 ภาพและบอกความหมายได้ให้ 4 คะแนน

เขียนคำได้ 3 ภาพและบอกความหมายได้ให้ 3 คะแนน

เขียนคำได้ 2 ภาพและบอกความหมายได้ให้ 2 คะแนน

เขียนคำได้ 1 ภาพและบอกความหมายได้ให้ 1 คะแนน

ส่วนที่ 1 แบบประเมินความสามารถด้านการอ่าน

ด้านการอ่านตัวอักษรหรือสัญลักษณ์

คำชี้แจง : ให้โยงภาพให้ตรงกับคำ

ข้อที่ 1.		☐ <div style="border: 1px solid black; border-radius: 15px; padding: 10px; display: inline-block;">มือ</div>
ข้อที่ 2.		☐ <div style="border: 1px solid black; border-radius: 15px; padding: 10px; display: inline-block;">พ่อ</div>
ข้อที่ 3.		☐ <div style="border: 1px solid black; border-radius: 15px; padding: 10px; display: inline-block;">แมว</div>
ข้อที่ 4.		☐ <div style="border: 1px solid black; border-radius: 15px; padding: 10px; display: inline-block;">บ้าน</div>
ข้อที่ 5.		☐ <div style="border: 1px solid black; border-radius: 15px; padding: 10px; display: inline-block;">ต้นไม้</div>

ด้านการอ่านคำหรือข้อความที่เห็นบ่อย

คำชี้แจง : ให้ทำเครื่องหมาย (X) ทับภาพที่ตรงกับคำ

ข้อที่ 1.	บ้าน			
ข้อที่ 2.	พ่อ			
ข้อที่ 3.	แม่			
ข้อที่ 4.	สัตว์เลื้อย			
ข้อที่ 5.	แมว			

ด้านการอ่านจากการคาดคะเน

คำชี้แจง : ให้อ่านคำจากภาพที่กำหนดให้

<p>ข้อที่ 1.</p>		<p>เด็กทำความสะอาด</p>
<p>ข้อที่ 2.</p>		<p>เด็กรดน้ำต้นไม้</p>
<p>ข้อที่ 3.</p>		<p>เด็กอาบน้ำ</p>

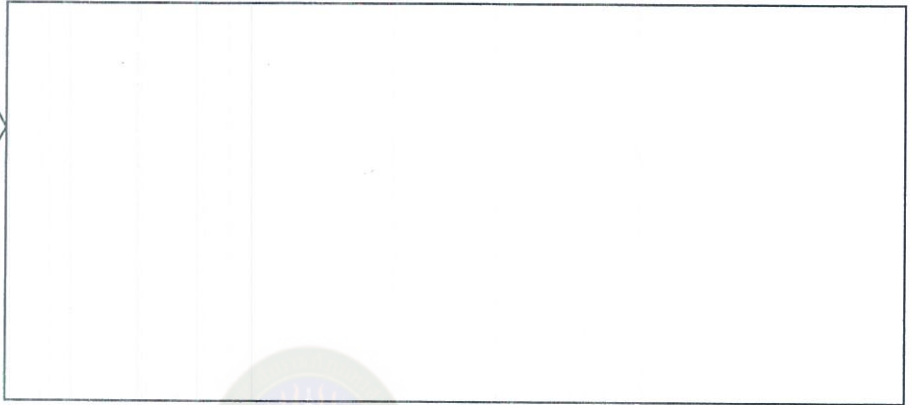
ข้อที่ 4.		เด็กอ่านหนังสือ
ข้อที่ 5.		เด็กกินข้าว

ด้านการอ่านจากความสัมพันธ์ของเสียง

คำชี้แจง : ให้นักเรียนวาดรูป ที่นักเรียนชอบ

“ผลไม้”

ข้อที่ 1.

“สัตว์”

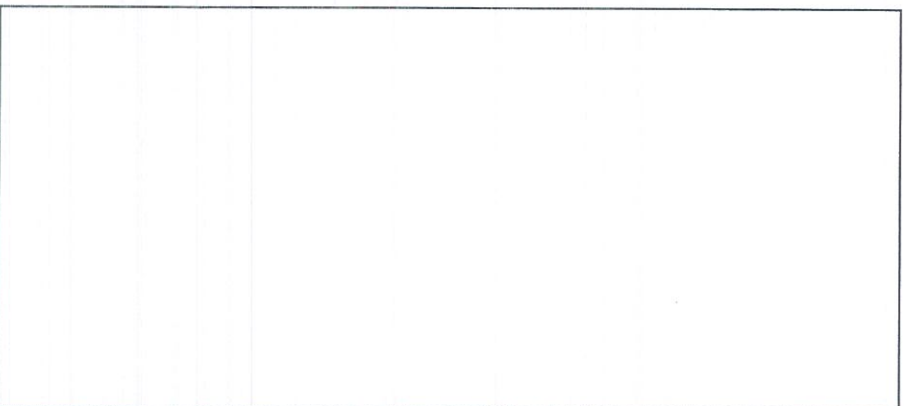
ข้อที่ 2.

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

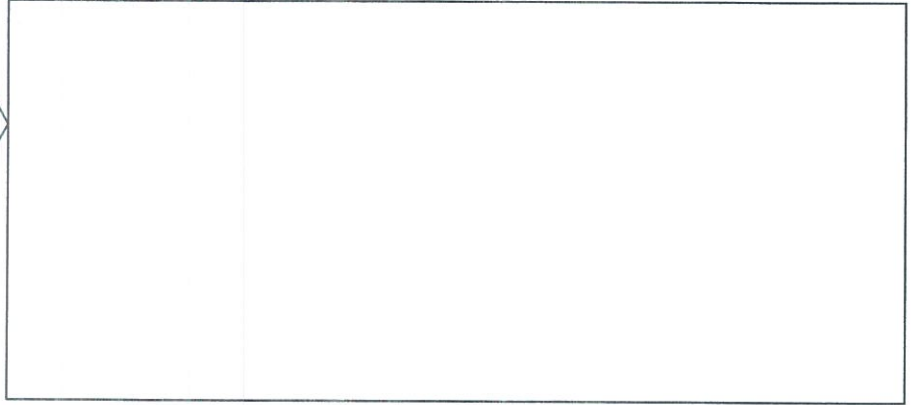
“ของเล่น”

ข้อที่ 3.

“การ์ตูน”

ข้อที่ 4.

“ต้นไม้”

ข้อที่ 5.

ส่วนที่ 2 แบบประเมินความสามารถด้านการเขียนสำหรับเด็กปฐมวัย

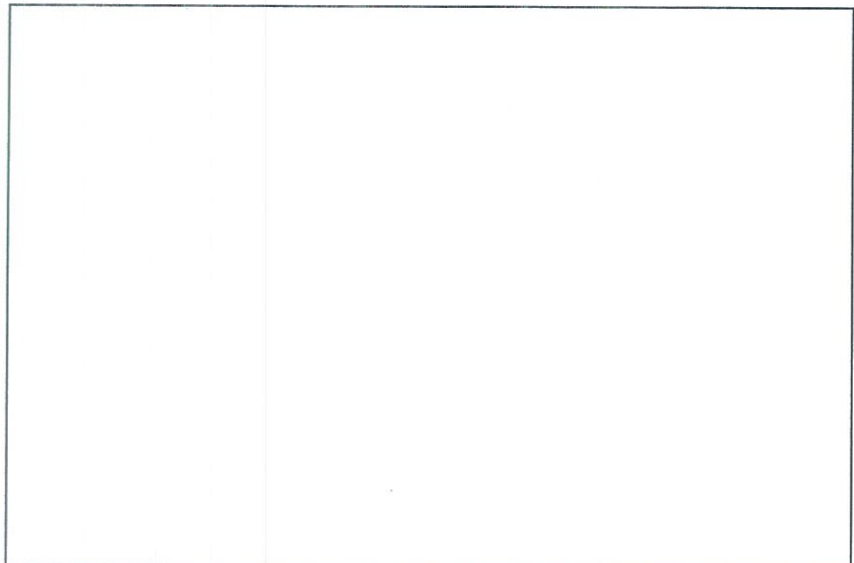
ด้านการวาดแทนเขียน

คำชี้แจง : ให้อวดภาพตามที่ครูกำหนด เช่น

บ้าน

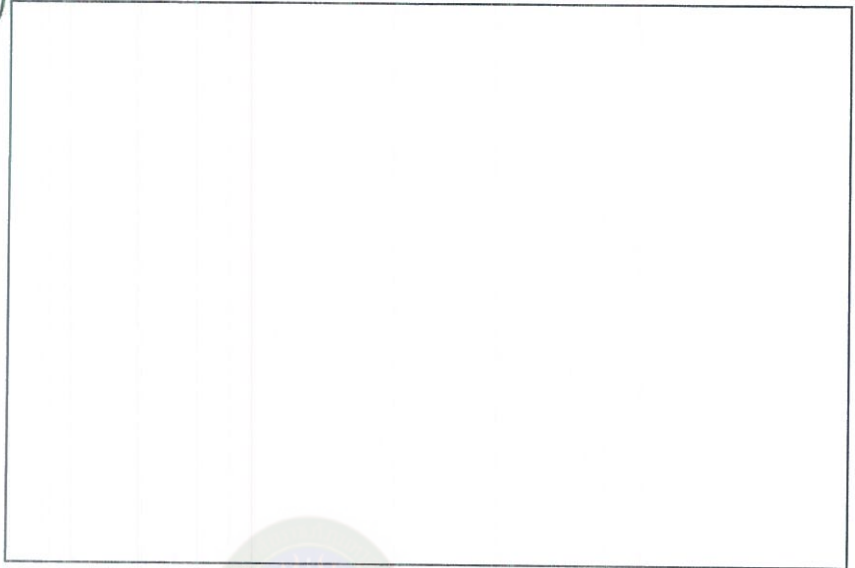

หมา

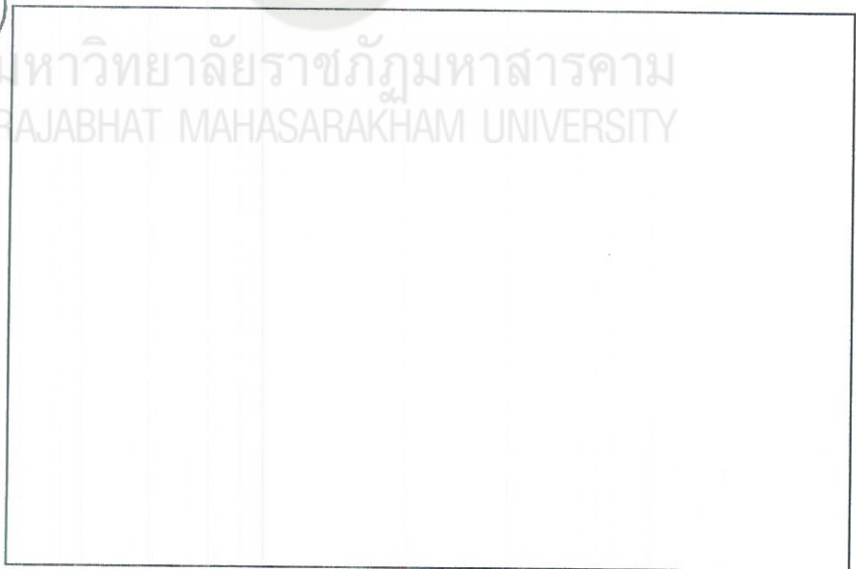

แมว

ส้ม

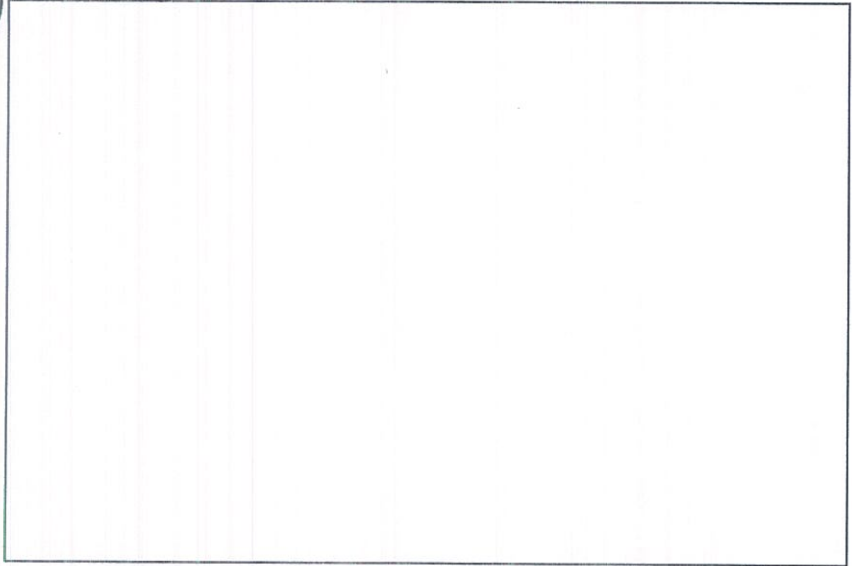

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

แต่งโม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ด้านการเขียนคัดลอกคำ

คำชี้แจง : ให้เขียนตัวอักษรตามแบบที่กำหนด

บ้าน ⇒ _____

พ่อ ⇒ _____

แม่ ⇒ _____

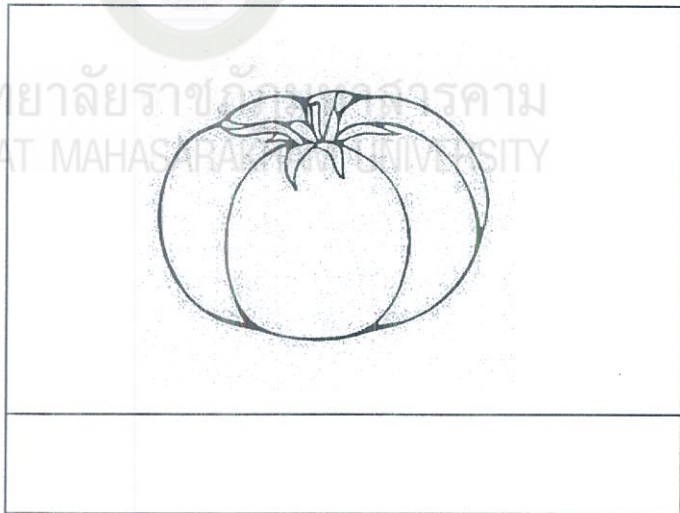
ผัก ⇒ _____

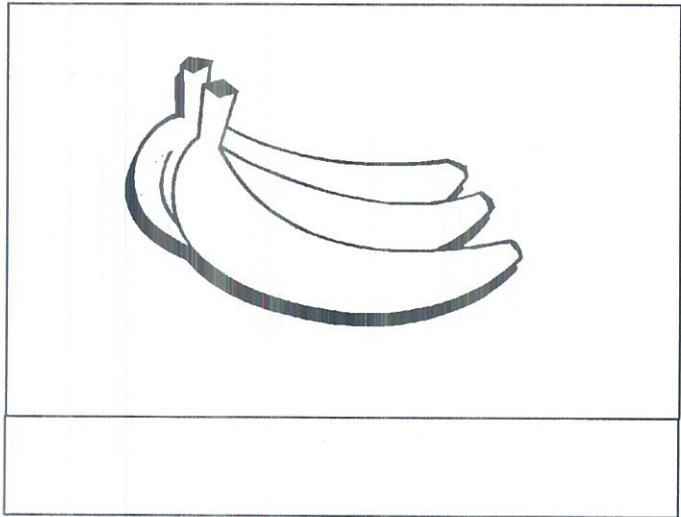
สัตว์ ⇒ _____

ด้านการเขียนโดยสร้างตัวสะกดขึ้นเอง

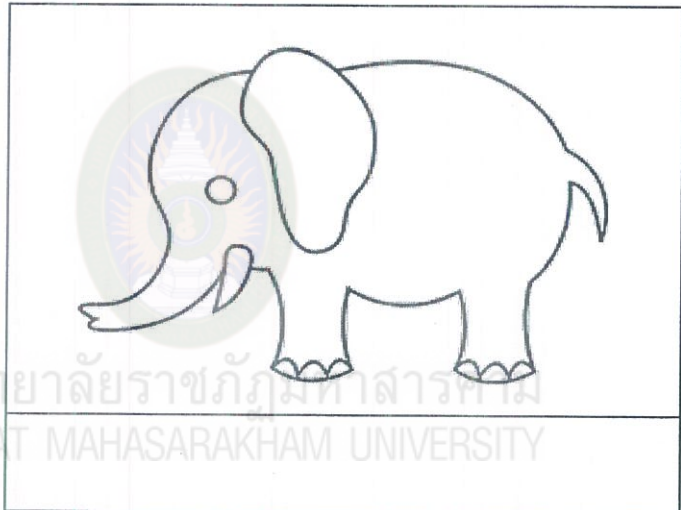
คำชี้แจง : ให้เด็กเขียนชื่อรูปภาพตามที่ได้กคิดสะกดขึ้นเอง

ข้อที่ 3.

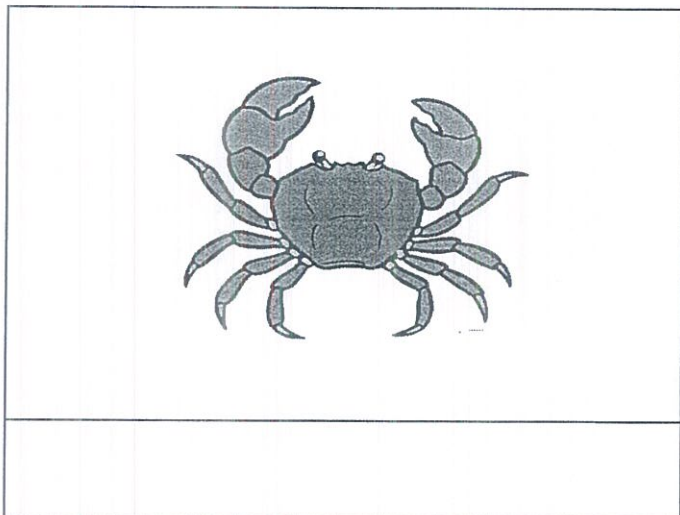

ข้อที่ 4.

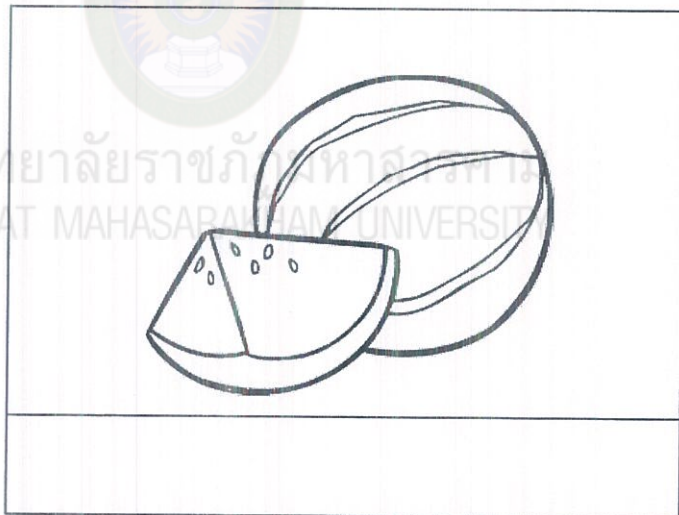
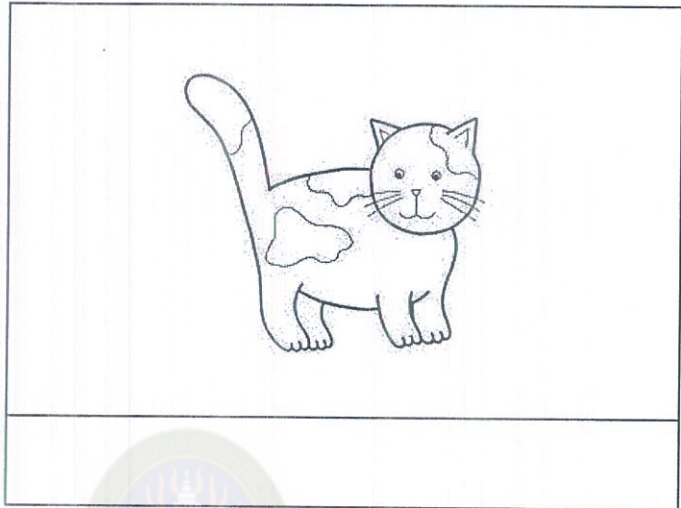
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

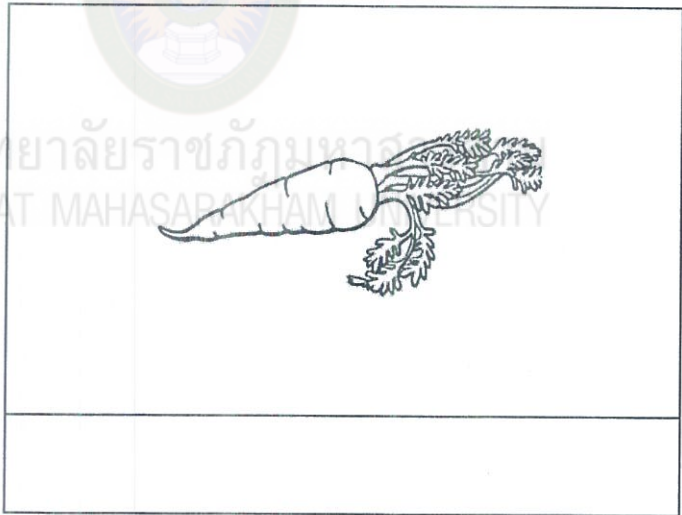
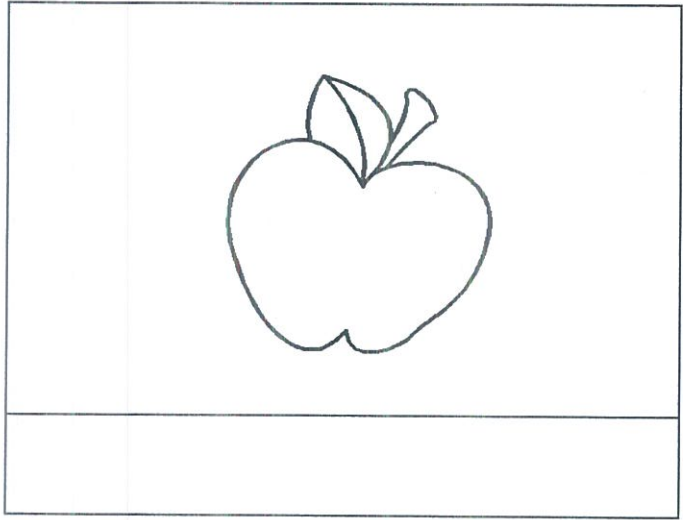
ข้อที่ 5.

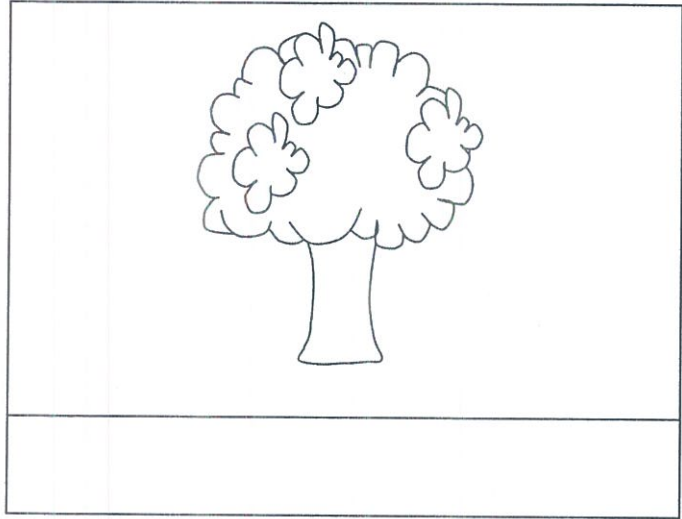
ด้านการเขียนคิดสะกดคำ

คำชี้แจง : ดูรูปภาพแล้วเขียนคำโดยไม่มีต้นฉบับ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

เกณฑ์การให้คะแนน

เขียนคำได้ครบทุกภาพและบอกความหมายได้ให้ 5 คะแนน

เขียนคำได้ 4 ภาพและบอกความหมายได้ให้ 4 คะแนน

เขียนคำได้ 3 ภาพและบอกความหมายได้ให้ 3 คะแนน

เขียนคำได้ 2 ภาพและบอกความหมายได้ให้ 2 คะแนน

เขียนคำได้ 1 ภาพและบอกความหมายได้ให้ 1 คะแนน

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ภาคผนวก ค

แบบประเมินคุณภาพของเครื่องมือ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

การประเมินความสอดคล้องของแผนการจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมศิลปะ เพื่อ
พัฒนาความสามารถด้านการอ่าน และด้านการเขียนสำหรับเด็กปฐมวัย
สำหรับผู้เชี่ยวชาญ

คำชี้แจง

- โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน ดังนี้
- +1 เมื่อผู้เชี่ยวชาญแน่ใจว่าข้อความนั้นสอดคล้องกับหลักสูตร และมีความถูกต้อง
เหมาะสม
- 0 เมื่อผู้เชี่ยวชาญไม่แน่ใจว่าคำถามนั้นสอดคล้องกับหลักสูตรและมีความถูกต้อง
เหมาะสม
- 1 เมื่อผู้เชี่ยวชาญแน่ใจว่าข้อความนั้นไม่สอดคล้องกับหลักสูตรและไม่ถูกต้อง
เหมาะสม

ข้อ ที่	รายการ	ค่าดัชนีความสอดคล้อง		
		+1	0	-1
1.	แผนการจัดประสบการณ์มีองค์ประกอบครบถ้วน สอดคล้อง กับแนวทางการจัดประสบการณ์ของเด็กปฐมวัย			
2.	แผนการจัดประสบการณ์มีความสอดคล้องกับรูปแบบการจัด กิจกรรมการเรียนการสอนเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ			
3.	กิจกรรมการเรียนรู้เหมาะสมสอดคล้องกับการพัฒนา ความสามารถด้านการอ่านและด้านการเขียน			
4.	ระยะเวลาในการจัดประสบการณ์มีความเหมาะสมและสามารถ ยืดหยุ่นได้ตามสนใจของเด็ก			
5.	กิจกรรมการเรียนรู้มีความหลากหลายเหมาะสมกับเด็กปฐมวัย			
6.	แผนการจัดประสบการณ์มีการกำหนดแหล่งเรียนรู้ที่ หลากหลายและใช้สื่อการเรียนการสอนประกอบกิจกรรมได้ อย่างเหมาะสม			

ข้อ ที่	รายการ	ค่าดัชนีความสอดคล้อง		
		+1	0	-1
7.	การวัดและประเมินผลมีความสอดคล้องกับรูปแบบการจัด ประสบการณ์			
8.	รูปแบบการจัดประสบการณ์ส่งเสริมให้เด็กมีความใฝ่รู้ใฝ่เรียน			
9.	สื่อการเรียนการสอนเหมาะสมกับความสนใจและวัยของผู้เรียน			
10.	การวัดการประเมินผลสอดคล้องกับจุดประสงค์			
รวม				

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
(.....)
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ผู้เชี่ยวชาญ

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

แบบประเมินความเหมาะสมแผนการจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมศิลปะ เพื่อ
พัฒนาความสามารถด้านการอ่านและด้านการเขียนสำหรับเด็กปฐมวัย
สำหรับผู้เชี่ยวชาญ

คำชี้แจง

โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน ซึ่งมี 5 ระดับ
ดังนี้

- เหมาะสมมากที่สุด ให้ 5 คะแนน
เหมาะสมมาก ให้ 4 คะแนน
เหมาะสมปานกลาง ให้ 3 คะแนน
เหมาะสมน้อย ให้ 2 คะแนน
เหมาะสมน้อยที่สุด ให้ 1 คะแนน

รายการ	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
1. สารสำคัญ					
1.1 ความถูกต้อง					
1.2 เหมาะสมกับวัยผู้เรียน					
1.3 มีความชัดเจน เข้าใจง่าย					
2. จุดประสงค์การเรียนรู้					
2.1 ประเมินผลได้					
2.2 ข้อความชัดเจนเข้าใจง่าย					
2.3 เหมาะสมกับผู้เรียน					
2.4 สามารถสอนให้บรรลุพฤติกรรม					
3. สารการเรียนรู้					
3.1 ใจความถูกต้อง					
3.2 สอดคล้องกับจุดประสงค์					
3.3 เหมาะกับวัยผู้เรียน					
3.4 เวลาเรียนเหมาะสม					
3.5 มีความชัดเจน/น่าสนใจ					

รายการ	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
4. วิธีดำเนินกิจกรรม					
4.1 เรียงลำดับกิจกรรมได้เหมาะสม					
4.2 สอดคล้องกับเนื้อหา					
4.3 เหมาะสมกับเวลาที่สอน					
4.4 นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม					
5. ด้านสื่อ/แหล่งเรียนรู้					
5.1 สอดคล้องกับการจัดประสบการณ์สำคัญ					
5.2 สนองจุดประสงค์การเรียนรู้					
5.3 นักเรียนมีส่วนร่วมในการใช้สื่อ/แหล่งเรียนรู้					
5.4 ช่วยประหยัดเวลาในการสอน					
6. ด้านการวัดและประเมินผล					
6.1 สอดคล้องกับเนื้อหา					
6.2 ใช้เครื่องมือวัดได้อย่างเหมาะสม					
รวม					

ข้อเสนอแนะ

.....
 มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
 RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ลงชื่อ.....

(.....)

ผู้เชี่ยวชาญ

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

การประเมินความสอดคล้องของแบบประเมินความสามารถด้านการอ่าน สำหรับเด็ก
ปฐมวัย
สำหรับผู้เชี่ยวชาญ

คำชี้แจง

โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน ดังนี้
+1 หมายถึง แน่ใจว่าแบบประเมินนั้นสอดคล้องกับจุดประสงค์ที่ต้องการวัด
0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าแบบประเมินนั้นสอดคล้องกับจุดประสงค์ที่ต้องการวัดหรือไม่
-1 หมายถึง แน่ใจว่าแบบประเมินนั้นไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์ที่ต้องการวัด

ข้อ ที่	รายการ	ค่าดัชนีความสอดคล้อง		
		+1	0	-1
	ด้านการอ่านตัวอักษรหรือสัญลักษณ์			
1.	บ้าน			
2.	แมว			
3.	มือ			
4.	พ่อ			
5.	ต้นไม้			
	ด้านการอ่านคำหรือข้อความที่เห็นบ่อย			
1.	บ้าน			
2.	พ่อ			
3.	แม่			
4.	สัตว์เลี้ยง			
5.	แมว			

ข้อ ที่	รายการ	ค่าดัชนีความสอดคล้อง		
		+1	0	-1
	ด้านการอ่านจากการคาดคะเน			
1.	เด็กทำความสะอาด			
2.	เด็กรดน้ำต้นไม้			
3.	เด็กอาบน้ำ			
4.	เด็กอ่านหนังสือ			
5.	เด็กกินข้าว			
	ด้านการอ่านจากความสัมพันธ์ของเสียง			
1.	วาดรูปผลไม้			
2.	วาดรูปสัตว์			
3.	วาดรูปของเล่น			
4.	วาดรูปการ์ตูน			
5.	วาดรูปต้นไม้			

ลงชื่อ.....
(.....)

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
ผู้เชี่ยวชาญ
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

การประเมินความสอดคล้องของแบบประเมินความสามารถด้านการเขียนสำหรับ
เด็กปฐมวัย
สำหรับผู้เชี่ยวชาญ

คำชี้แจง

โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน ดังนี้
+1 หมายถึง แน่ใจว่าแบบประเมินนั้นสอดคล้องกับจุดประสงค์ที่ต้องการวัด
0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าแบบประเมินนั้นสอดคล้องกับจุดประสงค์ที่ต้องการวัดหรือไม่
-1 หมายถึง แน่ใจว่าแบบประเมินนั้นไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์ที่ต้องการวัด

ข้อ ที่	รายการ	ค่าดัชนีความสอดคล้อง		
		+1	0	-1
	ด้านการวาดแทนเขียน			
1.	วาดภาพ บ้าน			
2.	วาดภาพ หมา			
3.	วาดภาพ แมว			
4.	วาดภาพ ส้ม			
5.	วาดภาพ แดงโม			
	ด้านการเขียนคัดลอกคำ			
1.	บ้าน			
2.	พ่อ			
3.	แม่			
4.	พี่			
5.	สัตว์			

ข้อ ที่	รายการ	ค่าดัชนีความสอดคล้อง		
		+1	0	-1
	ด้านการเขียนโดยสร้างตัวละครขึ้นเอง			
1.	บ้าน			
2.	ฟักทอง			
3.	กล้วย			
4.	ช้าง			
5.	ปู			
	ด้านการเขียนคิดสะกดคำ			
1.	แมว			
2.	แดงโม			
3.	แอบเบิ้ล			
4.	แครอท			
5.	ต้นไม้			

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ภาคผนวก ง

คุณภาพของของแบบประเมินเครื่องมือ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ตารางภาคผนวกที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานผลประเมินความเหมาะสมแผนการ
จัดประสบการณ์ โดยใช้กิจกรรมศิลปะเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการ
อ่านและด้านการเขียนสำหรับเด็กปฐมวัย

รายการ	\bar{x}	S.D.	แปลผล
1. สารสำคัญ	4.67	0.48	มากที่สุด
1.1 ความถูกต้อง	4.80	0.45	มากที่สุด
1.2 เหมาะสมกับวัยผู้เรียน	4.40	0.55	มาก
1.3 มีความชัดเจน เข้าใจง่าย	4.80	0.45	มากที่สุด
2. จุดประสงค์การเรียนรู้	4.45	0.55	มาก
2.1 ประเมินผลได้	4.60	0.55	มากที่สุด
2.2 ข้อความชัดเจนเข้าใจง่าย	4.40	0.55	มาก
2.3 เหมาะสมกับผู้เรียน	4.40	0.55	มาก
2.4 สามารถสอนให้บรรลุพฤติกรรม	4.40	0.55	มาก
3. สารการเรียนรู้	4.28	0.40	มาก
3.1 ใจความถูกต้อง	4.60	0.55	มากที่สุด
3.2 สอดคล้องกับจุดประสงค์	4.00	0.00	มาก
3.3 เหมาะกับวัยผู้เรียน	4.20	0.45	มาก
3.4 เวลาเรียนเหมาะสม	4.20	0.45	มาก
3.5 มีความชัดเจน/น่าสนใจ	4.40	0.55	มาก
4. วิธีดำเนินกิจกรรม	4.55	0.64	มากที่สุด
4.1 เรียงลำดับกิจกรรมได้เหมาะสม	4.60	0.55	มากที่สุด
4.2 สอดคล้องกับเนื้อหา	4.60	0.55	มากที่สุด
4.3 เหมาะสมกับเวลาที่สอน	4.40	0.89	มาก
4.4 นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม	4.60	0.55	มากที่สุด

รายการ	\bar{X}	S.D.	แปลผล
5. ด้านสื่อ/แหล่งเรียนรู้	4.45	0.66	มาก
5.1 สอดคล้องกับการจัดประสบการณ์สำคัญ	4.40	0.55	มาก
5.2 สนองจุดประสงค์การเรียนรู้	4.40	0.55	มาก
5.3 นักเรียนมีส่วนร่วมในการใช้สื่อ/แหล่งเรียนรู้	4.80	0.45	มากที่สุด
5.4 ช่วยประหยัดเวลาในการสอน	4.20	0.45	มาก
6. ด้านการวัดและประเมินผล	4.60	0.72	มากที่สุด
6.1 สอดคล้องกับเนื้อหา	4.60	0.89	มากที่สุด
6.2 ใช้เครื่องมือวัดได้อย่างเหมาะสม	4.60	0.55	มากที่สุด
รวม	4.50	0.58	มาก

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ตารางภาคผนวกที่ 2 ผลการประเมินการประเมินความสอดคล้องของแบบประเมิน
ความสามารถด้านการอ่าน สำหรับเด็กปฐมวัย ของผู้เชี่ยวชาญ

ข้อ ที่	รายการ	ผู้เชี่ยวชาญ								
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	ผลรวม ΣR	ค่าเฉลี่ย IOC	แปล ผล	
	ด้านการอ่านตัวอักษร หรือสัญลักษณ์									
1.	บ้าน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้	
2.	แมว	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้	
3.	มือ	+1	+1	0	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้	
4.	พ่อ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้	
5.	ต้นไม้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้	
	ด้านการอ่านคำหรือ ข้อความที่เห็นบ่อย									
1.	บ้าน	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80	ใช้ได้	
2.	พ่อ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้	
3.	แม่									
4.	สัตว์เลี้ยง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้	
5.	แมว	0	+1	+1	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้	
	ด้านการอ่านจากการ์ ตูนคะเน									
1.	เด็กทำความสะอาด	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้	
2.	เด็กรดน้ำต้นไม้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้	
3.	เด็กอาบน้ำ	+1	+1	0	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้	
4.	เด็กอ่านหนังสือ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้	
5.	เด็กกินข้าว	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้	

ข้อ ที่	รายการ	ผู้เชี่ยวชาญ								
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	ผลรวม ΣR	ค่าเฉลี่ย IOC	แปล ผล	
	ด้านการอ่านจาก ความสัมพันธ์ของ เสียง									
1.	วาดรูปผลไม้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้	
2.	วาดรูปสัตว์	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้	
3.	วาดรูปของเล่น	+1	+1	0	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้	
4.	วาดรูปการ์ตูน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้	
5.	วาดรูปต้นไม้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้	

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ตารางภาคผนวกที่ 3 ผลการประเมินการประเมินความสอดคล้องของแบบประเมิน
ความสามารถด้านการเขียน สำหรับเด็กปฐมวัย ของผู้เชี่ยวชาญ

ข้อ ที่	รายการ	ผู้เชี่ยวชาญ					ผลรวม	ค่าเฉลี่ย	แปล ผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
	ด้านการวาดแทนเขียน								
1.	วาดภาพ บ้าน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
2.	วาดภาพ หมา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3.	วาดภาพ แมว	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
4.	วาดภาพ ส้ม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
5.	วาดภาพ แดงโม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
	ด้านการเขียนคัดลอกคำ								
1.	บ้าน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
2.	พ่อ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3.	แม่	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
4.	ผัก	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
5.	สัตว์	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
	ด้านการเขียนโดยสร้าง ตัวละครดขึ้นเอง								
1.	บ้าน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
2.	ฟักทอง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3.	กล้วย	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
4.	ช้าง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
5.	ปู	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ข้อ ที่	รายการ	ผู้เชี่ยวชาญ								
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	ผลรวม	ค่าเฉลี่ย	แปล ผล	
	ด้านการเขียนคิดสะกด คำ									
1.	แมว	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้	
2.	แตงโม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้	
3.	แอปเปิ้ล	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้	
4.	แครอท	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้	
5.	ต้นไม้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้	

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ภาคผนวก จ

คะแนนจากการจัดประสบการณ์การอ่านและการเขียน

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ตารางภาคผนวกที่ 4 ประสิทธิภาพของการจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมศิลปะเพื่อพัฒนาความสามารถอ่านและด้านการเขียน
สำหรับเด็กปฐมวัย

คนที่	แผนการจัดการเรียนรู้																										
	ก่อนเรียน			แผนที่ 1			แผนที่ 2			แผนที่ 3			แผนที่ 4			แผนที่ 5			แผนที่ 6			แผนที่ 7					
	อ่าน	เขียน	รวม	อ่าน	เขียน	รวม	อ่าน	เขียน	รวม	อ่าน	เขียน	รวม	อ่าน	เขียน	รวม	อ่าน	เขียน	รวม	อ่าน	เขียน	รวม	อ่าน	เขียน	รวม			
1	3	4	7	8	10	18	9	11	20	10	11	21	10	11	21	10	10	20	10	9	19	11	11	22	11	11	22
2	3	3	6	11	11	22	10	10	20	10	11	21	10	10	20	9	11	20	9	10	19	11	11	22	11	9	20
3	4	5	9	11	9	20	9	11	20	9	10	19	11	9	20	11	11	22	9	11	20	11	11	22	9	10	19
4	4	3	7	10	11	21	11	10	21	8	11	19	9	9	18	10	9	19	10	9	19	9	11	20	11	10	21
5	4	2	6	7	10	17	10	9	19	8	11	19	10	10	20	10	8	18	10	10	20	10	10	20	11	9	20
6	4	3	7	10	9	19	11	9	20	9	11	20	9	8	17	10	10	21	10	11	21	10	10	20	10	9	18
7	2	4	6	10	10	20	10	10	20	10	9	19	9	11	20	10	9	19	10	10	21	10	10	20	10	10	20
8	3	4	7	11	10	21	11	10	21	11	10	21	10	9	19	10	8	18	10	10	20	9	10	19	9	11	20
9	4	2	6	10	9	19	10	9	19	10	8	18	11	11	22	8	11	19	11	11	22	11	9	20	11	11	22
รวม	31	30	61	88	89	177	91	89	180	85	92	177	89	88	177	87	89	176	88	90	178	93	89	182	93	89	182
\bar{X}	3.44	3.33	6.78	9.78	9.89	19.67	10.11	9.89	20.00	9.44	10.22	19.67	9.89	9.78	19.67	9.67	9.89	19.56	9.78	10.00	19.78	10.33	9.89	20.22	10.33	9.89	20.22
S.D.	0.73	1.00	0.97	1.39	0.78	1.58	0.78	0.78	0.71	1.01	1.09	1.12	0.78	1.09	1.50	0.87	1.17	1.24	0.83	1.12	1.39	0.87	1.05	1.30	0.87	1.05	1.30
%	17.22	16.67	16.94	81.48	82.41	81.94	84.26	82.41	83.33	78.70	85.19	81.94	82.41	81.48	81.94	80.56	82.41	81.48	81.48	83.33	82.41	86.11	82.41	84.26	86.11	82.41	84.26

ตอนที่	แผนการจัดการเรียนรู้																							
	ตอนที่ 8			ตอนที่ 9			ตอนที่ 10			ตอนที่ 11			ตอนที่ 12			ตอนที่ 13			ตอนที่ 14					
	อ่าน	เขียน	รวม	อ่าน	เขียน	รวม	อ่าน	เขียน	รวม	อ่าน	เขียน	รวม	อ่าน	เขียน	รวม	อ่าน	เขียน	รวม	อ่าน	เขียน	รวม			
1	11	10	21	10	11	21	10	11	21	10	10	20	10	11	21	10	11	21	11	11	22	11	9	20
2	10	9	19	10	11	21	9	11	20	9	11	20	9	10	19	11	11	9	9	9	20	10	8	18
3	10	9	19	9	10	19	11	9	20	11	11	22	11	11	22	11	11	22	9	10	19	10	10	20
4	11	11	22	9	11	20	10	9	19	10	9	19	9	11	20	11	10	21	10	10	21	10	8	18
5	9	10	19	9	10	19	10	10	20	10	11	21	10	10	20	11	9	20	10	10	20	10	10	20
6	9	11	20	9	10	19	9	11	20	10	11	21	10	9	19	10	10	18	10	8	18	10	9	19
7	11	10	21	10	10	20	11	11	22	10	11	21	10	11	21	10	11	21	9	10	19	10	10	20
8	11	11	22	11	10	21	10	9	19	9	10	19	10	10	20	9	9	20	9	11	20	9	11	20
9	11	10	21	10	8	18	11	11	22	8	11	19	8	11	19	8	11	19	11	11	22	11	11	22
รวม	93	91	184	87	91	178	91	92	183	87	95	182	87	94	181	92	89	181	91	86	177	91	86	177
\bar{X}	10.33	10.11	20.44	9.67	10.11	19.78	10.11	10.22	20.33	9.67	10.56	20.22	9.67	10.44	20.11	10.22	9.89	20.11	10.11	9.56	19.67	10.11	9.56	19.67
S.D.	0.87	0.78	1.24	0.71	0.93	1.09	0.78	0.97	1.12	0.87	0.73	1.09	0.87	0.73	1.05	0.97	1.05	1.36	0.60	1.13	1.22	0.60	1.13	1.22
%	86.11	84.26	85.19	80.56	84.26	82.41	84.26	85.19	84.72	80.56	87.96	84.26	80.56	87.04	83.80	85.19	82.41	83.80	84.26	79.63	81.94	84.26	79.63	81.94

คนที่	แผนการจัดการเรียนรู้												รวม			หลังเรียน									
	แผนที่ 15			แผนที่ 16			แผนที่ 17			แผนที่ 18									แผนที่ 19			แผนที่ 20			
	อ่าน	เขียน	รวม	อ่าน	เขียน	รวม	อ่าน	เขียน	รวม	อ่าน	เขียน	รวม	อ่าน	เขียน	รวม	อ่าน	เขียน	รวม	อ่าน	เขียน	รวม				
1	11	11	22	11	11	22	8	10	18	10	10	20	10	10	20	10	11	21	11	11	22	(480)	(20)	(20)	(40)
2	10	10	20	11	11	22	9	12	21	9	11	20	9	10	19	8	10	18	18	18	399	18	18	36	
3	10	9	19	10	10	20	9	11	20	11	11	22	11	11	22	8	11	19	16	17	403	16	17	33	
4	11	11	22	9	11	20	10	12	22	10	9	19	10	11	21	11	9	20	16	18	402	16	18	34	
5	9	10	19	10	11	21	11	10	21	10	11	21	10	10	20	11	11	22	18	17	396	18	17	35	
6	9	11	20	11	10	21	10	9	19	10	11	21	10	9	19	10	11	21	16	18	391	16	18	34	
7	11	10	21	10	9	19	11	11	22	10	10	20	10	11	21	10	10	20	17	15	406	17	15	32	
8	11	11	22	11	10	21	10	9	19	9	9	18	11	10	21	9	11	20	16	17	400	16	17	33	
9	11	10	21	10	8	18	11	8	19	8	11	19	8	11	19	11	11	22	16	16	400	16	16	32	
รวม	93	93	186	93	91	184	89	92	181	87	93	180	89	94	183	89	95	184	151	153	3611	151	153	304	
\bar{X}	10.33	10.33	20.67	10.33	10.11	20.44	9.89	10.22	20.11	9.67	10.33	20.00	9.89	10.44	20.33	9.89	10.56	20.44	16.78	17.00	401.22	16.78	17.00	33.78	
S.D.	0.87	0.71	1.22	0.71	1.05	1.33	1.05	1.39	1.45	0.87	0.87	1.22	0.93	0.73	1.12	1.27	0.73	1.42	0.97	1.00	6.42	0.97	1.00	1.39	
%	86.11	86.11	86.11	86.11	84.26	85.19	82.41	85.19	83.80	80.56	86.11	83.33	82.41	87.04	84.72	82.41	87.96	85.19	83.89	85.00	83.59	83.89	85.00	84.44	

ประสิทธิภาพของการจัดประสบการณ์ศิลปะเพื่อพัฒนาความสามารถทางการอ่านและด้านการเขียนตามเกณฑ์ 80/80 คือ 83.59/84.44

ภาคผนวก ฉ

หนังสืออนุมัติ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม โทร. ๓๐๐

ที่ บว. ว๑๔๕๓/๒๕๕๖

วันที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๖

เรื่อง เรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผศ.กนกวรรณ ศรีวาปี

ด้วย นางสาวนิภาพร จันทร์ศรี รหัสประจำตัว ๕๕๘๒๑๐๑๘๐๑๑๑ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมศิลปะเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่าน และด้านการเขียนสำหรับเด็กปฐมวัย” เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาการวิจัย

ด้าน

ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา ภาษา

ตรวจสอบด้านการวัดและประเมินผล

ตรวจสอบด้านสถิติ การวิจัย

อื่นๆ ระบุ.....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกรียงศักดิ์ ไพโรวรรณ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม โทร. ๓๐๐

ที่ บว. ๑๔๕๓/๒๕๕๖

วันที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๖

เรื่อง เรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน อาจารย์ขวัญชัย ขั้วนา

ด้วย นางสาวนิภาพร จันทร์ศรี รหัสประจำตัว ๕๕๘๒๑๐๘๘๐๑๑๑ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมศิลปะเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่าน และด้านการเขียนสำหรับเด็กปฐมวัย” เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาการวิจัย

- ด้าน ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา ภาษา
- ตรวจสอบด้านการวัดและประเมินผล
- ตรวจสอบด้านสถิติ การวิจัย
- อื่นๆ ระบุ.....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกรียงศักดิ์ ไพวรรณ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ที่ ศธ ๐๕๔๐.๐๑/ว ๑๕๕๐

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๑

๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๖

เรื่อง เรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน คุณสวาสดี ลาพันธ์

ด้วย นางสาวนิภาพร จันทร์ศรี รหัสประจำตัว ๕๕๘๒๐๑๘๘๐๑๑๑ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมศิลปะเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่าน และด้านการเขียนสำหรับเด็กปฐมวัย” เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาการวิจัย

- เพื่อ ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา ภาษา
 ตรวจสอบด้านการวัดและประเมินผล
 ตรวจสอบด้านสถิติ การวิจัย
 อื่นๆ ระบุ.....

จึงเรียนมาเพื่อ โปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกรียงศักดิ์ ไพรวรรณ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์, โทรสาร ๐ - ๔๓๗๒ - ๕๔๓๘

ที่ ศร ๐๕๔๐.๐๑/ว ๑๕๖๐

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๑

๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๖

เรื่อง เรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน คุณสมพิศ ไชยเสนา

ด้วย นางสาวนิภาพร จันทร์ศรี รหัสประจำตัว ๕๕๕๒๑๐๑๘๐๑๑๑ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมศิลปะเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่าน และด้านการเขียนสำหรับเด็กปฐมวัย” เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาการวิจัย

เพื่อ ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา ภาษา

ตรวจสอบด้านการวัดและประเมินผล

ตรวจสอบด้านสถิติ การวิจัย

อื่นๆ ระบุ.....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกรียงศักดิ์ ไพวรธรรม)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์, โทรสาร ๐ - ๔๓๗๒ - ๕๔๓๘

ที่ ศธ ๐๕๔๐.๐๑/ว ๑๕๕๐

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๑

๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๖

เรื่อง เรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน คุณพิชญภา ขมรัตน์

ด้วย นางสาวนิภาพร จันทร์ศรี รหัสประจำตัว ๕๕๘๒๑๐๑๘๐๑๑๑ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมศิลปะเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่าน และด้านการเขียนสำหรับเด็กปฐมวัย” เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาการวิจัย

- เพื่อ ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา ภาษา
- ตรวจสอบด้านการวัดและประเมินผล
- ตรวจสอบด้านสถิติ การวิจัย
- อื่นๆ ระบุ.....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกรียงศักดิ์ ไพวรธรรม)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์, โทรสาร ๐ - ๔๓๗๒ - ๕๔๓๘

ที่ ศธ ๐๕๔๐.๐๑/ว ๑๕๕๑

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๑

๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๖

เรื่อง ขออนุญาตให้ผู้วิจัยเข้าทดลองใช้เครื่องมือและเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการ โรงเรียนป่าควน-พังทาด

ด้วย นางสาวนิภาพร จันทร์ศรี รหัสประจำตัว ๕๕๘๒๑๐๑๘๐๑๑๑ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมศิลปะเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่าน และ ด้านการเขียนสำหรับเด็กปฐมวัย” เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงขออนุญาตให้ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยกับประชากร และกลุ่มตัวอย่างคือ เด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ ๒ โรงเรียนบ้านคูเมือง จำนวน ๕ คน โรงเรียนป่าควน-พังทาด จำนวน ๑๒ คน โรงเรียนบ้านสูงยาง จำนวน ๑๔ คน โรงเรียนดงเกลือวิทยา จำนวน ๒๑ คน รวมจำนวน ๕๖ คน เพื่อนำข้อมูลไปทำการวิจัยให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อ โปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกรียงศักดิ์ ไพรวรรณ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์, โทรสาร ๐ - ๔๓๗๒ - ๕๔๓๘

ที่ ศธ ๐๕๔๐.๐๑/ว ๑๕๕๑

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๑

๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๖

เรื่อง ขออนุญาตให้ผู้วิจัยเข้าเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย ✓

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านคูเมือง

ด้วย นางสาวนิภาพร จันทร์ศรี รหัสประจำตัว ๕๕๘๒๑๐๑๘๐๑๑๑ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมศิลปะเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่าน และด้านการเขียนสำหรับเด็กปฐมวัย” เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงขออนุญาตให้ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยกับประชากร และกลุ่มตัวอย่างคือ เด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ ๒ โรงเรียนบ้านคูเมือง จำนวน ๕ คน โรงเรียนป่าควน-พังหาด จำนวน ๑๒ คน โรงเรียนบ้านสูงยาง จำนวน ๑๔ คน โรงเรียนคงเกล็ดวิทยา จำนวน ๒๑ คน รวมจำนวน ๕๖ คน เพื่อนำข้อมูลไปทำการวิจัยให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกรียงศักดิ์ ไพพรรณ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์, โทรสาร ๐ - ๔๓๗๒ - ๕๔๓๘

ที่ ศธ ๐๕๔๐.๐๑/ว ๑๕๕๑

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๑

๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๖

เรื่อง ขออนุญาตให้ผู้วิจัยเข้าเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนคงเกลือวิทยา

ด้วย นางสาวนิภาพร จันทร์ศรี รหัสประจำตัว ๕๕๘๒๑๐๑๘๐๑๑๑ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมศิลปะเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่าน และด้านการเขียนสำหรับเด็กปฐมวัย” เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงขออนุญาตให้ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยกับประชากร และกลุ่มตัวอย่างคือ เด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ ๒ โรงเรียนบ้านคูเมือง จำนวน ๕ คน โรงเรียนป่าดวน-พังทาด จำนวน ๑๒ คน โรงเรียนบ้านสูงยาง จำนวน ๑๔ คน โรงเรียนคงเกลือวิทยา จำนวน ๒๑ คน รวมจำนวน ๕๖ คน เพื่อนำข้อมูลไปทำการวิจัยให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อ โปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกรียงศักดิ์ ไพวรรณ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์, โทรสาร ๐ - ๔๓๓๒ - ๕๔๓๘

ที่ ศธ ๐๕๔๐.๐๑/ว ๑๕๕๑

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๑

๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๖

เรื่อง ขออนุญาตให้ผู้วิจัยเข้าเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านสูงยาง

ด้วย นางสาวนิภาพร จันทร์ศรี รหัสประจำตัว ๕๕๘๒๑๐๑๘๐๑๑๑ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมศิลปะเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่าน และด้านการเขียนสำหรับเด็กปฐมวัย” เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงขออนุญาตให้ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยกับประชากร และกลุ่มตัวอย่างคือ เด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ ๒ โรงเรียนบ้านคูเมือง จำนวน ๕ คน โรงเรียนป่าดวน-พังหาด จำนวน ๑๒ คน โรงเรียนบ้านสูงยาง จำนวน ๑๔ คน โรงเรียนดงเกลือวิทยา จำนวน ๒๑ คน รวมจำนวน ๕๖ คน เพื่อนำข้อมูลไปทำการวิจัยให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกรียงศักดิ์ ไพรรวรรณ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์, โทรสาร ๐ - ๔๓๗๒ - ๕๕๓๘

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ - สกุล นางสาวนิภาพร จันทร์ศรี
วันเดือนปี เกิด 29 ธันวาคม 2505
สถานที่เกิด อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด
ที่อยู่ปัจจุบัน 96 บ้านเมืองสรวง หมู่ที่ 2 ตำบลเมืองสรวง อำเภอเมืองสรวง
จังหวัดร้อยเอ็ด 45220
สถานที่ทำงานปัจจุบัน โรงเรียนบ้านคูเมือง ตำบลคูเมือง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด
ตำแหน่ง ครู คศ.3 วิทยฐานะ ชำนาญการพิเศษ
ประวัติการศึกษา
พ.ศ. 2535 ครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ.) สาขาวิชาการประถมศึกษา
วิทยาลัยครูมหาสารคาม
พ.ศ. 2558 ครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY